

**A Bródy
Sándor Megyei
és Városi
Könyvtár
története**

1952-2009

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger

2009.

Szerkesztette:
Guszmáné Nagy Ágnes
Tózsér Istvánné

Írták:
Guszmáné Nagy Ágnes
Orosz Bertalanné
Sohajdáné Bajnok Katalin
Tózsér Istvánné

Az anyaggyűjtésben segítséget nyújtott:
Pataki Miklósné
Pfaffné Lovász Mária

Lektorálta:
Löffler Erzsébet

Fotók:
A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Helyismereti
Gyűjteményének anyagából

A fedélterv fotója:
Kiss Balázs

Nyomdai munkálatok és fedélterv:
Varga Nyomda Kft., Eger

A kiadványt megjelenését támogatták:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Kiadja a
Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

ISBN 978-963-7283-05-5

Bródy Sándor

Megyei és Városi Könyvtár

KÖSZÖNTŐ

MegyE

Köszöntő város

NÉVADÓNK: BRÓDY SÁNDOR

1863-1924

Bródy Sándor író, drámaíró, publicista 1863-ban Egerben, a Kacsapart utcában született.¹ Szegény, zsidó kiskereskedő családból származott. Elemi iskoláit szülővárosában végezte. Amit gyermekként látott, az tovább élt benne a későbbiekben is, s megőrizte magában szülővárosa, a hevesi táj képét: „Az egri hegyekben valami puha kőre találtunk, amiből tollkással is lehetett figurákat faragni. Mi sem akadályozhatott meg abban, hogy képfaragó legyek. A versírás azonban kerületgett mégis, de nem nagy erővel, hiszen kötelesség, pensem is volt

egyszermind. Sokkal több baj volt a piktori hajlamokkal. Ezeket izgatta az egész város, melynél festőibbet nem látott még aquarelrel dolgozó ifjú ember: Völgyben fekszik, telisdetele nagyon korán nyíló gyümölcsfával. Körülveszi a várost a hegy, a domb, olyan színű, mint aranyos gyík háta. Messziről kék hegyeket szel derékon a felhő (pompásan lehet megcsinálni kezdő embernek vízfestékkel). Maga a város is csupa kész festmény. Omladékok, porló kőfalak az élő utcák mentén.”² Az 1874/75-ös és az 1875/76-os tanévekben a ciszterci rend egri gimnáziumának tanulója volt. 1918-ban 55 éves korában írta önvallomásában: „Egészen kisgyermek koromban izgattott az úgynevezett színművészet. Nyolc vagy kilencéves koromban magam is aktív színész voltam és a Diriméné volt az első szerepem, Moliére Kénytelen házasságában. Egy egri padlásos Lipcseyéknél - a híres Lipcsey Adám apjánál találtuk meg a nevezetes színdarabot és nem sokat törődtünk vele, hogy a francia klasszikus nem nekünk szánta a nagy komédiát”. 1876-ban szüleivel együtt Budapestre költözött, ahol beiratkozott a színtanoda hallgatói közé, de betegsége miatt nem kezdte el tanulmányait, hanem Gyulán lett írnok egy ügyvédi irodában. Első írásai 1882-ben jelentek meg, majd 1884-ben első novelláskötete is napvilágot látott. Kolozsvárott volt szerkesztő, 1890-től pedig

¹ Juhász Ferencné: *Bródy Sándor*. - Bp. : Akadémia, 1971. p: 12-13.

² Bródy Sándor: *Az asszonyi szépség : többféle apróságok, melyek a címre vonatkoznak*. - Bp. : Pallas, 1897. p.: 11-12.

Budapesten újságíró. 1892-től kezdve a Magyar Hírlapnak, majd Az Újságnak a munkatársa, de írásait más lapokban is közlik. Egymásután sűrűn megjelenő regényei (köztük Az egi diákok, 1894), valamint rövidebb elbeszélő művei, majd 1901-től kezdődően drámái lelkesedést és egyben heves vitákat váltottak ki: az akadémikus irodalommal szembeforduló fiatal írók vezérüknek érezték. 1902-ben indította meg Fehér könyv c. irodalmi és publicisztikai folyóiratát, amelynek minden számát maga írta. 1903-ban Gárdonyi Gézával és Ambrus Zoltánnal együtt megalapította a Jövendő c. folyóiratot, amely egészen a Nyugat megindulásáig a modern, haladó polgári irodalom legfontosabb orgánuma. A Nyugat írói elődüket tisztelték benne. A Tanácsköztársasággal egyértelműen rokonszenvezett, bár semmiféle szerepet nem vállalt. A proletárhatalom leverése után ezért nemcsak a hivatalos körök, hanem a polgári közönség egy része előtt is kegyvesztett lett. Átmenetileg emigrációba is kényszerült. Hazatérése után korábbi népszerűségét egészen haláláig nem tudta visszaszerezni. 1901-ben tagja lett a városi közgyűlés által létrehozott „szoborbizottság”-nak, amelynek célja és feladata a Dobó-szobor elkészíttetéséhez szükséges pénzügyi fedezet előteremtése volt. Barátságban állt Ady Endrével, aki számos versét Bródynak ajánlotta. Első irodalmi sikerét Nyomor című novelláskötetével aratta 1884-ben. A naturalizmus programját hirdette meg benne, valójában azonban a magyar irodalomban korábban nem ábrázolt szociális konfliktusokat, a polgári életforma bírálatát fogalmazta meg. Újszerűnek számított írásaiban a nagyvárosi tematika. Színpadi műveivel romantikus kezdet után - mint a Hófehérke 1901-ből, Királyidillek 1902-ből - a naturalisztikus ábrázolás kezdeményezője a magyar polgári drámában.

Legérettebb színműveiben a prózájából már ismert társadalmi konfliktusokat élezte ki. A dadában heves indulattal ábrázolta a falusi nyomort, áruvá lett parasztlány hőséne tragédiáját a budapesti polgárvilágban. A tanítónőben (1908) egy öntudatos falusi tanítókisasszony meddő küzdelmét mutatta be. Jelentősebb színművei közé számít még A medikus (1911). Számos novellája a magyar próza klasszikus alkotásainak sorába tartozik (Erzsébet dajka és más cselédek 1902). E műfajban alkotta a legkiemelkedőbbet. Stílusérzéke példaként állt a művész kortársak előtt. Remekmű utolsó alkotása, a Rembrandt (1925) című filozófikus novellaciklusa, amely egyben művészi önvallomásának megfogalmazása is.

Kritikusai szerint Bródy Sándornak nem egyik vagy másik műve igazán jelentős, hanem az egész munkássága, amellyel az irodalmi életre hatott. Rendkívül lelkes, ötletgazdag, vitára mindig kész, a fiatal írók vezéralakja, aki képes volt arra is, hogy utat mutasson a nála jelentősebb szerzőknek.

A MEGYEI KÖNYVTÁR ÉPÜLETÉNEK TÖRTÉNETE

A műemlékekben gazdag belváros egyik legszebb épületében, a volt Nagypréposti palotában kapott otthont a Megyei Könyvtár.

A XVIII. század második felében, 1774 - 1776 között épült ez a barokk palota, Fellner Jakab tervei szerint. Batthyány Ignác nagyprépost, - aki később erdélyi püspök, majd a híres gyulafehérvári nagykönyvtár megalapítója lett, kezdte meg az építtetést, s utódja Dabronyay Miklós fejezte be.

Rokokó vasalásokkal díszített faragott kapu vezet az épület belsejébe. A kapu két oldalán copfstílusú lombfüzéres páros ion oszlopok tartják az emeleti erkélyt, és ugyancsak a stílusra jellemző füzéres-festonos díszítése van az emeleti ablakok hangsúlyos részének is.

2. Az épület dísze a kovácsoltvas erkélyrács

1. Kossuth Lajos utca 16. sz., a volt Nagypréposti palota épülete

Az épület belső kiképzésére jellemzőek a boltíves megoldások. Kőből faragott, fonadékos díszítésű, gazdagon kialakított lépcső vezet az emeletre. Az erkély kovácsoltvas korlátját az N. D., azaz Nicolaus Dobronyay az épület akkori tulajdonosának Dabronyay Miklós kanonok névbetűi díszítik.

Az épület történetéhez tartozik, hogy 1849. február 25-26-án a ház lakója volt Dembinszky Henrik, a magyar hadak fővezére, mint Lévay Sándor nagyprépost, érseki helynök vendége. A kápolnai csata előestéjén itt járt Görgey Artúr és Klapka György is.

3. Emléktábla Őrzi 1849 februárját

Az 1849-et követő kerek egy évszázadot a Nagypréposti palota egyházi tulajdonban töltötte, leszámítva a Tanácsköztársaság hónapjait, amikor államosították, és a munkásbiztosító pénztárat, valamint a rendelőintézetet helyezték el itt.

1949-ben került sor az újabb államosításra. Ekkor a Bükki Erdőgazdaság költözött ide. Az 1950-es évek elején a hatalmas kert helyén – a barokk magtár és kőfal lebontása után – felépült a nem éppen ide illő “szocreál” Egészség ház utcai lakótelep. Sajnos, a palota mellé szorított Kertmozi elhelyezése sem volt szerencsésnek mondható.

3. 1988. június 2-án, Bródy Sándor születésének 125. évfordulóján az író nevét vette fel könyvtárunk. Bensőséges ünnepséggel (irodalmi előadás, kiállítás, koszorúzás a szülőháznál) emlékeztünk meg a város jeles szülöttjéről.

Az épületben 1957-ben a Heves Megye Tanácsa VB Könyvtára kapott helyet az emeleten, amit 1959-ben mintaszerűen, kifogástalanul, nagy hozzáértéssel restauráltak. A nagy múltú épület mára Eger egyik művelődési centrumává vált, funkciója révén Pécsi István szavaival „talán jelkép is ez, emlékeztető a gyulafehérvári bibliotéka egykori alapítójára, az építtető Batthyány grófra.”³

Az épület belső tere mai formájában a Megyei Könyvtár céljaira történt átalakítás-felújítás során alakult ki.

A kapualj hosszú, tágas, többnyire csehboltszakaszos. Az udvar felé eső végét beüvegezték, ezzel zárt térré alakult és kiválóan alkalmassá vált időszakos kiállítások rendezésére.

A földszint alaprajza a felújítás során sok helyen megváltozott. Az ajtók kőkeretesek, a helyiségek csehboltozatosak. Itt kaptak helyet a könyvtár irodái, a könyvkötészet.

4. Lépcsőház

A lépcsőház a kapualj bal oldalán nyílik. A korlát kőből faragott, fonadékos karú. A két ablak alatt kialakított egy-egy ívet is ezzel a kőkorlással díszítették. A szegmentíves ablakfülkével ellátott két kosárféles ablak között falsáv látható, mélyített tükörrel. A lépcsőház tágas tere síkmennyezetes. Az emelet felé két nagyméretű, íves zárású nyílás töri át a lépcsőházat.⁴

Az emelet alaprajza nagyjából az eredeti maradt. A helyiségek, akár csak a lépcsőház, fehérre meszelték, és többnyire síkmennyezetesek. A kosárféles ajtók a főkapuhoz hasonló rokokó vasalásokkal rendelkeznek.

³ Pécsi István: *Ódon házak, hajdanvolt egriek.* –Bp. : Panoráma, 1986. – p. 129.

⁴ Voit Pál, Bakó Ferenc, Dotsky Mihály: *Heves megye műemlékei 2.* – Bp. : Akad. Kiadó, 1972. – p. 376-377.

5. Az olvasóterem az 1970-es években

romantikus historizmusnak – ahogyan az építészettörténészek az 1850-1870 közötti korszak stílusát ma nevezik, s amelynek legismertebb hazai művei Ybl Miklós fóti temploma és Feszl Frigyes pesti Vigadója – alig maradt cserépkályha- emléke, holott bizonyára sok készült akkoriban. Az egyik stílusjegy az egri kályhán, amely szerint ebbe a korba sorolható, a leveles díszítés, amelynek formálási módjában a későközépkori ornamentika ismerete érezhető. A másik stílusjegy a keretbe foglalt mezők álló rombuszhálója, a rombuszok közepén kereszt alakú levélmotívummal, a harmadik a kályha felső testét kísérő sarokoszlopocskák nyolcszög alaprajzú törzse és egyszerű, geometrikus láb- és fejezete. A kályha e korjelző ornamensek mellett egy sor reneszánsz és barokk formát is használ, a volutás támokat a kályha alsó részének sarkain, a csigás konzolokat a párkányzat sarkain, a kagylómotívumot a középrész záradékán. A kályha magas, keskeny téglatest formája a XIX. század elején fölfedezett svéd fűtőrendszer tükré. Belsejében bizonyára négyzetes metszetű agyagcsövek rejtőznek, amelyek hosszan vezetnek a kályhatestben, hogy azt teljesen leadják, mielőtt a füst a kéménybe kerül.

A hatalmas emeleti nagyterem a déli homlokzat közép-rizalitját tölti ki, az utcára kisebb termek néznek. Ezekben az emeleti termekben kapott helyet a Megyei Könyvtár állománya.

Az épület egyetlen megmaradt cserépkályhája valódi ritkaság, bár keletkezése idején bizonyára nem volt az. A

6. Könyvespolcok között díszlik a műemlék kályha

1949 - 1954

A "HŐSKOR" - A KÖRZETI KÖNYVTÁRTÓL A MEGYEI KÖNYVTÁRIG

1945 után az országosan végbemenő társadalmi - politikai változások Heves megyében, s Egerben is megtörténtek. 1948 nyarán kialakult az egypárti diktatúra, államosították a helyi kisipart, kiskereskedelmet, leváltották a régi közigazgatási vezetőket.

1950 júniusában megyeszerte megalakultak a tanácsok, még ez év őszén megtörténtek az első tanácsválasztások, november 8-án megalakult a megyei tanács, s megválasztották a VB. tagjait. A tanácsrendszer kiépítésével párhuzamosan, a „kultúrforradalom kibontakozásával”⁵ - Heves megye, s Eger város művelődési intézményrendszerének kialakítását megelőzően - nagy anyagi áldozatokat és szervezési munkálatokat kevésbé igénylő különféle "időszerű kérdéseket magyarázó előadásokat" szerveztek. Ilyenek voltak a Szabadságharcos Szövetség szociálpolitikai ankétjai, a Magyar Pedagógus Szakszervezet rendezésében indult „Nyári Szabad Egyetem”, az MNDSZ Heves Megyei Szervezete által indított „Szabad Föld Téli Esték”. Ezek a "kultúrforradalom" elszigetelt, szervezeti keret nélküli próbálkozásai voltak.

A hazai könyvtárügy jogi szabályozására a háború utáni első rendelet (11170/1945. /XII. 8./ M.E. sz.) intézkedett az Országos Könyvtárügyi Központ (OKK) - mint az ugyanekkor megszüntetett Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ kibővített jogkörű utódja - létrehozásáról. Ez ugyanúgy nem jött ekkor létre, mint az egyidejűleg elrendelt Országos Könyvtárügyi Tanács (OKT). A magyar könyvtárügy egyes kérdéseinek rendezéséről szóló 3730/1947. (III.23.) Me. sz. rendelet már sikeresebb volt: a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium felügyeletével létrejött az OKK (az OKT ekkor sem).

1947-ben a Magyar Kommunista Párt kezdeményezésére megalakult a Népkönyvtárakat Szervező Országos Bizottság, amely megkezdte a falusi könyvtárak szervezését, s két év alatt 1100, meglehetősen propaganda ízű broszúrákból álló „könyvtárat” küldött szét. Ezek ráadásul különböző tömegszervezetekhez jutottak, s mivel semmiféle szervezetbe nem tartoztak, hamar elkallódtak. Talán erre is válaszul (a

⁵ Nagy József: *A szocializmus építése Heves megyében : 1945-1969. - Eger, 1970.*

kisgazda és parasztpárti vezetésű!) Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium vándorkönyvtárak szervezésébe kezdett. Az akcióhoz kidolgozott szabályzat szerint a kis lélekszámú községek és tanyaközpontok számára létesített, hordozható szekrényben, előre meghatározott terv szerint és meghatározott időtartamra mozgásra szánt 50–50 kötetes könyvtárakat szerveztek. A Szabadművelődési Felügyelőségek útján 600 helyre eljuttatott mintegy 30 000 kötet mozgását nem tudták megoldani. (Később a körzeti könyvtáraknak adták feladatul a legkülönbözőbb szervezésű kiskönyvtárak felderítését és egybeolvasztását. Időközben nagy részüknek azonban nyoma veszett.)

A Közoktatásügyi Minisztérium 1948-ban kezdte meg a falusi könyvtárak szervezését. Ezt folytatta később az Országos Könyvtári Központ, majd az Országos Népkönyvtári Központ. Az OKK keretében népkönyvtári osztály alakult, majd a 4329/1949. /XI. 26./ Mt. sz. rendelet az osztályt megszüntette és 1950. január 1-jével létrehozta a Népkönyvtári Központot (NKK), mint az (időközben megalakult) Népművelési Minisztérium felügyelete alá tartozó önálló intézményt. Ennek a feladata lett 1952. augusztus 1-ig a körzeti könyvtárak szervezése. Az új helyzetnek megfelelően hatásköre tovább bővült, s a körzeti könyvtárakon keresztül a népkönyvtárakat könyvtárilag feldolgozott könyvekkel, felszerelési tárgyakkal látta el, valamint hozzátartozott a körzeti és népkönyvtárak irányítása, ellenőrzése is. Így a könyvtárügy irányítása kettős lett: a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium felügyelete alatt a tudományos könyvtárak (és így a közgyűjteménynek számító városi könyvtárak is) az OKK-hoz, míg a népkönyvtárak a Népművelési Minisztérium alá tartozó NKK-hoz tartoztak. Ennek a visszas helyzetnek az áthidalását szolgálta az, hogy a Népművelési Minisztérium könyvtári osztálya az OKK-val együttműködve megszervezte, hogy a tudományos (egyetemi és szak) könyvtárak patronálják a nép- és üzemi könyvtárakat. Később, 1951-ben az Országos Népművelési Bizottság keretében Könyvtári Albizottságot szerveztek, a megyékben a különböző könyvtárak és társadalmi szervezetek képviselőiből megyei albizottságokat hívtak életre. A körzeti könyvtár vezetője lett a titkára – s az egész akció célja a népkönyvtárak és a tudományos könyvtárügy különállásának közelítése volt. (A kettősséget az 1952-ben kiadott híres 2042-es Mth. szüntette meg.)

Említésre méltó, hogy mindeközben és az előbbiekkal párhuzamosan, szinte a háború után azonnal, megindult a munkahelyek könyvtári

ellátása a szakszervezetek szervezésében. Az üzemi szakszervezeti könyvtárak száma 1949 végére elérte a 2000-et.⁶

AZ EGERI KÖRZETI KÖNYVTÁR

„Körzeti könyvtárnak nevezték az 1949–52 között működött azon könyvtárakat, melyeknek elsődleges feladata népkönyvtárak szervezése, vagy a köz (művelődési) könyvtárügy (újja) szervezése volt. Az 1949–52 közötti körzeti könyvtár és története a magyar könyvtártörténet/írás mostohagyermeké. Említhető, de inkább szégyellni, mint dicsérni, vagy akár részletesen tárgyalni való téma, illetve korszak volt. Kezelték torzszülöttként, mely nem a megyei közigazgatási rendszerhez alkalmazkodott, emiatt a központi irányítást és a fenntartást zavarta.” Működéséről dokumentumok csak hézagosan maradtak fenn...⁷

A körzeti könyvtárak elosztóhelyek voltak. A Népkönyvtári Központtól – ennek elődje, 1949 novembere előtt az Országos Könyvtári Központtól – kapott, könyvtári kötésben levő, gerincükre nyomtatott jelzetekkel (Cutter szám valamint ETO alapú raktári csoportszám), beragasztott könyvsarokkal felszerelt, „adrémával nyomtatott könyvkártyával”⁸, kölcsönző kartonnal, letéti lappal és a szükséges számú katalóguscédulával ellátott könyveket letétként, csereanyagként juttatták el a népkönyvtárakba. (A körzeti könyvtárak letétjeit népkönyvtáraknak, vagy alapkönyvtáraknak hívták.)

Egerben a megyei tanács intézményeként az 1950 júniusában megalakult a „Körzeti Könyvtár”, amely év végére 64 népkönyvtárat foglalt magába a megye különböző helységeiben.

A Hevesmegyei Népújság 1950. évi szeptember 16-i számában olvasható, hogy „a körzeti könyvtár szeptember 24-én nyílik meg ünnepélyesen Egerben, s a tízezer kötetes könyvtár biztosítja majd a falu dolgozóinak ezirányú igényeit.” Az eseményről a helyi sajtó így emlékezett meg:

„Vasárnap délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek közt Egerben az ország 11. körzeti könyvtárát. Innen látják el majd a falvakon szervezett népkönyvtárakat... Horváth Vera elvtársnő, a Népművelésügyi

⁶ Tóth Gyula: *Tévút vagy torzó? : 50 éve alapították a közművelődési könyvtárakat.* – In.: *Könyvtári Figyelő.* 46. évf. 1-2 sz. (2000), p. 39-98.

⁷ Tóth Gyula i.m.

⁸ Gerő Gyula: *Könyvtár a Megyeházán.* – Kaposvár : M. és Vár. Kvt., 2002. – p. 36-37.

Minisztérium kiküldötte beszédében rámutatott arra, milyen nagy jelentősége van a körzeti könyvtárak létesítésének. A múltban az volt a könyvtárak célja, hogy minél több művelt polgárt neveljenek, ma a körzeti könyvtárakkal és a falusi népkönyvtárakkal a nép műveltségének emelését tűztük ki célul. A könyvtár anyagában megtalálhatók mindazok az ideológiai művek, amelyekre a szocializmus építéséhez szükség van, de ott találjuk a szocialista realista szépirodalom remekeit is. A Megyei Tanács nevében dr. Nyitrai Lajos elnökhelyettes vette át a könyvtárt.” Műsort a Pedagógiai Főiskola énekkara adott; Tóth Kálmán elszavalta Petőfi Sándor: A XIX. század költői és Devecseri Gábor: A béke katonái című versét.

A Hevesmegyei Népújság 1950. október 15-iki számában arról tudósít, hogy „Az egri Körzeti Könyvtár október 15-én Egerszólát, Felsőtárkány, Gyöngyöstarján, Kál, Mátraszentimre, Parád és Vécs községekben 300 – 500 kötetes politikai, tudományos és szépirodalmi könyvekből álló alapkönyvtárat nyit meg.”

A háromfőnyi személyzettel működött körzeti könyvtár a népkönyvtárak szervezése mellett a székhelyén, Egerben is rendezett könyvankétoakat, könyvkiállítást⁹ a Bajcsy-Zsilinszky utcai épületében.¹⁰ Valószínűleg ennek köszönhetően Eger Város Tanácsa az 1951. évi tervberuházásai közt a Körzeti könyvtár felszerelésére 140 000 Ft-ot szánt.

AZ EGRÍ VÁROSI LENIN KÖNYVTÁR

1951. január 21-én – kimondottan városi igények kielégítésére – kezdte meg működését az Egrí Városi Lenin Könyvtár a Bajcsy-Zsilinszky út 8. szám alatt. Vezetője Lakatos Róza volt, s heti 47 órát tartott nyitva. A vasárnap délelőtt 11 órakor megtartott ünnepélyes megnyitóra a Városháza kultúrtermében került sor.¹¹

Induló könyvanyagát a megszűnt Városi Könyvtártól vette át, melyből körültekintő átvizsgálás után csak az ún. ideológiailag megfelelő könyveket tartotta meg. Ezt követően az Országos Könyvtári

7. Lakatos Róza a városi könyvtár vezetője

⁹ Heves Megyei Levéltár XXIII. 501/a/a/b. VB. ülési jegyzőkönyv

¹⁰ Könyvankét Egerben. – In: Hevesmegyei Népújság. – 7. évf. 43. sz. (1950. okt. 21.)

¹¹ Hevesmegyei Népújság. – 8. évf. 3. sz. (1951.)

Központtól kapott könyvanyagot, főleg társadalomtudományi és természettudományi tárgykörben. A könyvtárak tanácsi kezelésbe vétele után az intézmény saját költségvetésből, az Állami Könyvterjesztő Vállalat címjegyzékei alapján szerzeményezett, a helyi igények figyelembe vételével.

A 2800 kötetes nyitókészlet egyenletes állományfejlesztéssel, havonta mintegy 200 db könyvvel bővült. A könyvtár olvasói forgalma jelentős volt: „olvasótermét és könyvtáróráit napról-napra hatalmas tömegek látogatják. Mintegy hétszáz olvasója van a nyilvántartások szerint.”¹² Év végére 2000 főre emelkedett a beiratkozott olvasók száma, akik 37 000 kötet könyvet kölcsönöztek egy év alatt.

A „kölsönkönyvtár” működésével több ízben is foglalkozott Eger Város Tanácsa: 1951 júniusában javaslat született a könyvtárnak a Szakszervezeti Székházba való áthelyezésére, mivel az olvasói létszámhoz viszonyítva kicsiny volt a könyvtár helyiség.¹³ 1951. augusztusában az „...olvasók száma túlhaladja az 1500-at. Naponta nyári időszakban 78-80, télen pedig 100-150 cserélés van. Ezt és az ehhez kapcsolódó nagy adminisztrációs munkát egy könyvtár vonalon végzett alkalmazott látja el, havi 300 forintért, ami munkájának nem méltó ellenértéke.” Lakatos Róza könyvtárost javasolom előléptetni...¹⁴

A MEGYEI KÖNYVTÁR MEGALKULÁSA

8. Godó Ferencné a
Megyei Könyvtár
első igazgatója

A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 204-3/1952. sz. határozata intézkedett a könyvtárak tanácsi kezelésbe adásáról és ezzel egyidejűleg a könyvtáruk fejlesztéséről.

1952. augusztus 29-én tartották a Megyei Könyvtár alakuló értekezletét. Első igazgatója Godó Ferencné lett. Az intézmény a jogelőd Körzeti könyvtár és a Városi Könyvtár összevonásával létesült.

A könyvtár vezetőjének a „Hevesmegyei Könyvtár” munkájáról és feladatairól 1953. február 23-án készített beszámolójából¹⁵ kórú, hiteles képet nyerhetünk a könyvtár

¹² Hevesmegyei Népköztársaság. – 8. évf. 11.sz. (1951. márc. 17)

¹³ Heves Megyei Levéltár XXIII. 501/1/c. VB. ülési jegyzőkönyv

¹⁴ Heves Megyei Levéltár XXIII. 501/1/c. VB. ülési jegyzőkönyv, 412. sz. határozat

¹⁵ Heves Megyei Levéltár XXIII.-501/a/2/c 1953. I. félév

alapításának első lépéseiről:

„Egerben a városi könyvtár 1951. január 21-én létesült a Városi Tanács intézményeként. Működését 894 kötet könyvvel kezdte meg. Az év végén 3650 kötet könyvvel rendelkezett; olvasói száma 1971 volt, kik az egész év folyamán 37 875 könyvet kölcsönöztek. Könyvtári rendezvények: 14 könyvismertetés 1935 résztvevővel; 11 könyvkiállítás, 4010 látogatóval; 146 alkalommal történő csoportos olvasás 1757 résztvevővel. A csoportos olvasásokat javarészt az MNDSZ alapszerveiben szervezték.” [A kezdő állományon az OKK-tól kapott könyvanyagot érthette. (Szerző)]

„1952. december 31-én a könyvek száma: 7280; olvasók száma: 2942; az egész évben kikölcsönzött kötetek száma: 61 331 db. Könyvtári rendezvények: 38 könyvismertetés 3627 résztvevővel; 71 könyvkiállítás 7270 látogatóval; 240 alkalommal történő csoportos olvasás 4800 résztvevővel. A könyvkiállítások száma különösen szeptemberben volt nagy (44), melyeket az Ünnepi Könyvhét alkalmából rendeztünk.”

A statisztikai számok alapján 1952-ben Eger város lakosságának 14,43 %-a volt tagja a könyvtárnak, a könyvtári rendezvényeken, kiállításokon pedig a város lakóinak 70 %-a vett részt.

Könyvtári munkáról

1951-től mind munkai tekintetben. Ekkor kezdődött a 1951-es évi munkák megkezdése. A munkák megkezdésekor a könyvtárban 894 kötet könyv volt. A munkák megkezdésekor a könyvtárban 894 kötet könyv volt. A munkák megkezdésekor a könyvtárban 894 kötet könyv volt.

1952. szept. 1-én a Magyar Könyvtári Egyesület (MKE) által szervezett konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt.

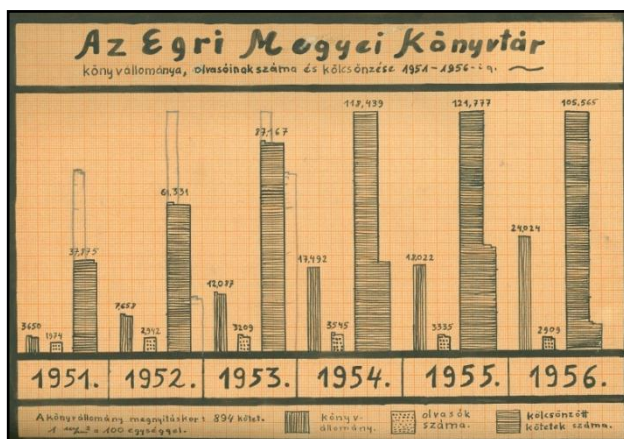
A konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt.

Könyvtári munkáról

1951. szept. 1-én a Magyar Könyvtári Egyesület (MKE) által szervezett konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt.

A konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt. A konferencián a könyvtári munkáról beszélt.

9. Az első beszámoló a megyei könyvtár munkájáról

A Megyei Könyvtárat azonban csak dec. 30-án lehetett megnyitni, annak is csak az emeleti épületszárnyát, a leendő ifjúsági könyvtárat. Az ünnepélyes megnyitás, a szép barátságos kölcsönző és olvasóterem sok új olvasót vonzott. 1953. jan. 31-én a könyvek száma: 3125; a kikölcsönzött kötetek száma: 7931. Könyvtári rendezvények: 3 könyvismeret és 240 résztvevővel, 4 tematikus könyvkiállítás 500 látogatóval.”

Megfogalmazódott a könyvtár célja:

„ A havi átlag 6-7000 kötet kölcsönzést rövid időn belül 10 000-re kívánjuk emelni. A számok növelése nem öncél, ez a kölcsönző könyvtárak sajátos feladatából adódik, amely azt a célt szolgálja, hogy

- olvasóinkkal elsajátíttassuk a materialista világszemléletet az ideológiai, az antiklerikális és egyéb ismeretterjesztő művek olvastatásával;
- szaktudásukat fejlesszük a különböző szakkönyvek olvastatásával;
- az általános műveltség megszerzéséhez segítsük hozzá olvasóinkat a különböző ismeretágakat felölelő könyvek olvastatásával;
- segítsük elő tanulásukat a megfelelő irodalom kézbeadásával;
- s végül nyújtsunk szórakozást a szépirodalmi könyvekkel.”

A könyvtár feladataként az alábbiakat tűzte ki:

1. Szervezési munka:

- A Városi Tanács dolgozóinak beszerzése a könyvtár olvasói közé, annál is inkább, mert egy épületben működnek.
- Iskolák, kollégiumok, szakérettségizők, MTH és általános iskolák tanulóinak, s nem utolsósorban tanárainak a könyvtárba való beiratkozását szervezettebbé kívánja tenni. Ehhez a Városi Tanács

Oktatási Osztályának segítségét kérte. „Hogy a diákság vasárnaponként ne a templomba menjen, ne a papokhoz járjon olvasni, ezért márc. 22-től kezdve – ugyanis márc. 17-én lesz a felnőtt olvasóterem megnyitása, s ekkor válik ketté a felnőtt, s az ifjúsági kölcsönzés – mindkét olvasóteremben vasárnapi kölcsönzést, ill. olvasótermi ügyeletet tartunk, melynek legalkalmasabb időpontja de. : 9-12-ig és du. : 3-9-ig lenne.”

- Az Úttörőház könyvtárának bekapcsolása a Megyei Könyvtárhálózatba.
- A VB. segítségét kéri, hogy „minden könyvtár, – értve ez alatt a tömegszervezetek, az üzemek, s egyéb szervezetek könyvtárait – egységes irányítás alá tartoznák, vagy legalábbis egy helyen történnék forgalmuk nyilvántartása. Nem tartom helyesnek, hogy egy város területén csak töredék olvasót és kölcsönzést tartunk nyilván, holott legalább kétszerese lehet a kölcsönzés a város területén, mint amit mi nyilvántartunk.”
- Kifogásolja, hogy az összes iskola „könyvállagát” ők selejtezték [szerencsére! (szerző)] az „Elavult könyvek jegyzéke I.” alapján, ennek ellenére a könyvtárakat mégsem tarthatják nyilván.
- Érzékeli, s szóvá is teszi: „... mert nem elég csak kitűzni a célt: városunk dolgozóit és fiataljait olvasókká tesszük, hanem azokat, illetve a kölcsönzésüket szolgáló könyvtárakat irányítani, segíteni, módszertani útmutatásokkal ellátni, s nyilvántartatni kell.”

Fiókkönyvtárak szervezése:

- 1952-ben a honvédnap tiszteletére nyílt meg Egerben az első fiókkönyvtár Lajosvárosban.¹⁶
- A Nagy József és Balázs Ignác Tsz-ben március 9-iki megnyitással fiókkönyvtárat szerveztek, ahol a Városi Tanács Mezőgazdasági Osztályának segítségével szakkönyvekkel segítették a termelőszövetkezetek dolgozóit.
- A már működő („7-es számú iskolában és a 4-es körzet DISZ alapszervében”) két városi fiókkönyvtár mellé a 3-as számú iskolában tanító könyvtárossal, iskolaigazgatói felelősséggel terveztek fiókkönyvtárat.
- A Népkert parkosítási tervének kivitelezésével egy időben parkkönyvtár létesítéséről gondolkodtak.

2. „Könyvtárpropaganda munka” – azaz, mai kifejezéssel élve, a könyvtár marketing tevékenysége:

Havonta egy mezőgazdasági tárgyú szakkönyvet és szépirodalmi művet ismertetni a TSZ-ekben. Ennek keretében tematikus könyvkiállítást rendeztek.

¹⁶ A könyvtármozgalom fejlődése megyénkben. – In: Népújóság. –1952. dec. 28. 4.p.

- Április hóban egy antiklerikális irányú könyvismertetés rendezése a város valamelyik nagytermében... „Tömegmozgósításra van szükség, hogy Eger, a múltbeli papi várost felrúzzuk idealista világnézetéből.”
- Havonta 2-2 könyvismertetés rendezése a könyvtár olvasótermeiben, amelyeknél aktualításra törekszenek, valamint ezt mindig tematikus kiállítással kapcsolták össze.

A személyes meggyőzés mellett plakátokon kívánják népszerűsíteni a könyvtár helyét és kölcsönzési idejét, melyeket a Tanácsoknál (városi, járási, megyei), üzemeknél, intézményeknél, üzletekben helyeznek el. „Tíz darab fából, vagy lemezből készült hirdetőtáblát csináltunk, melyeket a város legforgalmasabb részein helyezünk el.”

„A könyvtár olvasótáborának fejlesztésére Egerben két utat választottak: tagtoborzás és céltudatos irodalompropaganda. Itt a legtöbb segítséget a tanárképző főiskola tanárai és hallgatói adták. Irodalom szakos hallgatók különböző intézményekben, üzemekben tartottak könyvismertetést, de elhozták tanulóikat az általános és középiskolák tanárai is, hogy a könyvtár bemutatásával tanítványaikban igényt ébresszenek az olvasáshoz. A DISZ (Dolgozó Ifjúsági Szövetség) Központi Vezetősége Intéző Bizottsága meghatározta a DISZ feladatait a könyvpropaganda területén is. A határozat megállapítja, hogy a DISZ fontos feladata segíteni a könyvtárak munkáját, kiterjedt könyvpropagandát folytatni, hogy a fiatalok megszeressék a könyveket. Felolvasások, viták, olvasókörök szervezésével segíteni, hogy minél több fiatal legyen a könyvtárak látogatója...”¹⁷

1953. év végén a könyvtár állománya már 12 000 kötet. Ennek 60 százaléka szépirodalom, 40 százaléka ismeretterjesztő, és tudományos munka. Az olvasók életkorát és foglalkozását tekintve, kb. 50 százalékban diák és értelmiségi. Fontos cél volt a munkások, parasztok olvasóvá nevelése. A Megyei Könyvtár az egyesülés után is megtartotta kettős funkcióját: biztosította Eger város könyvtári ellátását, olvasómozgalmának szervezője volt, másrészt a megye öt járásának, a járasok felügyelete alá tartozó községeknek módszertani irányítását látta el. Kezdetben áttétellel a megyei könyvtáron keresztül került a könyv a községekbe. Később ezek az egységek is önállóan szerzeményeztek.

¹⁷ Sipos Istvánné: *Adatok az egri Megyei Könyvtár történetéhez.* – In: *Hevesi Művelődés.* – 1970. 2-3. sz. p. 22-25.

1955 – 1970

A ZÁRT KÖNYVTÁRI RENDSZERTŐL A SZABADPOLCIG

A statisztikai jelentések alapján a „Hevesmegyei Könyvtár” 1955 januárjától 1957 márciusáig működött a Bajcsy-Zsilinszky út 8. sz. alatt. 1957.¹⁸ második negyedében a jelenlegi épületébe, a volt Nagypréposti palota emeleti részébe költözött. Az önálló részleggé lett Gyermekkönyvtár a művelődési házban maradt.

10. Ballagás a Gyermekkönyvtárból a "felnőttbe" az 1950-es évek végén

1957-ben az intézmény vezetésében személyi változás történt. Godó Ferencné augusztus 16-i hatállyal áthelyezték egy általános iskolába nevelőnek. Ennek oka „a férjével kapcsolatos bírósági eljárás volt.”¹⁹

1957. augusztus 16. és 1959. január 31. között megbízott vezetőként Hegedűs András irányította a könyvtár munkáját.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc után a könyvtár legfontosabb feladata a megye könyvtárhálózatát átsegíteni „az ellenforradalom” okozta károk nehézségein, és a konszolidáció után a járási könyvtárak megerősítése. Számszerűleg a megye könyvvállománya 9,8 %-kal

¹⁸ Heves Megye könyvtári statisztikája 1957. III/2-a. Megyei Könyvtár.

¹⁹ Heves Megye könyvtári statisztikája 1957. Az 1957. évi munka szöveges értékelése

csökkent, ami a kárt okozókkal szembeni hatósági intézkedések után 60 %-ban megtérült, s ebből új könyveket vásároltak. A fejlődés a szervezeti megerősödésen túl a feldolgozó munkában, a katalógusrendszer kiépítésében és a könyvállomány védelmében mutatkozott meg.

A Megyei Könyvtár könyvanyagának műfaji megoszlása 1957-ben:

Marx, Engels, Lenin, Sztálin művei	537	1,88%
Társadalmi és politikai szakirodalom	3742	13,12%
Nyelvtudomány	325	1,14%
Természettudomány	842	2,95%
Orvostudomány	321	1,13%
Technika	962	3,37%
Mezőgazdasági technika	488	1,71%
Művészetek	1177	4,13%
Irodalomtudomány	754	2,64%
Földrajz	511	1,79%
Általános művek	562	1,97%
Szépirodalom	14252	49,98%
Gyermek és ifjúságirodalom	4043	14,18%
Összesen	28516	kötet 100,00%

„A Megyei Könyvtárnak 1957. év végére sikerült elérnie, hogy a város lakosságának a könyvtár iránti igényét általában ki tudja elégíteni.”²⁰ Témájuk szerint a legkeresettebb könyvek a kalandos regények, mesék, a világháborúkkal kapcsolatos könyvek, kémtörténetek, életrajzi regények voltak. A szakkönyvek közül a képzőművészeti, társadalomtudományi, politikai, irodalomtörténeti, művek, fotózással, rádiózással kapcsolatos könyvek, útleírások képezték a legforgalmasabb állományrészt.

Ideológiai, politikai művek	2672	2,62%
Műszaki könyvek	1056	1,04%
Mezőgazdasági könyvek	240	0,24%
Ifjúsági irodalom	35897	35,23%
Szépirodalmi művek	54485	53,47%
Egyéb ismeretterjesztő művek	7555	7,41%
Összesen	101905	kötet 100,00%

²⁰ Heves Megye könyvtári statisztikája 1957. Az 1957. évi munka szöveges értékelése

11. Ebergényi Tibor
könyvtárigazgató

Politikai és irodalmi évfordulók alkalmából világirodalmi előadásorozat, irodalmi esteket, vándorkiállításokat rendeztek. Az őszi-téli olvasómozgalom sikeréről egynapos tapasztalatcsere értekezleten számoltak be a megye könyvtárosai. A megyei és járási könyvtárak vezetőinek az volt a véleménye, hogy „a letéti könyvtárakat még mindig nem sikerült a helyi tanácsok intézményeivé tenni.”²¹ Ez akadályt jelentett a falusi könyvtárak továbbfejlődésében.

1959. február 1. – 1973. december 31. között Ebergényi Tibort nevezték ki a Megyei Könyvtár igazgatójának.

A Megyei Könyvtár szervezeti egységei és munkarendje az 1960-as években:²²

- Hálózati és módszertani csoport
- Olvasószolgálat és tájékoztató csoport
- Gyarapító és feldolgozó csoport
- Ügyviteli és gazdasági csoport

A Hálózati és módszertani csoport feladat a hatáskörükbe utalt könyvtárak módszertani irányítása és ellenőrzése, a könyvtárosok képzése és továbbképzése, a könyvtári munka bevált módszereinek tanulmányozása és azok széles körű ismertetése volt. A csoport ellenőrizte a Megyei Könyvtár és a hálózatát képező járási, valamint községi könyvtárak állománygyarapító tevékenységét. Az olvasószolgálattal együttműködve megtervezte a könyvtár propaganda munkáját, s irányította a községi hálózat propaganda tevékenységét. A bevált módszerek ismertetésére módszertani körleveleket és híradókat szerkesztettek. Munkájukba bevonták az állomány-gyarapító és feldolgozó csoportot, s gondoskodtak a megyei hálózat korszerű szakkönyvellátásáról. A kor követelményeinek megfelelően, – a tájegységek termelési profilját figyelembe véve – a mezőgazdasági szakkönyvek népszerűsítése céljából különböző kiadványokat, tájékoztatókat készítettek.

²¹ Heves Megye könyvtári statisztikája 1957. Az 1957. évi munka szöveges értékelése

²² XXIII-18/57/36813/1965

A távol eső települések ellátásáról gondoskodó művelődési autók menetrendszerű üzemeltetéséről gondoskodott. Foglalkozott a megye könyvtárhálózatának távlati fejlesztési kérdéseivel, segítséget nyújtott a hálózat építési, berendezési, felújítási problémáinak megoldásában.

A csoport munkájában együttműködött a megye területén működő, a hálózathoz nem tartozó könyvtárak (szakszervezeti, iskolai) módszertani dolgozóival. Feladatuk volt a könyvtárak tevékenységéről szóló jelentések, statisztikák összesítése, értékelése, s ezeknek a felettes szervekhez való továbbítása. Központi járási szerepköréből adódóan kapcsolatot tartott az egrí Járási Tanács VB. Művelődési és Pénzügyi Osztályával, s azokat a könyvtári munkáról rendszeresen tájékoztatta. Együttműködött a járás területén működött társadalmi szervekkel az általuk szervezett olvasómozgalmakban.

Az olvasómozgalmak kiszélesítése érdekében állandó kapcsolatban állt az ifjúsági-és tömegszervezetekkel, iskolákkal, a Megyei Művelődési Ház módszertani csoportjával. A csoport foglalkozott a megye területén dolgozó könyvtárosok továbbképzésével. Részükre továbbképzési napokat, tanfolyamokat, szemináriumokat szerveztek. Gondoskodott a képzettségi rendeletben kötelezett dolgozók beiskolázásáról. E sokrétű

12. Kölszönzőterem a gyermekkönyvtárban 1963-ban

feladatkör ellátását 7 fő végezte. Az Olvasószolgálat és tájékoztató csoport feladata az olvasók könyvellátása, az igényeknek, illetve szükségleteknek megfelelően közvetve, vagy közvetlen módon történő felvilágosítása (tanácsadás, reference-szolgálat, bibliográfiák stb.) és a helyi kölcsönzésben felmerült könyvtárközi igények kielégítése. Tevékenységük körébe tartozott a különböző olvasói rétegek olvasmányélményeinek vizsgálata, igénykutatás és a szerzett tapasztalatok elemzése. A könyvtár vezetése célul tűzte ki, hogy az olvasószolgálati és tájékoztatási munkában a könyvtár valamennyi dolgozója – az ezzel a feladattal megbízott munkatársakon túl – megfelelő gyakorlati ismeretekkel rendelkezzen.

Igaz, helyileg más épületben, de a Gyermekkönyvtár mindenkor a Megyei Könyvtár szerves alkotórészeként működött. A gyűjtemény fejlesztésében együttműködött a Megyei Könyvtár állománygyarapító csoportjával és az általános iskolák szaktanáraival. Olvasószolgálati munkájában felhasználta a szakfelügyelet tanácsait. Rendszeres gyermekfoglalkozásainak tematikájában szem előtt tartotta az általános iskolák tanítási anyagát.

Az Olvasószolgálat felelős volt a kötelezően előírt nyilvántartások (olvasói, kölcsönzési, munkanapló, pénztárkönyv) vezetéséért.

Feladatkörébe tartozott a könyvtárhasználati késedelmi, letéti díjak kezelése, elveszett, megrongált könyvek árának megtéríttetése, késedelmes olvasók felszólítása, szükség szerinti peresítés. A csoport gondoskodott az állomány védelméről, az olvasók nevelésével és felvilágosításával, továbbá a kölcsönzési szabályok megtartásáról, a szakszerű raktározásról, a megrongálódott könyvek rendszeres köttetéséről. A könyvtár szolgáltatásait széles körben népszerűsítette, a népművelés egyéb területén folyó munkához a könyvtár eszközeivel nyújtott hathatós segítséget. Az igények felkeltésére a propaganda eszközeit teljes egészében

13. Ajánló bibliográfiák

felhasználták (könyvjelzők, plakátok, hirdetések, irodalmi előadások, kiállítások stb.). A mezőgazdasági és műszaki szakirodalom „széleskörű népszerűsítése” érdekében együttműködtek a vállalati szakkönyvtárakkal. Állandóan és tervszerűen foglalkoztak az olvasókkal, megszervezték a tájékoztató szolgálatot. Győri példát véve alapul 1964-ben létesült a reference-szolgálat, munkájának dokumentálására a reference-napló; melyben a felmerült, különleges olvasói kérdésekre adtak választ. A tájékoztató csoport társadalmi- és családi ünnepekre ajánló bibliográfiákat, kiadványokat készített. Ekkor indult a Heves Megyei Könyvtár füzetei sorozat is.

Közkedvelt szolgáltatásként – a párt- és állami vezetők tájékoztatására – adták ki a „Közművelődési információk” gyorstájékoztatóját, melyben a tudományos élet, művelődésszociológia, oktatás, népművelés, színház, film, a művészet általános elmélete, esztétikája, nyelvészet, irodalomtudomány, művelődéstörténet témákba tartozó legfrissebb szakcikkek rövidített címléírását, s kérésre az adott szám cikkét másolatban nyújtották.

A Mezőgazdasági Könyvhónap, a Költészet Napja alkalmából több témabibliográfia készült. Az Ünnepi Könyvhétre érkező írókról életrajzi bibliográfiákat adtak ki.

A Megyei Könyvtár helyi olvasószolgálati részlegébe (a felnőtt és gyermekkönyvtárnak) több mint 200 féle folyóirat és napilap járt rendszeresen.²³

Igaz, a könyvtár önálló folyóirat-olvasóval nem rendelkezett, a szabadpolcos térben ún. klubsarkok álltak a látogatók rendelkezésére. Mivel a három folyóirattárló nem volt képes magába fogadni az egész állományt, így annak csak legértékesebb, legkeresettebb, legforgalmasabb része került az olvasók elé. A tájékoztatást az évente kiadott füzetkatalógussal oldották meg, ahol betű- és szakrendben tárták fel a könyvtár teljes folyóirat-állományát. A könyvtár cédulakatalógus formájában lelőhely katalógust is épített Eger és a megye jelentősebb intézményeinek, üzemeinek, iskoláinak folyóirat állományáról. Ez a központi címjegyzék 65 lelőhelyet és közel 1000 féle

²³ Ebergényi Tibor: *Feljegyzés a Megyei Könyvtár hírlap- és folyóiratolvasójáról. Megyei Könyvtár Irattár. 1967.*

címet tartott nyilván. A kölcsönzési gyakorlat azt igazolta, hogy ez a tájékoztatásnak használható, jó segédeszközzé vált.

A könyvtár olvasószolgálatos könyvtárosai 1960-tól fogva szerkesztették a recenzió katalógust. Ezek aktív használata tekintélyes forgalmat jelentett a helyhiány miatt raktárban elhelyezett folyóiratokban. A folyóiratok egyes számait rövid időre (1 hét) kölcsönözték is, s erről külön nyilvántartást vezettek.

Egyre kedveltebb és hasznosabb szolgáltatássá vált a könyvtárközi kölcsönzés. Ezzel az igénnyel tudományos munkát végző értelmiségiek, valamint főiskolások (szakdolgozathoz) fordultak a könyvtárhoz. A Megyei Könyvtár az ország 30 szakkönyvtárával állt állandó kapcsolatban, amelyek forgalmukhoz mérten, 2-3 hétre kölcsönözték a kért szakanyagot, fordítást, néha külföldről szereztek be kérésre az idegen nyelvű könyveket. Ilyen szempontból az 1963-as év volt különösen forgalmas: 756 db kiadványt kaptak az olvasók megyén kívüli könyvtáraktól.²⁴

A Megyei Könyvtár jó munkakapcsolatban állt más kulturális intézményekkel (Megyei Művelődési Ház, TIT, Múzeumi Szervezet, Mozi-üzemi Vállalat) valamint a társadalmi és tömegszervezetekkel (KISZ, Népfront, MSZBT, MESZÖV, KISZÖV). A mezőgazdasági könyvhónap, költészet napja, ünnepi könyvhét előkészítésében, azok sikeres rendezésében évről-évre együttműködtek.²⁵

Az Olvasószolgálat feladatkörébe tartozott a helyi fiókkönyvtárak munkájának szakmai irányítása. A raktári rend megtartásáért, a raktári részlegek kezeléséért a csoport dolgozói feleltek. A csoport létszáma 7 könyvtáros volt.

A ZÁRT KÖNYVTÁRI RENDSZERTŐL A SZABADPOLCIG

1957 - ben, amikor a könyvtár az új épületben kapott helyet, a Kossuth Lajos u. 16. szám alatt, egy kisebb teremben folyt a zárt rendszerű kölcsönzés, ami azt jelentette, hogy az állományból csupán 800-1000 db könyv volt forgalomban.

Egyre több olvasó érkezett kész jegyzékkel a könyvtárba, ill. növekedett a szabadon választók száma, akik több, nagyobb anyagból szerették volna kikeresni az őket leginkább érdeklő könyvet. A szabad választási

²⁴ Sipos Istvánné i.m.

²⁵ Ebergényi Tibor i.m.

lehetőség égetően szükséges problémaként vetődött fel. Ezért tért át a könyvtár 1959 szeptemberétől a szabadpolcos rendszerre.

Az olvasószolgálatnak szabadpolcos formája új raktári rend kialakításával járt. Az indulás pillanatában a 30000 kötetes állományból 6000 kötetet tudtak szabadpolcon elhelyezni. Azonnal felvetődött a kérdés, mi történjék az állomány szabadpolcokra nem kerülő részével? Kezdetben „töltőállomásokat”, kiegészítő raktárt hoztak létre.

Egy-két hónapos gyakorlat azonban azt mutatta, hogy a bibliográfiai egységek számát figyelve az egri könyvtár nem olyan gazdag állományú, hogy a kiegészítő raktár fenntartása indokolt legyen. Más megoldást kellett választani.

„Tekintetbe kellett venni azt is, hogy a sok apró, bizonyos célok érdekében kialakított raktárrészleg csak zavart okoz, megbontja a rendet, ezért az egy raktár, a központi raktár mellett döntöttek. Megszüntették a belső raktár numerus kurrens jelzetét, és egységesen szakrendi raktári rendszert alkalmaztak. Az egységes raktári jelzet megkönnyítette a szabadpolcos könyvek cseréjét, a feltöltést. Itt helyezték el a helytörténeti anyagot is.

14. Kiegészítő raktár

A könyvek tartalmi megkülönböztetésére bélyegzőket alkalmaztak. A könyv előzéklapjára és raktári lapjára a következőképpen bélyegeztek:

- a) „szabadpolcos” jelet kapott az ajánlott irodalom, az ún. kurrens könyvek és általában a könyvkiadás mai termése,
- b) „x” bélyegzővel látták el a „szürke” könyveket. Ezeket kölcsönözték, adataik a kölcsönzőben elhelyezett katalógus szekrényben megtalálhatók voltak, bárki olvashatta őket,
- c) „védett” az a könyv, mely kiállításánál fogva értékesebb, ritkább, vagy helytörténeti adatokat tartalmaz. Ezeket olvasótermi használatra kölcsönözték,
- d) „fokozottan védett” jelzéssel látták el a kutatók számára fenntartott könyveket.

15. Szabadpolcos kölcsönző terem az 1960-as évekből

A központi raktár anyagától elkülönült az olvasótermi anyag. A szabadpolcos gyakorlat első éve arra is rámutatott, hogy az indulásnál még kurrensnek számított könyvek egy bizonyos idő után csak fölöslegesen terheltek a szabadpolcokat, onnan bekerültek az ideiglenesen szervezett kiegészítő raktárba. Egy idő után azonban ott is csak a helyet foglalták. A könyvek mozgása ez volt: katalógizálás, szabadpolc-olvasó, szabadpolc-kiegészítő raktár, központi raktár. „Így láttuk be, hogy a mi állományunkat figyelve szükségtelen egy K. (kiegészítő) raktárrészleg fenntartása, helyesebb – hiszen az állomány nem túlságosan nagy – ha csak egy központi raktárt tartunk fenn, s abban a már említett jelzetekkel ellátva raktározzuk teljes

állományunkat. Az évek könyvterméséből minden bizonnyal megmarad egy klasszikus anyag, mely minden időben olvasmány, „szabadpolcos könyv” marad.”²⁶

Nemcsak az olvasók számában állt be hirtelen emelkedés, hanem a kölcsönzött kötetek számában is. „A szabadpolc órákig való böngészésre serkenti az érdeklődőket. Az év végére csupán az ideológiai művekből 403 darabbal többet kölcsönöztek, mint az előző évben. A szabadpolc létrehozásával 9000 db könyv áramlott állandóan az olvasók között. 1959-hez viszonyítva az ismeretterjesztő könyvek forgalmában 76 százalékos emelkedés mutatkozott. A látogatók száma 33 százalékkal, a kölcsönzések száma 30 százalékkal magasabb az előző évinél.”²⁷

16. A feldolgozó csoport munkatársai az 1960-as évek elején

A Gyarapító és feldolgozó csoport a gyűjtőköri utasításban foglaltak szerint az olvasószolgálati és módszertani csoport véleményének figyelembe vételével tervszerűen gondoskodott az állomány fejlesztéséről. A beérkező könyveket hat napon belül állományba vették, s vezették a cím- és csoportos leltárkönyvet. A gazdasági csoporttal szorosan együttműködve folyamatos nyilvántartást vezettek a beszerzési hitel tervszerű felhasználásáról.

²⁶ Nagy Józsefné: *Milyen legyen a szabadpolc tápraktára?*. –In: *Könyvtáros*. 11. évf. 7.sz (1961), p. 470.

²⁷ Sipos Istvánné i. m.

A feldolgozó csoport életre hívása után azonnal hozzáfogott a szolgálati és olvasói betűrendes – szerző, cím, földrajzi és egyéb utaló lapokkal ellátott katalógus kiépítéséhez. Ezzel párhuzamosan készítették a szolgálati és olvasói szakrendi katalógust, majd a sorozati katalógust.

„1956-tól folyamatosan sorolják az olvasótermi anyag katalóguslapjait, szerző és cím szerint, ugyanakkor az ifjúsági könyvállomány betű- és szakrendi katalogizálása is folyik. A 60-as évek elejére tehető a zeneműtári és idegen nyelvű részleg nyilvántartásának kiépítése. A raktári katalógust raktári egységekre bontották. A 60-as évek közepén a szolgálati szakkatalógust megszüntették, ugyanakkor áttértek az E'TO szerinti szoros tematikáról a Csapody-féle csoportalkotásos besorolásra, melynek lényege, hogy a jól differenciált állomány egy-egy részegységére mutató osztólapok száma emelkedett és ez tájékozódást megkönnyítette.”²⁸

Mezey Sándor, módszertanos könyvtáros a „Könyvtáros”-ban is közzétett cikkében²⁹ felhívta a figyelmet a képi ábrázolás, megjelenítés fontosságára. Az egri Megyei Könyvtár így 1958-ban fényképes diafilm-katalógust készített a diafilmek nagyobb népszerűsítésére és a kölcsönzők válogatásának megkönnyítésére.

Az állomány feltárása érdekében a Megyei Könyvtár az alábbi katalógusokat építette:

(Olvasói szak- és betűrendes /szerzői és címszó bontva)

- Szolgálati szak- és betűrendes katalógus
- Raktári katalógus
- Kézi könyvállomány
- Táj-katalógus
- Színműtári katalógus
- Idegen nyelvű művek katalógusa
- Cikk -katalógusok
- Diafilm-katalógus

Raktár-részlegek

- Központi raktár
- Felnőtt olvasószolgálat
- Gyermek-részleg
- Helyismereti gyűjtemény

²⁸ Sipos Istvánné i.m.

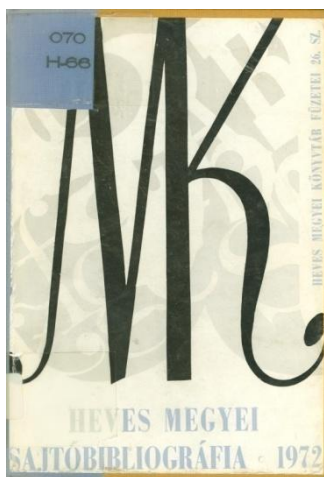
²⁹ Mezey Sándor: *Fényképes diafilm katalógus készítése. – In.: Könyvtáros. 8. évf. 8 sz. (1958.), p. 564.*

HELYISMERETI GYŰJTÉS

Az 1950-es évek végén megkezdődött a Heves megye területére, tájaira vonatkozó irodalom gyűjtése. A gyűjtés könyvekre, folyóiratokra, hírlapokra, térképekre, aprónyomtatványokra terjedt ki. Az országos „Sajtófigyelő” szolgáltatás előfizetésével irodalmi vonatkozású, valamint honismereti, helyismereti cikkek kerültek a katalógusokba. A megyei tárgyú cikkeket járasonként rendezték. A szegedi Egyetemi Könyvtár által készített helyi vonatkozású címléírásokat is felhasználták. A könyvtár az OSZK könyvelosztója útján igyekezett pótolni az 1945 előtt megjelent Heves megyei vonatkozású kiadványokat. Hasznos segítséget nyújtottak ebben a gyűjtésben Veszprém és Székesfehérvár könyvtárai is. 1958. július 1-től a Heves Megyei Nyomda megküldte minden általuk előállított sajtótermék egy-egy példányát. (Köteles-nyomtatvány.)

1969-ben elkészítették Heves megye sajtóbibliográfiáját, amely mind a mai napig forrásértékű kiadvány.

A Megyei Könyvtár az elavult és zártletét alá tartozó könyvek tárolására is jogosult volt. A zártletét körébe tartozó könyveket a könyvtárigazgató engedélyével lehetett használatba kiadni. A csoport létszáma: 4 könyvtáros.

Az ügyviteli és gazdasági csoport tevékenységét a gazdasági igazgató irányította az igazgató utasításai alapján. Itt végezték az ügyiratok kezelését, az állóeszközök és anyagok nyilvántartását. A Megyei Tanács VB. Pénzügyi Osztályával rendszeres kapcsolatot tartottak fenn, gondoskodtak a költségvetés célszerű felhasználásáról.

A módszertani csoporttal együtt a községi könyvtárak számára költségvetési irányelveket dolgoztak ki. Gondoskodtak a fejlesztési tervek jóváhagyásáról és kivitelezéséről. Feladatai közé tartozott a tűzrendészeti szabályok betartása ill. betartatása. Gondoskodott a művelődési autók üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosításáról.

17. Munkában Nagy István gazdasági igazgató

Felügyeletet gyakorolt a könyvtár kötészeti műhely felett, amely 1958-ban létesült. Feladata volt a könyvtár összes kötészeti és kasírozási munkáinak elvégzése, tároló dobozok készítése és kiadványainak összeszedése. Emellett a Megyei Tanács egyes osztályai számára a közlönyök és jegyzőkönyvek kötését is itt végezték. A műhely vezetője Nagy Lászlóné lett, aki a munka irányítását, anyag- és termelés nyilvántartást vezetett. 1965-ben új, motoros vágógép, s a könyveknek a varrása mellett a Planatol-ragasztási technika alkalmazásával jelentősen növekedett a műhely teljesít-

ménye, tanácsi és idegen szervek részére is vállaltak könyvkötészeti munkálatokat.³⁰

A könyvtár hivatali munkájára vonatkozóan az államigazgatási eljárási szabályzat idevonatkozó részei voltak irányadóak. Felülvizsgálatára a Megyei Tanács VB. Szakigazgatási szervei voltak jogosultak. A csoport 2 fővel működött.

Az 1960-as években a Megyei Könyvtár ügyrendje alapján a következő „főfeladatokat” látta el:

- Könyvkölcsönzés
- Olvasóterem fenntartása
- Tájékoztató szolgálat keretében katalógusok készítése
- Kiállítások szervezése
- Irodalmi előadások szervezése
- Diafilm kölcsönzése
- Művelődési autók üzemeltetése
- Könyvkötészet
- Újonnan létesített községi könyvtárak berendezése³¹

³⁰ Heves Megyei Levéltár XXIII.-18/67/32909/1966

18. A könyvtár munkatársainak egy csoportja az 1960-as évekből

Gyakornokok foglalkoztatása

A Megyei Könyvtár minden évben lehetőséget nyújtott arra, hogy 2-3 főiskolás, illetve egyetemi hallgató elméleti tudását a gyakorlatban kamatoztassa. Ezek a fiatalok minden csoportnál 2-2 hetet dolgoznak, megismerkedtek a könyvtári élettel és a gyakorlott, „öreg könyvtárosok” segítségével beléphettek a „munkás hétköznapiakba”. Önállóan elkészített bibliográfiák vagy klubdélutánjaik nemegyszer kivívták a szakemberek és az olvasók elismerését.

A KÖNYVTÁR ÉPÜLETÉNEK FELÚJÍTÁSA 1968-1970

1968-ben 4500 beiratkozott olvasóval, 90000 kötetes könyvállománnyal, 1000 hanglemezzel, 90 m²-nyi területen, 17 székkal, olvasóterem nélkül látta el olvasóit a Megyei Könyvtár. Eger olvasómozgalma a tervszerű állományépítésnek is köszönhetően évről-évre bővült: 1968-ban az állomány nagysága 88363 kötet, az ezer lakosra eső ellátottság szintje 2009 könyv volt.

A főbb tartalmi arányok:

Szakirodalom	40 899 kötet	46,3 %
Szépirodalom	34 202 kötet	37,2 %
Gyermekirodalom	13 262 kötet	26,5 %
Összesen:	88 363 kötet	100 %

³¹ Heves Megyei Levéltár XXIII.-18/67/32909/1966

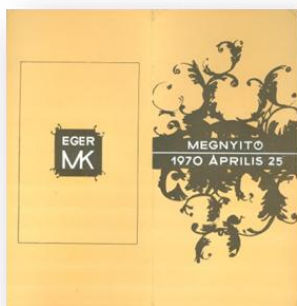
Az évi kötetforgalom 161914 kötet, amelynek a szakirodalmi művek 31,6 %-át tették ki.

Idő	Olvasók száma	Növekedés %
1965. 12. 31.	4239	
1968. 12. 31.	5526	30 %

Kor szerinti megoszlás

Általános iskolás	1601 fő	28,9 %
KISZ korosztály	1722 fő	31,0 %
Felnőtt olvasó	2203 fő	40,1 %

A tizennégy év alatti olvasók száma az általános iskolások 37%-a. Forgalmi adatok: a Megyei Könyvtár kötetforgalmában a szakirodalom olvasottsága évről-évre növekvő tendenciát mutatott. 1968-ban az évi forgalom 161914 kötet volt, amelynek 9,9 %-a társadalom-tudományi és politikai irodalom, a termelést segítő szakkönyvek olvasottsága 4,4 %-os.

19. Meghívó a felújított könyvtár átadási ünnepségére

Az 1960-as évek végére a könyvtár megnövekedett feladatait zsúfoltsága miatt már nem tudta ellátni, a bővítés elodázhatatlanná vált.

1964-ben 14 szék és kilencven négyzetméter fogadta az olvasókat s a könyv barátait a Megyei Könyvtárban. Pedig a könyvállomány már ekkor több tízezerre rúgott. A palota a könyveken kívül még másoknak is adott szállást: lakások voltak

itt kamrácskákkal, elfalazott házrészekkel, sufnikkal, főzőüstökkel, tyűkketrecekkel.³²

A Heves Megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztálya által 1966-ban készített ellenőri összefoglaló jelentés³³ is hangsúlyozta, hogy „a

³² Farkas András: *Látogatás az újjávarázsolt Megyei Könyvtárban.* – In: *Népújság.* – 21. évf. 97. sz. (1970.), p. 4.

³³ *Heves Megyei Levéltár XXIII.-18/67/32909/1966.*

könyvtár az olvasóterem zavartalanságát még mindig nem tudja biztosítani, ugyanis a jelenlegi helyiség a látogatottsághoz mérten szűknek bizonyul.”

A könyvtár társadalmi fontosságát, az igényeket és szükségleteket figyelembe véve határozta el a megyei tanács végrehajtó bizottsága, hogy korszerűsíti az intézményt.

A rekonstrukció terveit Veres Zoltán egri építész és tervező csoportja valósította meg. A felújítás során számos akadállyal kellett számolniuk: az épület földszintjén lévő lakások felszabadítása, az ott lakók elhelyezése, az építési árak növekedése, az ebből adódó pénzügyi nehézségek, a felújítás során adódó határidő-módosítások; kisebb-nagyobb bosszúságok után, 829 m² alapterületen, a teljes épületet a könyvtár vehette birtokába.

Az átalakítást egyúttal összekötötték az épület teljes felújításával és belső korszerűsítésével, melyet 1968-1970 között végeztek el. Az állományt - a felújítás alatt - nagyrészt bérleményben raktározták, s egy kisebb, válogatott gyűjteménnyel a könyvtári szolgáltatásokat a mai színház régi épületében fenntartották.³⁴

1970. április 25-én ünnepélyes keretek között adta át a Szalay István, a Megyei Tanács VB-elnökhelyettese a felújított könyvtárat a város olvasóinak. A mintegy három millió forintot igénylő beruházás során a barokk épület visszanyerte régi formáját.

20. Népújság 1970. április 25.

³⁴ Heves Megyei Levéltár XXIII.-18/74/31339/1967.

A tervező a földszintre helyezte el a ruhatárat, az adminisztrációt, hogy az emeleten az olvasás, a zenehallgatás, a kutatómunka és a folyóiratokban való böngészés zavartalan maradjon. Fent, az emeleten a sok helyet elfoglaló katalógusokat a falba süllyesztette, a déli szárnyon hatalmas nyitott olvasótermet teremtett – ami modern, s mégis az épület stílusába beleillő megoldás – míg a szabadpolcos termek kényelme és célszerűsége vitathatatlan.

21. Olvasószoba, 1970

Külön kiemelendő a belsőépítész által megálmodott színharmonia: a falak különféle sárga-fehér megoldása, a parketták színe és formája, a szőnyegek szürke és egyéb változatai minden épületrésznek megadták a sajátos hangulatot. A kecses lépcsőház szürke alaptónusa jó és hangulatos bevezetőt ad az emeleti rész melegebb színárnyalataihoz. A falakon nem feltűnően és nem túlsúlyosan, értékes grafikák sorakoztak. Témáik irodalmi ihletésűek, Madách, Dante műveit idézik, Kass János, Csohány Kálmán, Diskay Lenke, Würtz Ádám réz- és fametszetei. A bútorok színeikkel, modern formáikkal belesimultak a környezetbe eleget téve a célszerűség és a kényelem szempontjának.

A XVIII. századi palota központi fűtést kapott. A rekonstrukció során elfalazott boltívek, rejtett ablakfülkék, márványpadlós szobák kerültek napfényre. Mindez beilleszthető volt a könyvtár belső architektúrájába. Megőrizték az épület egyetlen épségben maradt mázas barokk-rokokó kályháját is, amely – csak díszként – abban az ablakmélyedésben kapott helyet, amely valamikor a várra nézett. A korszerűsített épületben – az országos szakmai törekvésekkel összhangban kialakult a zenei részleg.

A „zeneklub” fekete színű ülőgarnitúrája harmonizált a márványpadozatával.³⁵

22. Az országban elsőként nyílt meg az egri "fonotéka"

„A könyvtárépület újjáépítésének előkészítése során három tényezőre kellett tekintettel lennünk: az épület műemlék voltára, a modern könyvtár üzemszerűségére, a könyv és olvasó viszonyára.

A mai könyvtár már nem könyvek raktára, hanem dokumentációs és információs központ is, melynek funkcióit a gyorsuló idő, az egyre gyarapodó ismeretanyag és a növekvő olvasói igények határozzák meg. Az elmúlt év végén a könyvtárnak 4500 olvasója volt. Ezek nagy része már nemcsak könyvcserék céljából kereste fel a könyvtárat, hanem tájékozódni is akart, különböző tudományos és szakkérdések iránt is érdeklődött. A könyvtár ezeket az igényeket részben saját állományából, részben az országos szakkönyvtáraktól kért könyvek segítségével ki is tudta elégíteni.

Most az új könyvtárban 7- 8000 olvasóval számolunk, ezért az emeleti termeket teljes egészében az olvasóknak adjuk át. Itt alakítjuk ki az olvasótermet, a zenei könyvtárat, az Országos Pedagógiai Könyvtárral és Pedagógus Szakszervezettel együttműködve a pedagógiai báziskönyvtárat, valamint a helyismereti gyűjteményt. Ebben a

³⁵ Farkas András In.: *Népújság*. – 21. évf. 97. sz. (1970.) p. 4.

szektorban 80-100 olvasónak tud olvasási, kutatási és tájékozási lehetőséget teremteni a könyvtár. A földszinten helyezük el az irodákat. Itt dolgoznak majd a katalógusszerkesztők, a hálózati és gazdasági csoport, s itt helyezük el a könyvkötő műhelyt. A földszinti előcsarnok egyúttal kiállító terem is lesz, ahol könyv- és sajtótörténeti, könyvművészeti kiállításokat rendezhetünk. Továbbra is fenntartjuk kapcsolatainkat a társintézményekkel, elsősorban a Megyei Levéltárral, a Vármúzeummal, a Tanárképző Főiskolával, a különböző szakkönyvtárakkal, iskolákkal, de a jövőben már otthont tudunk adni a zeneklubnak, a könyvtáros egyesület helyi csoportjának, a kisgrafika baráti körnek és az ifjú versbarátok körének. 90000 kötet könyv és 1000 hanglemez, 140 féle folyóirat várja a könyvtár olvasóit. Nemcsak szép és harmonikus alkotás lett az új Megyei Könyvtár, de Eger kulturális életének afféle szellemi központja is.”³⁶ – tájékoztatta a szakmát a megújult könyvtár igazgatója, Ebergényi Tibor.

23. Kiránduláson a Könyvtáros Egyesület helyi csoportja

³⁶ Ebergényi Tibor: *Az újjáépülő Egri Megyei Könyvtár.* –In: *Könyvtáros.* – 19.évf. 4. sz. (1969), p. 338-339.

A TANÁCSI KÖNYVTÁRHÁLÓZAT KIÉPÍTÉSE

A Megyei Könyvtár belső munkája és hálózati tevékenysége szoros egységet alkotott. A könyvtár módszertani és feldolgozó csoportja és bizonyos mértékig az olvasószolgálat is területi jelleggel működött.

A kor kultúrpolitikai követelményeinek megfelelően a Megyei Könyvtár a párt művelődéspolitikai irányelveit követve, alapvető feladatának tekintette az olvasómozgalom kibontakozását. A népművelési munka megjavítását segítette elő a megyei könyvtári hálózat átszervezése, a letéti könyvtárak közvetlen községi kezelésbe való átadása. A községesített könyvtárak korszerűbbek lettek, könyvállományuk jelentősen megnövekedett, hogy „mindjobban elősegítsék a falu olvasni vágyó lakosságának szükségleteit”. Az átszervezés több mint 500 000 forintot igényelt.³⁷

A Hazafias Népfront által meghirdetett Könyvbarát-mozgalom Heves megyében hatékonyan elősegítette a megyei könyvtárhálózat megszilárdítását. A 1960-as évek elejére a könyvtár valamennyi községben a helyi tanács intézménye volt.

Sok községben helyi erőforrások felhasználásával építettek korszerű, a szabadpolcos olvasószolgálat megszervezésére alkalmas könyvtárhelyiségeket (Rózsaszentmárton, BükkSZenterzsébet, Mónosbél). Művelődési otthonok bővítésével is több községben jutott önálló helyiséghez a könyvtár. A széleskörű társadalmi támogatás segített abban is, hogy a hálózat községi könyvtárainak 60-65%-a színvonalas, korszerű berendezéssel ellátva végezhette olvasószolgálati tennivalóit. (Ostoros, Bekölce, Balaton, Hort, Poroszló, Kál, Szihalom, Gyöngyöstarján, Nagyréde, Mátraballa, Átány, Kömlő. És még sorolhatnánk tovább azoknak a könyvtáraknak nevét, ahol 30 - 40000 Ft-os beruházással új berendezést készítették). A könyvbarát-mozgalom a társadalom különböző rétegeit kapcsolta az olvasómozgalomhoz. Segítségükkel egy sor településen épült korszerű könyvtár a megyében (Feldebrő, Gyöngyössolymos, Kömlő, Adács, Bodony, Lőrinci). A községi hálózat tervszerű fejlesztésével egy időben előbbre jutottunk a járási könyvtárak korszerűsítésében is (Gyöngyös, Hatvan, Füzesabony).

³⁷ *Heves Megyei Levéltár. XXIII. 1/a/3-4./1961.*

„Elérhetőnek látszik, hogy a III. ötéves terv végére a korszerű községi hálózatot megyénkben kiépítjük. Javult a különböző könyvtártípusokban dolgozók szakmai, politikai felkészültsége. A megyei és járási könyvtárakból egy sor dolgozó fejezte be tanulmányait felső és középfokú oktatási intézményekben. A községi hálózatban dolgozók 80 %-a rendelkezik technikai minimumvizsgával.” – olvashatjuk a könyvtár igazgatójának, Ebergényi Tibor jelentésében.³⁸

24. Az ostorosi könyvtár

1959-ben a községi hálózat egyharmadában 60-80 kötet között volt az ezer lakosra eső könyvellátottság. A mozgalom meghirdetésének időpontjában célul tűzték ki, hogy 1965 végére a könyvellátottságot ezer lakosonként 1200 kötetre fejlesztik. Az utópista célkitűzésnek számítható tervet két évvel korábban, 1963. dec. 31-re megvalósították. Egy év gyarapodása 103066 kötet, vagyis 36,3 %. Ez idő alatt a költségvetésben előirányzott összeg a megyében társadalmi erőforrásból közel egymillió forinttal növekedett. Kiemelkedő példa a gyöngyösi járásé, mert itt a tsz-ek csaknem 200000 Ft-ot adtak, és a könyvvásárlásra fordított összeg megközelítette a lakosonkénti 10 Ft-ot.

A könyvállomány növelésére a megyei művelődésügyi osztály szerződésben rögzítette a szakszervezetek megyei tanácsával, hogy a szétforgácsolt, különféle helyeken, pl. állami gazdaságokban,

³⁸ Ebergényi Tibor: *A megyei könyvtárhálózat munkájáról (1966-1968)*. In.: Bródy Sándor *Könyvtár irattára*. 1969. szept. 15.

gépállomáson „porosodó és senki által nem olvasott könyveket” átadják a községi könyvtárak részére, mert a megye a könyvtári állomány nagyságát tekintve a 17. helyen állt.³⁹

Az állomány ugrásszerű növekedése a gyűjtemény összetételében minőségi fejlődést is eredményezett. Bővült a törzsállomány kerete.

A könyvtárak elhelyezésében bekövetkezett fejlődés, a korszerű berendezés, a csinos, otthonos külső - párosulva gazdag könyvállománnyal - új olvasók ezreit vonzotta a könyvtárakba. A társadalmi mozgalom az olvasótoborozásban volt a legeredményesebb. Az olvasás szervezésében a legkülönfélébb formákkal találkozhattunk: Poroszlón a földműves szövetkezet vezetősége részjegyes tagjait szervezte olvasóvá. Horton a tanácsstagok vállalták, hogy választóik között szervezik az olvasómozgalmat. Erdőtelken a termelőszövetkezet nőtagjaiból alakult szocialista brigád vállalása között az is szerepelt, hogy a helyi könyvtárba beiratkoznak. E módszerek hatására egy év alatt 6641 új olvasó jelentkezett, 39,8 %-kal növekedett az olvasótábor. Több községben elérték az ahány család, annyi olvasó célkitűzést (Nagyvisnyón 30 %, Bekölcén, Kerekharaszton 25 %, Szihalomban, Gyöngyöstarjánban, Ostoroson 20 %-os volt az olvasói arány).

Az olvasás irányításában előtérbe került a termelést segítő mezőgazdasági és műszaki irodalom ajánlása. A téli hónapok idején több mezőgazdasági író, kutatót, agráregyetemi tanárt hívtak meg a községek tsz-parasztságához. A megyei könyvtár röplap-bibliográfiákat adott ki, mezőgazdasági és műszaki szakkönyveiről pedig nyomtatott katalógust is.

A mozgalom másik nagy eredményeként a két év alatt több író látogatott el megyénk községeibe, mint a mozgalom meghirdetése előtt összesen. Közülük Darvas József a domoszlói, Fábíán Zoltán a csányi tsz vendégeként hetekig élt a parasztek között. Galambos Lajos író a dormándi tsz hívta meg könyvbarát-vasárnapra. Említést érdemel a gyöngyösi járásban kezdeményezett módszer: pénzeszközök centralizálásával hat községi könyvtárnak készítettek egységes, korszerű berendezést. A MESZÖV a községi cukrászdákban művelődési-sarkokat szervezett. Itt nemcsak színes folyóiratokat lapozgathattak a vendég, hanem az üvegezett vitrinekben elhelyezett 40-60 kötet könyvből is szabadon válogathattak a betérők.⁴⁰

³⁹ *Heves Megyei levéltár XXIII. 1/a/4/a. /1961.*

⁴⁰ *Hegedűs András: A könyvbarát-mozgalom eredményei Heves megyében. In: Könyvtáros. -13. évf. 12. sz (1963), p. 697-699.*

A községi könyvtárak gyors ütemű fejlődése annak is köszönhető volt, hogy a megyei könyvtár - és a járási könyvtárak is - az adott időszakban minden erejükkel a falusi könyvtárak megerősítésére fordították. Ezt egyrészt elvi megfontolásból, másrészt pedig annak a kényszerítő körülménynek hatása alatt tették, hogy a járási könyvtárak - Gyöngyös kivételével - rendkívül súlyos elhelyezési problémákkal küzdöttek. A járási könyvtárak többségének helyisége alkalmatlan volt feladatának színvonalas ellátására. (A Megyei Könyvtár elhelyezése is rendkívül szerény, szűkös volt). A községi könyvtárak fejlesztését a járási könyvtárak rendbehozatala követte.⁴¹

A mozgalom eredményeként 1963-ban Egerben két külterületi városrészben korszerű, 4-4000 kötetes állománnyal fiókkönyvtárat alapítottak. (1964. I. 29-én nyílt meg az I. sz. fiók néven (Lajosvárosban) Aradi u. 3. szám alatt, napi 4 órás, függetlenített könyvtárossal működő könyvtár, ugyanakkor a II. sz. fiók (a felnemeti tanács épületében) XIII. ker., Kovács J. u. 10. szám alatt.) A két fiókkönyvtár bekapcsolódása 1964-ben 1052 új olvasót hozott a Megyei Könyvtárnak. Ezzel Eger város lakosságának 14,7 százaléka vált olvasóvá. A forgalom 25 százalékkal lett nagyobb az előző évinél.

„A Megyei Könyvtár ellátja a 1018/1956./III.O./Mt.h. sz. határozat 11. pontjában meghatározott feladatokat, valamint azokat, amelyeket a tételes jogszabályok és a felettes szervek (Megyei Tanács VB.) határozatai előírnak. A Megyei Könyvtár a székhelyéhez tartozó Egri Járás területén ellátja a járási könyvtár feladatait is. Az Egri Járás területén végzett munkáról a Járási tanács VB. Művelődési Osztályát tájékoztatta.

A Megyei Könyvtár szakmai felügyeletet és módszertani irányítást gyakorolt az alábbi járások felett:

<i>Járás</i>	<i>Település</i>	<i>Jelleg</i>	<i>Alapítás éve</i>
Füzesabonyi	Füzesabony	Járási könyvtár	1954
Gyöngyösi	Gyöngyös	Járási könyvtár	1952
Hatvani	Hatvan	Járási könyvtár	1952
Hevesi	Heves	Járási könyvtár	1953
Pétervásárai	Pétervására	Járási könyvtár	1959

⁴¹ Tóth Árpád: *A Heves megyei eredmények. In.: Könyvtáros. -14. évf. 2.sz (1964), p. 78-79.*

1959. október elején a Művelődésügyi Minisztérium „művelődési autókkal” látta el a 19 megyei könyvtárat.⁴² Az egri autó mintegy 600 kötetes letéti könyvtárral, egy keskenyfilmvetítő berendezéssel, diavetítővel és egy magnetofon készülékkel indult el kultúráközvetítő útjára. 1961-ben 714-en iratkoztak be az „autókönyvtárba.”

25. Könyvkölcsönzés a művelődési autóból

A művelődési autó átfogta a megye legkisebb településeit, ipari és mezőgazdasági munkásszállásokat is. Havi programterv szerint rendszeresen látogatták a különböző kistépeléseket.

Heves megyében a könyvtárhálózat fejlődésének iránya 1960-1966 között csaknem meredeken felfelé ívelő. Ezt a hatékony fejlődést a könyvtárak „társadalmi megalapozásával” (azaz a tanácsosítással), a könyvbarát-mozgalom eszközeivel érte el. A hat év alatt a községi hálózat 96%-a kapott önálló helyiséget, a korszerűen berendezett könyvtárak száma elérte a 76-80 %-ot.

1960-1966 között a 73 %-kal növekedett a megyei hálózat könyvtáraiba beiratkozott olvasók száma. Mintegy 60 %-kal növekedett az általános iskoláskorú ifjúság és a KISZ korosztályhoz tartozó fiatalok aránya. „A tárgyi megalapozottság természetes következménye, könyvtárosaink céltudatos munkájának eredménye az olvasottság

⁴² Heves Megyei Levéltár. XIII.-2/a/1959. VB ülési jegyzőkönyv

ugrásszerű emelkedése. Az 1960. évhez viszonyítva a hálózat forgalma két és félszeresére – 1 533 000 kötet – bővült. A forgalmazott könyvek arányában az ismeretterjesztő irodalom aránya 84 145 kötetről az 1966. évben 269 899 kötetre emelkedett.”⁴³

<i>Községi könyvtárak:</i> ⁴⁴	<i>Alapítási év</i>	A megyei könyvtár módszertanos munkatársai segítséget nyújtottak a gyarapítás, állománykivonás, a kézikönyvtári gyűjtemény igényes összeválogatásában. Feladatuk volt a Magyar Írók Szövetsége által meghirdetett „Olvasó népért mozgalom” elterjesztése.
Andornaktálya	1951	Író - olvasó találkozót szerveztek, a műszaki könyvhetek, politikai könyvnapok eredményesnek bizonyultak.
Balaton	1951	
Bekölce	1951	
Bükkszentmárton	1952	
Demjén	1951	
Egerbakta	1952	
Egercsehi	1950	
Egerszalók	1950	
Egerszólát	1951	
Felsőtárkány	1950	
Kerecsend	1951	
Maklár	1951	
Mikófalva	1950	
Mónosbél	1950	
Nagytálya	1951	
Nagyvisnyó	1951	
Noszvaj	1951	
Novaj	1951	
Ostoros	1951	
Szarvaskő	1951	
Szilvásvárad	1951	
Szúcs	1952	
Tarnaszentmária	1951	
Verpelét	1950	

Eleget tettek az Országos Népművelési Tanács „Száz falu, száz könyvtár” felhívásának. A hátrányos helyzetű tanulók megsegítése céljából korszerűsítették az egri és gyöngyösi járásban egy-egy általános iskola (Vámosgyörk, Sirok) ifjúsági könyvtárát. Ezekben az iskolákban a könyv- és folyóiratanyagon kívül diafilmek és hanglemezek gazdagították a kínálatot.⁴⁵

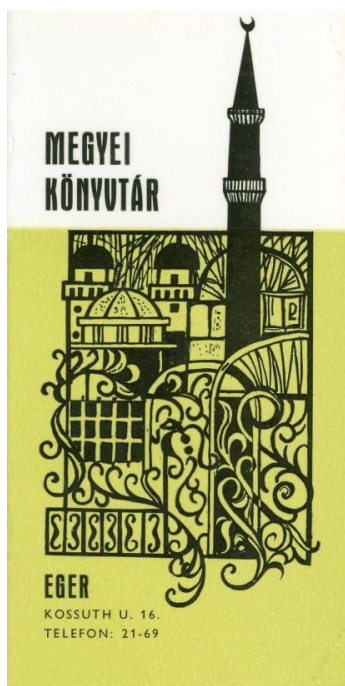
⁴³ Hegedűs András: *Feljegyzés: Heves megye könyvtári ellátottsága, olvasómozgalom fejlődése 1960-1966.* – In: Bródy Sándor *Könyvtár irattára.* 188/1967.

⁴⁴ *Heves Megyei Levéltár. XIII.-18/57/36.813-2/1965.*

⁴⁵ *Ebergényi Tibor i.m.*

A „Falusi Könyvtáros” című módszertani kiadvány a járások könyvtárait segítette.

A Megyei Könyvtár a megyei hálózat gondozása és fejlesztése mellett ellátott városi funkciókat is. A városi hálózat kiépítése egyik fontos törekvése volt mindig a könyvtár vezetésének. „Szerény keretek között ezt a célt szolgálta a két külső városrészben (Lajosváros, Felnémet) működő fiókkönyvtár, a 3. sz. Általános Iskolában elhelyezett gyermek-részleg, valamint az Úttörőház ifjúsági könyvtára.”⁴⁶

26. Tájékoztató a könyvtár szolgáltatásairól 1970.

27. Diafilmkölcsözés a gyermekkönyvtárban

⁴⁶ Ebergényi Tibor i.m

1970 -1996

SIKEREK ÉS GONDOK... TÖBB MINT KÉT ÉVTIZED A MEGYEI KÖNYVTÁR SZOLGÁLATÁBAN

Az intézmény működésében ez az időszak az önálló épületbe költözéstől a számítógépesítés alapjainak megteremtéséig tart.

Könyvtárunk 1970. április 28-án nyitotta meg kapuit az olvasóközönség előtt jelentős felújítás és átalakítás után a Kossuth Lajos út 16. szám alatti szép műemlék épületben.

28. A felújított barokk palota

A bővítést és az esztétikai nyereséget is hozó korszerűsítés sokat jelentett, de már az átadás pillanatában látszott, hogy ezzel a lépéssel a könyvtár csak pillanatnyi lélegzethez jutott. Mindezt a következő évek eseményei igazolták.

1972-ben a Megyei Művelődésügyi Osztály szakmai javaslatot készített a könyvtár alapterületének növelésére. A szomszédos telek beépítése és a műemlék épülettel történő összekapcsolás lehetségesnek látszott. Az elképzelést országosan ismert szakemberek dolgozták ki. Sajnos az ebben vázolt fejlesztés anyagi források hiányában nem valósult meg, csak más épületekben kapott vagy bérelt helyiségekben tudtuk szolgáltatásainkat bővíteni.

A szakmai fejlődés viszont folyamatos volt. A könyvtáros közösség mindig kereste azokat a lehetőségeket, feladatokat, melyeket

megvalósítva a város illetve a megye könyvtárhasználói jobb szolgáltatáshoz jutottak

Az intézmény fenntartója 1990-ig a Megyei Tanács volt, majd a rendszerváltás után Megyei Önkormányzat lett. Bár a helyhatósági választások után a megye és a város között vita kezdődött a városban működő intézmények finanszírozásáról, az itt tárgyalt időszakban a könyvtár megyei irányítással működött.

MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

Épület, berendezés, technikai felszereltség

A könyvtárnak otthont adó barokk palota felújítása során a tervező figyelembe vette a könyvtár funkcióját, ugyanakkor igyekezett minél többet megőrizni az eredeti térkapcsolatokból. A fehér falak, a boltívek, a kosáriréses ajtók, a kőből faragott lépcsőházi korlát, a megőrzött műemlék cserépkályha, s más megmaradt belső építészeti elemek sajátos hangulatot sugároznak.

29. Díszes lépcsőház vezet az olvasói terekbe

A katalógusszekrényeket a kölcsönző teret és az olvasótermet elválasztó folyosó falsíkjába mélyesztették, s ezt a megoldást alkalmazták az olvasótermi könyvespolcok felső részénél is. A térhatás kedvező lett, de korlátozta a szabadpolcra kihelyezhető könyvek mennyiségét. A folyosókon illetve a Kossuth utcára néző szobákban a

világító testeket az itt végighúzó párkányokra szerelték. Az olvasóterem magasságát fából készült álmennyezet beépítésével csökkentették, amely a világítást is magában rejtette. A megoldás esztétikai szempontból jól sikerült, de a használatban nem vált be. A villanyégők cseréje nehézkes volt, a fényerő az olvasáshoz alacsonynak bizonyult, az erősebb égőket a foglalatok nem bírták.

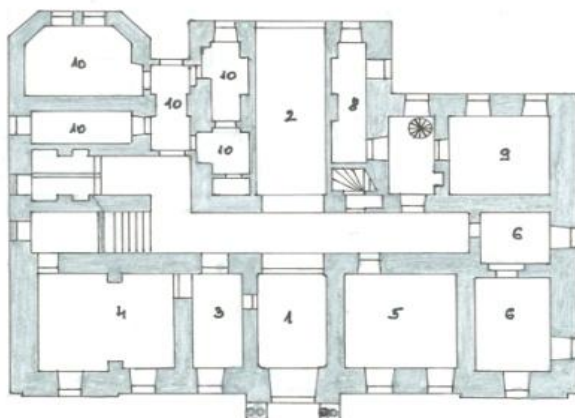

30. A könyvtár olvasóterme 1970-ben

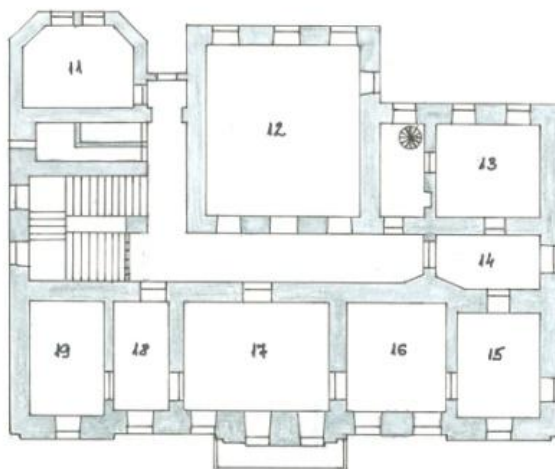
31. Olvasói betűrendes- és szakkatalógusok

A könyvtár alaprajza a bővítés és felújítás után

Földszint

1. Előtér
2. Kiállítások tere
3. Ruhatár
4. Kötészet
5. Feldolgozó könyvtárosok munkaszobája
- 6-7. Hálózati-módszertani könyvtárosok irodái
8. Gazdasági iroda
9. Könyvraktár (2 szintre osztva)
10. Gondnoki lakás

Emelet

11. Zenei részleg
12. Olvasóterem
13. Könyvraktár
14. Olvasószolgálati könyvtárosok munkaszobája
- 15-17. Kölszönzői tér
18. Titkárság
19. Igazgatói iroda

Akorszerűsített könyvtár alapterülete 978 m² lett.⁴⁷

⁴⁷ A statisztikai adatokban van némi bizonytalanság, mivel a raktári terek megosztása miatt a számítás eltérő volt az évek során.

32. Író-olvasó találkozó Tatay Sándorral a Gyermekkönyvtárban

A gyermekkönyvtár a Knézich Károly utcában maradt, a Megyei Művelődési Központ épületében, majd a Bartók Béla téren felépülő Úttörőházba (később Forrás Gyermek Szabadidő Központ) költözött, ahol 1972. szeptember 19-től két teremben indult a szolgáltatás, s egy kisebb raktárba kerültek a szabadpolcra kizsúroló, ritkábban keresett művek. 1979-ben kapott a részleg egy újabb szobát olvasótermi célra. Az új helyen a kölcsönözhető illetve a helyben használható állomány tere nem kapcsolódott egymáshoz, a nagyteremhez vezető folyosó elválasztotta a két övezetet, s ez kényelmetlen volt az olvasók és a könyvtárosok számára. A gyermekkönyvtár kirekesztésén kívül a Kossuth Lajos utcai épületben a következő problémákkal kellett szembenézni:

- a.) Mind a kölcsönzői övezetben, mind az olvasóteremben – a kívánatoshoz képest – kevés kötetet tudtunk elhelyezni, így az olvasók közvetlen hozzáférése korlátozott volt. A látogatók a meglévőnél több ülőhelyet igényeltek volna.
- b.) A kölcsönzőt és az olvasótermet nyitott folyosó választotta ketté, a forgalom ellenőrzését megduplázták, ez nehezítette a könyvtárosok munkáját, s az olvasók számára is terhes kötelezettséggel járt a kétszeres ellenőrzés.
- c.) A négyzetesre tagolt raktár sem tudta befogadni a felnőtt részleg akkori állományát, a kimaradó kötetek közül sokat károsodás miatt az

1973-as állományellenőrzés után selejtezni kellett. A raktár másik problémája a balesetveszélyes és a munkatársak számára megerőltető csigalépcső beépítése volt.

d.) A munkaszobák zsúfoltak lettek, s az alapvető szociális feltételek is hiányoztak

e.) A nagyobb forgalomhoz kicsinek bizonyult a ruhatár.

A könyvtár berendezése - a fenti gondokat nem számítva - esztétikus külsőt mutatott. A feliratok egységesek, gondosan tervezettek voltak. Az olvasók örömmel nyugtázták a változásokat.

33. Orosz Bertalanné

1974. január 1-jén történt vezetőváltás az intézmény élén. Ebergényi Tibor nyugdíjba vonult, s pályázat alapján Orosz Bertalanné kapott megbízást az igazgatói teendők ellátására, aki egyetemi szakképesítéssel rendelkezett. Az első feladat, amelyet meg kellett oldani, a növekvő állomány elhelyezése volt. Először két magáningatlanban béreltünk területet, s szépirodalom illetve szakirodalom szerinti tagolással alakítottuk ki a külső raktárakat. A könyvtárban maradt kölcsönző kartonok alapján előjegyzéssel teljesítettük az olvasók kéréseit.

Természetesen a ritkábban használt művek kerültek ki az intézményből. A magánbérlemény nem tűnt megnyugtató megoldásnak, ezért 1979-ben egy üres iskola épületére kötöttünk bérleti szerződést (Egertől 12 kilométerre), s áttelepítettük a két raktárban tárolt állományt. Itt még maradtak üres polcok. A gond a távolság és a fűtés hiánya volt.

Ha több kötetet akartunk az épületen belül tartani, arra csak egy megoldás kínálkozott: az olvasói terekben kellett növelni a művek számát. Nehezen szántuk rá magunkat a berendezés megváltoztatására,

34. Az olvasóterem a változtatás előtt és után

de az olvasói érdekek ezt parancsolták. Az épület belmagassága lehetővé tette magasabb könyvespolcok beépítését. A statikai vizsgálat után ezeket elkészítettük. Új katalógusszekrényekre is szükség volt, melyek szintén növelték a zsúfoltságot.

1991-ben a helyi közigazgatási szerv – arra hivatkozva, hogy az iskolát új munkahelyek teremtéséhez kívánja hasznosítani – felmondta a bérleti szerződést. Fenntartónk a Gyermekváros üresen álló óvoda épületét jelölte ki számunkra. Most már 3 tantermet betöltő könyvállományt kellett az új helyre átszállítatnunk és könyvtári rend szerint elhelyezni. Annyi előnye volt az átköltözésnek, hogy csökkent a távolság és temperálható volt az épület.

Az állomány külső raktározása és a többszöri költöztetés sok időt és energiát kötött le, s az olvasóknak is kellemetlenséget okozott.

A szép műemlék épület gondozását, állagának megőrzését fontos feladatnak tekintettük. A rendszeres tisztasági festésen túl sor került a homlokzat újrafestésére, a villamos rendszer felújítására, a tetőfedés és az emeleti ablakok cseréjére is. Ez utóbbi azért nem tűrt halasztást, mert a régi ablakok olyan mértékben elvetemedtek, hogy bezárásuk szinte lehetetlenné vált. A sok helyen megrongálódott és lepotyogó cserép helyére műemléki pala került a hatósági előírásoknak megfelelően. Az emeleti folyosót üvegfallal zártuk le, így védettebb lett az olvasóterem, s logikusabb lett a forgalom ellenőrzése.

A gondnoki lakás felszabadítása után (1980) az igazgatói iroda a földszintre került és az emeleten a helyismereti gyűjtemény egy részét szabadpolcra helyeztük. Bár a helyismereti dokumentumok gyűjtése már

35. A közigazgatási szakrészleg műemlék bútortzata

1970 előtt elkezdődött, de a különgyűjteménnyé szervezés csak ekkor valósult meg.

Más lehetőség is kínálkozott – épületen kívül – a könyvtári szolgáltatások bővítésére. A fenntartónak tett javaslat alapján 1975-ben a megyeháza épületében két helyiségből álló jogi-közigazgatási szakrészleget hoztunk létre, amely kezdettől nyilvános szolgáltató helyként működött.

A volt Szakszervezeti Székházból átalakított Ifjúsági Ház emeletén 1983-ban nyílt meg előbb ifjúsági olvasóteremként, majd idegen nyelvi szakrészlegként működő egységünk. Az épület a sétáló belvárosban, a város központi részén, két középiskola tőszomszédságában helyezkedett el. Ekkor egyre több iskolában kezdtek el két vagy három idegen nyelvet tanítani, az eгри főiskolán az orosz és angol tanszékek mellett megszervezték a német és francia tanszékeket. Felértékelődött az idegen nyelvek ismerete és egyre többen kerestek nyelvkönyveket a könyvtárban is. A kezdetben kényszer szülte “társbérlet” az évek során kifejezetten jó párosításnak bizonyult.

A gyűjtemény elsősorban az idegen nyelvek oktatásának segítésére, a nyelvtanulók támogatására jött létre. Folyamatosan és tervszerűen gyarapodó állomány, a használói igények szinte személyre szóló kielégítése, fiatalos, baráti hangulat jellemzi az idegen nyelvi részleget.

36. . Megnyílt a könyvtár idegen nyelvi szakrészlege

A szomszédos erdőgazdasági vállalattal 1993-ban kötöttünk bérleti szerződést és az üressé vált utcai épületrészbe költöztetett a zenei részleg, a gazdasági és a módszertani osztály. A zenei gyűjtemény új elhelyezése minőségi változást jelentett. Az alapterület 35-ről 100 négyzetméterre növekedett, bővült a lehallgató helyek száma, új polcokat és korszerű technikai berendezéseket vásároltunk.

37. A megnövekedett alapterületen működő zenei gyűjtemény

Az irodák átköltöztetésével nagyobb térhez jutott a feldolgozó osztály, az olvasószolgálati könyvtárosok megfelelő munkaszobát kaptak. A dolgozók számára szociális helyiségeket alakítottunk ki.

Folyamatosan tárgyaltunk a fenntartóval az épület bővítéséről, a szomszédos üres telken - a megszűnt kertmozi helyén - erre lehetőség kínálkozott, s a korábban elkészített szakmai javaslat jó kiindulást kínált.

Felvetődött más helyszínen egy új könyvtár építésének gondolata is. A Budapesti Műszaki Egyetem hallgatóinak diplomamunkaként javasoltuk ezt a témát, s az elkészült tervekből 1988-ban kiállítást rendeztünk. A fenntartó elképzelése volt, hogy a Panakosza házban (zeneiskola) helyezték el a gyermekkönyvtárat. Ez az épület korábban a bábszínház számára volt kijelölve (az átalakítási tervek elkészültek), de a pénzügyi források elégtelensége miatt módosultak az elképzelések. Mivel a kiszemelt épület jelentős alapterület bővüléssel járt volna, elfogadtuk a javaslatot. A megbízott tervezővel együttműködésben elkészültek a tervek, de pénzügyi miatt ez a változat is kudarcba fulladt.

A könyvtári szolgáltatásokat megalapozó új technikai eszközök ebben az időszakban jelentek meg az intézményben (zenei berendezések, új kötésmű gépek, mikrofilm leolvasó, katalóguscédula sokszorosító, másológépek, számítógépek). 1993-ban kiépítettük az intézmény

38. Nagy örömmel fogadták a könyvkölcsönző mikrobuszt

biztonsági rendszerét, amely vagyonvédelmi szempontból előrelépést jelentett.

A könyvtár 1970-ben egy személygépkocsival és két mikrobuszal rendelkezett. Ez utóbbiaktól a feladatok változása illetve költségvetési gondok miatt megváltunk.

Költségvetés, gazdálkodás

A könyvtár költségvetése – bár nominálisan növekedett – a belső arányok eltorzultak. A bérek sem tartottak lépést az inflációval, de az egyéb kiadások (dologi előirányzatok) még ennél is kisebb mértékben emelkedtek. Az intézmény mindig takarékos gazdálkodást folytatott, így lehetett az alapvető feladatokat megoldani. A dokumentumok jelentősen drágultak s a fenntartási kiadások elszívták az anyagi erőforrásokat a szakmai területtől. A vásárolt könyvek átlagára 1970-ben még 56 Ft volt 1985-ben 83 Ft-ra, 1990-ben 143 Ft-ra, 1995-ben 660 Ft-ra emelkedett. Az egyéb dokumentumok beszerzésére is forrást kellett teremtenünk, ennek következtében az újonnan beszerzett könyvek példányszáma csökkent, s az előfizetett periodikák számát is mérsékelnünk kellett. A pótelőirányzatok, a külső források segítettek ugyan, de esetlegesek voltak, és a célhoz kötöttség is nehezítette a megfelelő fontossági sorrend kialakítását. Sajnos „elolvadt” a költségvetésben a községi könyvtárak fejlesztésére több éven keresztül felhasználható keret, amely jelentősen ösztönözte ezen intézmények korszerűsítését.

Le kellett mondanunk a térítésmentes könyvkötésről is, s ez felgyorsította a hálózatban az állomány elhasználódását. Éltünk a pályázati lehetőségekkel, ezek a helyi és hálózati munkában kiegészítették a költségvetési kereteket. Növekedtek saját bevételeink is.

1974 után a pénzügyi és a szakmai tervezés összehangolására különösen ügyeltünk, javult a dolgozók ilyen irányú tájékozottsága. A vezetői

megbeszélések rendszeres témája volt a költségvetés felhasználása, a belső átcsoportosítások egyeztetése. A rugalmasabb költségvetési gazdálkodás lehetősége, a nagyobb intézményi önállóság is könnyítette a vezetés munkáját. Elkészítettük az addig hiányzó belső szabályzatokat. A számítógépes könyvelésre való áttérés illetve a kettős könyvvitel bevezetése a pénzügyi információkat korszerűsítette.

1991-től a fenntartói alkudozások (megye-város) okoztak kisebb-nagyobb zökkenőket a költségvetési tervezésben. Szinte minden költségvetési év a megyei és helyi feladatokat egyaránt ellátó intézmények finanszírozási vitájával kezdődött.

39. "Mozgó könyvárusítás" az Ünnepi Könyvhéten

Személyzeti, szervezeti helyzet

A könyvtár létszáma ebben az időszakban jelentősen emelkedett. 1970-ben 31, 1974-ben 41, 1990-ben 48 főfoglalkozású dolgozó végzett munkát az intézményben. Szervezetileg a könyvtár 1970-ben az alábbi séma szerint működött:

Igazgató

1. Felnőtt olvasószolgálati csoport
2. Feldolgozó csoport
3. Hálózati-módszertani csoport (vezetője egyben igazgatóhelyettes)
4. Gyermekkönyvtár
5. Gazdasági csoport – kötészet

A közalkalmazotti törvény bevezetésével az elkülönült szervezeti egységek osztályoknak minősültek. Létrehoztuk a különgyűjteményi osztályt (ide tartozott a zenei, a helyismereti, az idegen nyelvi részleg valamint a közigazgatási szakkönyvtár), s ennek vezetője kapott

igazgatóhelyettesi megbízást. Ez utóbbi feladatkör nyugdíjazás illetve személyi változás miatt ismét a módszertani osztályvezetőhöz került. A különgyűjtemények a felnőtt olvasószolgálat részei lettek.

Jelentős változás történt az iskolai illetve szakmai végzettség tekintetében. Nőtt a felsőfokú iskolai végzettséggel, szakképesítéssel rendelkezők száma. A könyvtáros-képzés problémája abban jelentkezett, hogy a megüresedett vagy új álláshelyeket nehezen tudtuk könyvtár

40. A kötészeti műhely

szakos diplomásokkal betölteni, bár minden esetben ezt kíséreltük meg elsőként. Élünk a levelező képzés lehetőségével is, tanári végzettségű illetve középfokú szakképzettségű munkatársak szereztek egyetemi, főiskolai könyvtárosi szakképzettséget. Továbbtanulásukat a könyvtár anyagilag is támogatta. A könyvtári asszisztens képzés is segítette kollegáink szakmai ismeretszerzését. A szakmai előadások, tapasztalatcserék száma szintén gyarapodott. Két időszakban szerveztünk az intézményben nyelvtanfolyamot (angol, német) a diplomás könyvtárosok számára. Izgalmas kihívást jelentett a számítógépes ismeretek elsajátítása.

1989-ben a 40 órás munkahét bevezetésekor úgy alakítottuk a szombati ügyeleti rendet, hogy abban az olvasószolgálati könyvtárosok mellett a többi osztály munkatársai is feladatot kaptak. 1993-ban a közalkalmazotti törvény teremtett új munkajogi helyzetet, az átsorolások a felsőfokú végzettséggel rendelkező dolgozók számára egyértelműen kedvezőek voltak.

A SZAKMAI TEVÉKENYSÉG ALAKULÁSA

Meghonosodik a helyben használat, gyarapszik a prézens állomány. A tájékoztató tevékenység kiteljesedik.

Az *olvasóterem* használata az átköltözés után folyamatosan növekedett, a férőhelyek száma kevésnek bizonyult. Sokszor kellett várni a megüresedő helyekre. Elsősorban a középiskolások és a főiskolai hallgatók éltek az új lehetőséggel. Az állomány gyarapításában kiemelt figyelmet kap a magyar és idegen nyelvű kézikönyvek beszerzése, növekszik az előfizetett periodikák száma. Az 1980-as években jelentős összeget fordítottunk a hiányzó tájékoztatói segédletek antikváriumi beszerzésére is. A bekötött és állományba vett periodikák száma is bővült.

A *helyismereti részleg* megteremtése új színfoltot jelentett a könyvtár életében. 1981-ben a helyismereti gyűjtemény külön terembe költözött.

Az elkülönített állomány szaktájékoztatással megerősítve a helyismereti kutatókat is vonzotta, de ösztönzőleg hatott a főiskolások egyéni témaválasztására is. A periodikákban megjelent helyismereti cikkek a hatékony feltárás jóvoltából nagyobb szerepet kaptak a tájékoztatásban. A retrospektív tájékozódás eredményeként sok cikkről készítettünk másolatot. Képeslap gyűjteményünk a köteleespéldányok mellett

41. Helyismereti gyűjtemény 1981.

vásárlással is szépen gyarapodott. A helyismereti állományban megjelentek a fotók, melyeket a helyi fotóklub vezetőjétől illetve az MTI-től vásároltunk. Számos szakdolgozatban, kiadványban használták fel ezeket a dokumentumokat,

A *zenei, a közigazgatási-jogi* valamint az *idegen nyelvi szakrészleg* megnyitása szintén növelte a helyben használat arányát. A

jogászok, s a joghallgatók is kedvezően fogadták ezt a szolgáltatást. Természetesen az állampolgári tájékozódásban is több lehetőségét biztosított a szakrészleg. Az idegen nyelvet tanítók és tanulók is hamar felfedezték a szépen gyarapodó gyűjteményt, a használat évről évre növekedett.

A könyvtárosok tájékoztató tevékenységét az olvasók nagyobb része igényelte. A többféle szakképzettség és a könyvtárosi ismeretek gyarapodása következtében az olvasószolgálati munka színvonala megfelelt az elvárásoknak. A több időt igénylő kérdéseket a könyvtárosok naplózták, hogy ismételt kérdés esetén gyorsabb választ adhassanak. Hasznos kezdeményezés volt a megyei könyvtárak együttműködése az irodalomkutatások összegyűjtésében, regisztrálásában és szétsugárzásában, melyet a szombathelyi megyei könyvtár irányított. Az irodalomkutatást főként a felsőoktatási intézmények hallgatói kérték.

A tájékoztatás körébe tartozott a gyarapodási jegyzékek, kötetkatalógusok, ajánló bibliográfiák, repertóriumok, esemény naptárak közreadása is. (Lásd mellékletben)

A könyvek mellett más dokumentumok is kölcsönözhetővé válnak

A gyermekkönyvtár már korábban is vásárolt és kölcsönzött diafilmeket, az igény fennmaradt, de csökkenő mértékben. 1977-től megindult a kottakölcsönzés. A hanglemezek illetve hangkazetták kölcsönzését 1978-ban vezettük be, ebben országosan is kezdeményezőök voltunk. A gyermekkönyvtárba áttelepítettük a kis olvasóknak szánt hangkazettákat, melyet szintén kölcsönöztek, de megteremtettük a helyben hallgatás lehetőségét is. A kölcsönzést később a CD lemezekre is kiterjesztettük. Az új szolgáltatást az olvasók kedvezően fogadták, a zenei részleg forgalma növekedett. A hangoskönyvek kölcsönzése 1985-ben kezdődött, a pályázatoknak köszönhetően az induló kazettaállományt beszerezhettük. Mindez a vak emberek illetve a csökkentlátók számára biztosította a hozzáférést a kulturális javakhoz.

A videózás elterjedésével párhuzamosan megkezdtük a videofilmek gyűjtését és kölcsönzését (1986). A nyelvleckéket előbb a zenei részleg gyűjtötte, majd ezek a megnyíló idegen nyelvi részleg induló állományát adták. Ebbe a részlegbe kerültek kölcsönözhető dokumentumként a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezetétől átvett diapozitív sorozatok, e gyűjteményrészt később vásárlással is gyarapítottuk. Rugalmasan alkalmazkodtunk az olvasói igényekhez, a prézensnek minősített kötetek egy részét rövid határidőre kölcsönöztük.

Megjelenik a másolatszolgáltatás

Az olvasók örömmel fogadták az első másológépet, melyet a Soros Alapítványtól pályázat útján nyertünk. A második gép már kisebb és korszerűbb volt, s az olvasószolgálati térbe került. A Philip Morris Alapítvány jóvoltából újabb másológépet vásároltunk, így az idegen nyelvi részlegben is lehetővé vált az új szolgáltatás. Egyenletesen növekedett a másolatkérések száma, a periodikák használata rugalmasabb lett, nem volt feltétlenül szükség hosszas olvasótermi tartózkodásra. A bekötött folyóiratokból kivágott cikkeket is kénytelenek voltunk másolattal pótolni. A nyelvleckék, zenei számok másolása iránt is igény mutatkozott. A könyvtár kiemelten támogatta az oktatási intézmények munkáját, az iskolai könyvtárügyet.

42. Diákok könyvtárbeutató foglalkozáson

43. Nagy László rajza

A gyermekek és a fiatalok olvasói arányából természetesen következett az együttműködés az oktatási intézményekkel, a pedagógusok munkájának segítése. 1970-ben a könyvtár pedagógiai szolgálat elnevezéssel komplex programot indított. Ez jelentette a pedagógiai irodalom kiemelt gyűjtését, e témakörben az éves gyarapodási jegyzékek közreadását és az iskolákhoz történő eljuttatását, a rendszeres könyvtárhasználati oktatást, az iskolai könyvtáraknak felajánlott szakmai segítséget. A pedagógiai irodalom gyarapodási jegyzéke című kiadvány 1970-től 1980-ig

rendszeresen megjelent. A pedagógiai szolgálat lendülete megtört, amikor a Megyei Művelődési Osztály a Pedagógiai Intézet keretében pedagógiai szakkönyvtár létesítését kezdeményezte. Nem tartottuk szerencsésnek az egy fenntartóhoz tartozó könyvtári kapacitások megduplázását, de a szakosztály az országos javaslatokat követte.

A könyvtárhasználati oktatást folyamatosan végeztük mind az általános iskolások mind a középiskolások körében, mivel a mindennapi olvasószolgálati munkában tapasztaltuk az eligazodás fogyatékosait, a tankönyvön túli ismeretszerzés nehézségeit. Voltak lelkes tanárok, akik rendszeresen hozták iskolai, kollégiumi csoportjaikat, de az intézményi feltételek korlátozottak voltak. Nagy szükség lett volna külön oktatóteremre, mert a reggeli kétórai szabad időtartam kevés volt a tényleges szükségletek kielégítéséhez, nyitvatartási időben csak rövid könyvtárismertetést tarthattunk. Természetesen a beiratkozáskor és a későbbi látogatáskor is kaptak fiatal olvasóink segítséget. Az általános iskolások és középiskolások számára is fontos volt a könyvtárhasználati tájékoztatás, de még a főiskolai hallgatók is rászorultak a segítségre a katalógusok, kézikönyvek használatában. Több alkalommal szerveztünk felvételi vizsgára előkészítő foglalkozásokat, ezeket a diákok örömmel fogadták. A könyvtári környezet azért is szerencsés volt, mert a szakmai előadások mellett az önálló ismeretszerzést is gyakorolhatták.

A helyi főiskola népművelés szakos hallgatóinak minden évben tartottunk előadást a könyvtári tevékenységről, intézményünk munkájától, szóltunk az együttműködés lehetőségeiről, a kulturális intézmények egymásra utaltságáról. Nyári gyakorlatra fogadtuk a

könyvtár szakos hallgatókat, s a szakmai ismeretek mellett a hivatás igazi értékeit is próbáltuk megismertetni.

Több iskolai könyvtár rendezését vállalta intézményünk, s e munka során szerzett tapasztalatok alapján 1984-ben kezdeményeztük Egerben az iskolai könyvtárak központi ellátását a Városi Művelődési Osztálynál. Mivel a gazdálkodást korábban központosították (gazdasági-műszaki ellátó szervezetet hoztak létre), a központi állománygyarapítás megszervezése is megvalósíthatónak látszott. Valamennyi iskolai könyvtáros megkapta az Új Könyvek állománygyarapítási tanácsadót. Rendeztük a régi állományt, kivontuk az avult, elhasználódott köteteket, lezártuk a régi leltárkönyveket, s központi leltárkönyvet nyitottunk, kialakítottuk a belső nyilvántartásokat. Kezdeményezésünkhöz hasonló formában Gyöngyös és Hatvan is csatlakozott.

Az iskolák javaslataitól csak két esetben tértünk el:

ha gyűjtőkörbe nem tartozó művet akartak megrendelni illetve
ha pénzügyi korlátok voltak.

Az iskolák nehezen alkalmazkodtak egy szervezett rendszer követelményeihez. Gyakran megesett, hogy nem küldték el időben kéréseiket, ugyanakkor sérelmezték önállóságuk korlátozását. Mivel a szakmai segítségként indult kezdeményezést nyűgnek érezték - holott a munka javát könyvtárunk vállalta - a központi ellátást 1990-ben megszüntettük, pedig e szolgáltatás jóvoltából jobb lett az állomány összetétele, rendszeres volt a gyarapítás, az iskolai könyvtárosok az olvasószolgálati tevékenységre több időt fordíthattak.

Az évek során több iskolai könyvtár szakmai rendezését vállalták könyvtárosaink (avult művek kivonása, raktári rend kialakítása, nyilvántartások pótlása, stb.). Együttműködtünk az iskolai könyvtári szakfelügyelettel.

Sajátos feladatot jelentett az iskolai illetve közművelődési feladatokat egyesítő úgynevezett „komplex intézmények”, nevelési központok keretében a kettős funkcióval bíró könyvtárak létesítése. Ezek zömmel a füzesabonyi járásban illetve körzetben jöttek létre. Besenyőtelken teremtették meg az optimális feltételeket, mivel az iskola bővítésével sikerült célszerű könyvtári teret a földszinten kialakítani, amely nemcsak az iskolásoknak, de a felnőtt olvasóknak is jól megközelíthető volt. Nem bizonyultak célszerűnek azok a megoldások, ahol emeleti tanterembe került az iskolai-közművelődési könyvtár (Sarud, Mezőszemere). Figyelmet fordítottunk arra, hogy ezen intézmények vezetői a könyvtárak irányításához is kapjanak szakmai ismereteket.

ÁLLOMÁNYGONDOZÁS, FELTÁRÁS

Az állomány gondozása, célirányos fejlesztése nagyobb figyelmet kapott, a feltárással kapcsolatos hiányokat pótoltuk, a szabványok változásából adódó módosításokat elvégeztük. A könyvállomány gyorsabb ütemű gyarapodása mellett az új típusú dokumentumok gyűjteménybe illesztése és feltárása jelentett szakmai kihívást. A hiányzó kézikönyvek antikváriumi beszerzése a gyarapítás szerves része lett.

44. Folyik a munka a feldolgozó osztályon

A Könyvtárellátó által nem forgalmazott – de gyűjtőkörbe tartozó – kiadványokat folyamatosan megvásároltuk. A megkapott főlőpéldány jegyzékekről is kértünk műveket. A gyermekkönyvek választéka is bővült, a kézikönyvek száma emelkedett.

A közigazgatási-jogi gyűjtemény alapját a megyei szakosztályokon összeválogatott és rendezett dokumentumok alapozták meg, melyeket a gyűjtőkör megfogalmazása után rendszeres vásárlással gyarapítottunk. A beszerzési keretet a Megyei Tanács, később a Megyei Önkormányzat költségvetésében tervezték meg, melyet könyvtárunknak átutáltak. A szakrészlegben levő dokumentumok nem szerepelnek intézményünk állomány adatai között, ugyanakkor az itt dolgozó könyvtárosok bére beépült költségvetésünkbe. Az ide kerülő dokumentumokat jórészt a kiadóktól vásároltuk.

A helyismereti gyűjtemény rendezése, feltárása az 1974 utáni időszakra esett. Önálló helyismereti könyvtárosi munkakör létesítése (történelem-könyvtár szakos munkatárssal) alapozta meg az említett feladatok

elvégzését. A helyismereti bibliográfiai adatbázis kiépítéséhez hozzájárult egy helyi gyűjtő, Trajtler Géza cédula anyagának megvásárlása is (1976) az általunk végzett retrospektív feltárás mellett. Rendeztük a cikk-kivágatokat, az aprónyomtatványokat. Sok vesződéssel járt a kötelespéldányok begyűjtése. 1990. után a gomba módra szaporodó helyi újságok, hírlevelek összeszedése jelentett gondot. Ezeket a kiadványokat sokszor maguk a közreadó önkormányzatok sem őrizték meg hiánytalanul.

Az idegen nyelvi gyűjtemény állománya évről-évre gyarapodott. A nyelvkönyvek és a nyelvtanulást segítő hanganyagok mellett idegen nyelvű szépirodalmi művek, kézikönyvek, periodikák kerültek a polcokra. E dokumentumok beszerzése és feldolgozása tetemes időt igényelt. A nyelvszakos munkatársak jóvoltából e munka zökkenőmentes volt. Jó kapcsolatot építettünk ki a hazánkban működő kulturális intézetekkel.

A zenei gyűjtemény jelentős változáson ment át ezekben az években. A kezdetben hangtárként induló részleg fokozatosan a zenei dokumentumok beszerzésére tért át, s lépést tartott a technikai megújulással is. A hagyományos lemezek vásárlása a technikai váltás következtében megszűnt, a CD lemezek aránya fokozatosan emelkedett.

A katalógusrendszer megfelelt a szakmai követelményeknek. A szolgálati és olvasói katalógusok naprakészek voltak. Miután a katalóguscédulák helyi sokszorosítása technikailag korszerűbb lett, a saját feldolgozású dokumentumok katalógusba illesztése felgyorsult.

1972-ben végeztünk teljes körű állományellenőrzést, sor került a hiányzó kötetek törlésére. A hetvenes évek végétől tervszerűvé vált az elavult, elhasználódott és fölös példányok kivonása. Erre a szakmai indokok és a nyomasztó helyhiány egyaránt készítették.

Kötészeti kapacitásunk biztosította az állományvédelmet, erre folyamatosan figyelmet fordítottunk. Másrészt új ötletekkel a nem hagyományos dokumentumok tárolását, rendezését is megoldottuk.

A katalógusokban a szabványok változása miatt több esetben kényszerültünk módosításra, átszerkesztésre, amely sok időt és munkát jelentett a feldolgozó könyvtárosok számára. A raktári katalógus átdolgozására a helyhiány miatt került sor (egy raktári lapra kerültek a leltári számok).

A számítógépesítés kezdetei a könyvtárban

Az országos kezdeményezésekkel egy időben a számítógép könyvtári alkalmazása is megkezdődött. Az első próbálkozások mai szemmel nézve

igencsak kezdetlegesek voltak. A Commodore 64 gép 1985-ös beszerzése inkább csak arra adott alkalmat, hogy megismerkedjünk az új technikával, komolyabb könyvtári alkalmazásra nem került sor. Egy belső szakmai tanfolyam alapozta meg a kölcsönzési adminisztráció gépesítését 1989-90-ben. Ennek feltétele egy új, nagyobb kapacitású számítógép beszerzése volt.

A technikai váltást megkönnyítette az a tény, hogy középfokú szakmai végzettséggel rendelkező lelkes fiatal munkatárs segítette a könyvtárosok munkáját. A kölcsönzési állomány előkészítése (a könyvek EAN kóddal való ellátása) sok időt igényelt, de a gépi kölcsönzés előnyeit tapasztalva a befektetett munka megtérült. Ekkor csak a felnőtt olvasószolgálatban vállalkozhattunk a gépi kölcsönzés bevezetésére.

Következő feladatként a dokumentum állomány digitalizálását terveztük. A fenntartótól kapott anyagi támogatásból kiépítettük a számítógépes hálózatot. A megyei könyvtárak egységes programjaként induló Textlib fejlesztése vontatottan haladt, a bizonytalanságok késleltették e munka megindulását.

A hálózat kiépítése, a számítógépes kapacitás bővülése viszont lehetőséget teremtett új, vásárolt adatbázisok alkalmazására, a

tájékoztató tevékenység bővülésére. A szövegszerkesztők használata megkönnyítette a belső adminisztrációt, egyszerűbb lett a kiadványok előkészítése, az olvasók tájékoztatása. A számítógépes programok segítették a kiállítások rendezőjét is.

45. A számítógépesítés kezdetei a könyvtárban

Változatos kulturális programok, események színtere lett a könyvtár

A földszinti világos előtér kamara kiállításokra vált alkalmassá, s ezt a lehetőséget a könyvtár az átalakítás óta kihasználja. Képzőművészeti, helyismereti, ismeretterjesztő tárlatok váltották egymást. A teljesség igénye nélkül megemlíthjük a tárgyalt időszak bemutatóit:

Renner Kálmán érmei

Jakubowski lengyel
grafikusművész ex-librisei

Reich Károly illusztrációi és képregények	Gárdonyi Géza emlékezete
Würtz Ádám grafikái	Bródy Sándor és Eger
Czinke Ferenc grafikái	Petőfi Egerben
Czinder Antal érmei	Régi egri képeslapok
Barcsay Jenő grafikái	Egri kapuk (Molnár István fotói)
Asszonyi Tamás érmei	40 éves a megyei könyvtár
Nemzetközi ex-libris kiállítás	A magyar könyvkiadás 500 éve
Gyermekkönyv illusztrációk	Helyi bélyeggyűjtők bemutatkozása
Művészeti plakátok	Halasi csipkék
Bernáthy Sándor, Bukta Imre, Tassy Béla grafikái	A Bükk élővilága
Közgyűjteményeink ismeretlen kincsei (A Vármúzeum és az Egyháztörténeti Gyűjtemény anyagából)	Numizmatikai kiállítás
	Dohnál Tibor alkotásai
	Régi fotók Egerről
	Kass János: Fejek

A könyvtár adott otthont az egyesületként megalakuló Gárdonyi Géza Társaságnak, melynek titkára az intézmény vezetője lett, s az adminisztrációs feladatokat is intézményünk végezte. A Társaság feladatának tekintette a helyi irodalmi, kulturális hagyományok ápolását, melyet előadásokkal, kiadványokkal szolgált.

Könyvbarát klub, ifjú zenebarátok klubja tartotta összejövetelét az intézményben, Számos alkalommal rendeztünk szavalóversenyt, kulturális vetélkedőt. Bemutakoztak az országos napilapok szerkesztőségei. Sugár István helytörténész előadásai is népszerűek voltak. A helyi alkotók bemutatását fontos feladatunknak tekintettük. Bensőséges ünnepséggel köszöntöttük törzsolvassóinkat, Hangversenyek, irodalmi estek, író olvasó találkozók, tanfolyamok, ismeretterjesztő előadások, mesemondó versenyek, egészségügyi programok, s egyéb rendezvények házigazdája volt könyvtárunk. Vendégkönyvünk számos alkotó bejegyzését őrzi.

A gyermekkönyvtár életében különösen fontos szerepe volt az alaptevékenységet kiegészítő programoknak. Meghonosodott az óvodai csoportok könyvtárlátogatása, folyamatosan működött a gyermekklub, s a nyári szünetekben is változatos foglalkozásokat szervezett a gyermekkönyvtár. A cél az olvasás megszerettetése, a kreativitás kibontakoztatása, a szabadidő hasznos eltöltése volt. A fényképek őrzik az érdeklődő gyermekarcokat. Jeles írók, költők, ismeretterjesztő művek szerzői, előadóművészek, játékmesterek, népművészek voltak vendégeink, s a gyermekekben hálás közönségre találtak. Több éven keresztül vállalt a gyermekkönyvtár szakmai irányítást az úttörőházzal

közösen szervezett nyári olvasótáborokban. Sikeresek voltak a megyei szervezésű olvasónapló pályázatok, mese-, és versmondó versenyek.

46. Közgyűjteményeink ismeretlen kincsei c. kiállítás biztonságához rendőri védelmet kaptunk

1974-ben a helyi kulturális intézményekkel együttműködve megrendeztük az Ünnepi Könyvhét országos vidéki megnyitóját. Az évente megrendezett könyvünnepek szervezője szintén könyvtárunk volt. 1979-ben szintén Egerben volt a gyermekkönyvhét országos megnyitója, melyre változatos programmal készültünk.

1974-től az intézmény erőteljesebben bekapcsolódott az országos szakmai közéletbe

1974-ben megalakult a Magyar Könyvtárosok Egyesülete megyei szervezete. Két alkalommal, 1975-ben és 1994-ben vállaltuk a házigazda szerepét a könyvtárosok éves vándorgyűlésének szervezésében. Először a könyvtáros etika, másodsor a könyvtár és fenntartója kérdéskör köré szerveződtek a programok. Mindkét alkalommal elégedettek voltak a résztvevők a szervezéssel, melynek terheit főként intézményünk vállalta.

A könyvtár munkatársai részt vettek országos szakmai szervezetek (Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnöksége, szekciói, Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács, szakmai lapok szerkesztőségei) munkájában, szakmai döntések előkészítésében, könyvtári kutatásokban, felmérésekben. Kezdeményeztük szakmai fórumok megtartását, s több regionális program megszervezését vállaltuk.

A hálózati, módszertani tevékenység szakmai szempontból tudatosabbá, szervezettebbé válik

1970-ben még a járási tanácsok fenntartásában működtek a hálózati alközpontok, melyek helyi és területi feladatokat láttak el. A megye előbb 6 majd 5 járásra tagozódott (egri, füzesabonyi, gyöngyösi, hatvani,

hevesi, járás, a pétervásárai járást az egrihez csatolták). Az egri járás községi könyvtárait a megyei könyvtár gondozta.

A hálózati alközpontok gyenge pontja kezdetben a helyi tevékenység volt, amely elhelyezési gondjaikból következett. A későbbi években mind elhelyezésben, mind gyűjteményben és szolgáltatásokban megerősödtek. A községi könyvtárak szakmai segítése személyzeti szempontból elfogadhatónak minősült, mivel valamennyi alközpontban elegendő munkaidőt biztosítottak erre a feladatra. Természetesen a munka hatékonysága az e munkakört ellátók szakmai gyakorlatától, felkészültségétől valamint a községi könyvtárosok tenni akarásától is függött.

A községi könyvtárak működésében a gyakori könyvtáros változások jelentették a legnagyobb gondot az elhelyezési körülmények mellett. A fő-és részfoglalkozású munkatársak gyarapodásával javult a helyzet, de a tiszteletdíjas könyvtárosok körében a fluktuáció megmaradt. A könyvtárátadások megszervezése, az új dolgozók szakmai oktatása sok időt, energiát igényelt. Még a könyvtári nyilvántartások szakszerű vezetését sem sikerült számos esetben elérni. 1970-ben két művelődési autó (mikrobusz) 18 szolgálati helyen végzett könyvkölcsönzést és filmvetítést. Ezek nagyon kis települések illetve elkülönült településrészek voltak. Nagyobb érdeklődés a filmvetítéseket kísérte. Az igények csökkenése, illetve a technikai korszerűsítés elmaradása miatt ezt a szolgáltatást 1975-ben megszüntették.

47. Szép elhelyezést nyert a kisházi könyvtár

Az országos szervezeti kezdeményezések megyénkben is érvényesültek, de ezek egyike sem jelentett igazi megoldást a könyvtárak rendszerszerű működésében (körzeti könyvtári modell, klubkönyvtár, szerepkör szerint csoportokba sorolt könyvtárak, komplex intézmények).

A járási tanácsok megszüntetése, a könyvtárak városi fenntartásba kerülése új helyzetet teremtett. Amíg maga a járás a hivatali szervezettel működött, a városi könyvtárak is végeztek módszertani gondozást, bár az összevonások (egri és pétervásári járás, gyöngyösi és hatvani járás) már okoztak gondokat a nagyobb településszám miatt. A járasok közigazgatási területként való teljes megszüntetése után valamennyi községi könyvtár szakmai gondozását a megyei könyvtár látta el. A feladat bővülése nem járt a létszám és a költségvetés emelésével, a helyszíni szakmai tanácsadás számszerűen csökkent, a szakmai képzés, továbbképzés valamint a módszertani kiadványok közreadása nagyobb szerepet kapott.

1974-ben létrejött a könyvtári szakfelügyelet, amely ellenőrző vizsgálataival értékelte a könyvtárak tevékenységét, számba vette a hiányosságokat. A tapasztalatokat az illetékes művelődési osztályokkal megvitattuk, a jegyzőkönyveket a fenntartóknak megküldtük. A hálózati alközpontok vezetői kaptak szakfelügyeleti megbízást, a vezető szakfelügyelő a megyei könyvtár igazgatója lett. A községi könyvtárakról készült egyedi jegyzőkönyvek alapján területi szintű összefoglaló tanulmányt készítettünk. A városok könyvtári ellátását részletesen bemutattuk.

A testületi előterjesztésekben illetve a fenntartók számára készített jelentésekben egyaránt megfogalmaztuk a nagyobb települések könyvtári fejlesztésének szükségességét. A hálózati alközpontok vezetői is folyamatosan küzdöttek a jobb működési feltételekért. A tárgyalt időszak alatt valamennyi városi könyvtárban történt bővítés. Füzesabonyban új beruházással, Gyöngyösön, Hatvanban, Hevesen másik épületbe történő átköltözéssel javultak a feltételek.

1970-től a Megyei Könyvtár költségvetésében külön tételként szerepelt a községi könyvtárak berendezésére fordítható összeg, melyet pályázatokból, pótelőirányzathból, belső átcsoportosításból időnként kiegészíthetett az intézmény. Ezzel ösztönözni lehetett a fenntartókat, hogy bővítsék, korszerűsítsék könyvtáraikat. A nagyobb fejlesztések más könyvtárak helyzetét is javították, a felszabaduló könyvtári bútorzatot szabadon átcsoportosíthattuk. Sajnos a későbbi években a növekvő infláció miatt ezt az összeget a Megyei Könyvtár működtetésére kellett fordítanunk.

A községi könyvtárak alapterülete jelentősen bővült ebben az időszakban, belső tereik csinosodtak, a fő-és részfoglalkozású

könyvtárosok száma gyarapodott, növekedett ezen intézmények nyitvatartási ideje. A könyvtárak számára egységes nyitvatartási táblákat készítettünk, hogy intézményi megjelenésük megfelelő legyen.

Tervszerű ütemezéssel a községi könyvtárakból kivontuk az elavult és elhasználódott köteteket, a gyűjtőkörbe nem tartozó műveket. Felmértük a több kötetes kézikönyvek hiányait, s azokat hálózaton belüli átadásokkal pótoltuk. A gyűjtőkörbe nem tartozó köteteket járasonként ideiglenes tároló raktárba szállítottuk. Az elkészült főlőpéldány jegyzékről elsőként az illetékes hálózati alközpont válogatott, ezt követően a megyei könyvtár, majd a többi városi könyvtár. A megmaradt műveket felajánlottuk más megyék városi könyvtárainak

Figyeltünk arra, hogy a községi könyvtárosok ismerjék és használják a szakmai segédleteket, a könyvtári szakirodalmat. A községi könyvtárosok ezeket mechanikusan besorolták az állományba. Módszertanos munkatársaink kiemeléssel és szakmai tanácsadással ösztönözték használatukat.

21 községi könyvtárban s a hatvani fiókkönyvtárban zenei alapgyűjteményt alakítottunk ki. A helyi lehallgatáshoz zenei pultot készítettünk, amely az alapvető technikai eszközöket is tartalmazta. Ahol a helyi könyvtárosban volt szakmai ambíció és akarat, s ezt a szolgáltatást az olvasók is igényelték, ott folytatták a fejlesztést, ahol ez hiányzott, ott lassan elsorvadt a zenei szolgáltatás. Az alábbi községekben vált lehetővé a zenehallgatás: Adács, Abasár, Apc, Ecséd, Nagyréde, Rózsaszentmárton, Detk, Karácsond, Erdőtelek, Feldebrő, Sarud, Szihalom, Maklár, Recsk, Pétervására (ma már város), Sirok, Mátradereske, Boldog, Csány, Kál, Kömlő.

A Megyei Könyvtár már korábban is rendelkezett kötészeti műhellyel, amely 1970-ben új gépekkel gazdagodott, kapacitása bővült. A dolgozók szaktudásának köszönhetően tartós, jó kötések készültek, a hálózat igényeit kielégítettük. Az intézmény gépkocsival gondoskodott a kötetek szállításáról. A megyei könyvtárban és a városi könyvtárakban bővült a bekötött periodikák száma, s növekedett használatuk is. A kötetésben a megtorpanás akkor következett be, amikor a költségvetési megszorítások miatt a korábban ingyenes szolgáltatást felváltotta részleges térítés kötelezettsége (1978).

A folyóirat állomány jobb kihasználását szolgálta a megyei lelőhely jegyzék közreadása 1978-ban. Könyvtári jegyzetek, Módszertani füzetek, illetve Kapcsolat címmel jelentettük meg a hálózati híradónkat. Az egymást követő számokban tájékoztattuk a megye könyvtárosait az új jogszabályokról, a jó szakmai kezdeményezésekről, a könyvtári eseményekről, s egyéb fontos információkról. A Heves megye helyismereti irodalma címmel közreadott bibliográfia köteteit

valamennyi tagkönyvtárba eljuttattuk. Évente közreadtuk a tagkönyvtárak statisztikai adatait tartalmazó füzeteket, hogy a könyvtárosok összevehessék teljesítményüket más intézményekkel és a fenntartók is tájékozódhassanak. Különösen fontosnak tartottuk azt, hogy a közművelődési felügyelők ismerjék a könyvtárak munkáját, a szakmai követelményeket. Mivel a statisztikai adatszolgáltatás összesítése a könyvtári rendszeren belül történt (eltérően a művelődési otthoni adatszolgáltatástól), a szakigazgatásban dolgozók könyvtári tájékozottsága hézagosabb volt.

A szakmai képzést, továbbképzést fontos feladatnak tekintettük. Az alapfokú könyvtárosképző tanfolyamokat szükség szerint szerveztük. A szomszédos megyékkel együttműködve oldottuk meg a középfokú könyvtárosképzést, majd a könyvtáros-asszisztens képzést. Évente szerveztünk többnapos továbbképzést a főfoglalkozású községi könyvtárosoknak.

A városi könyvtárak és a megyei könyvtár azonos munkakörben dolgozó könyvtárosainak szervezett szakmai összejövetelek is alkalmat teremtettek az ismeretek gyarapítására. Különösen jól működött a gyermekkönyvtári munkaközösség. Jó fogadtatásra talált a tájékoztató források használatát segítő, játékos formában megvalósuló továbbképzés. A szakmai tapasztalatcserék nemcsak hasznos ismereteket nyújtottak, de a szakmai összetartozást is erősítették.

A könyvtár társadalmi kapcsolatrendszere bővült, gazdagodott

Fontosnak tartottuk, hogy könyvtáraink életét befolyásoló döntéshozókkal változatos formában megismertessük tevékenységünket, a statisztikai adatok mögött álló szakmai tartalmat. A testületi beszámolóokban, a személyes tárgyalásokon arra törekedtünk, hogy a könyvtáraknak a társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helyét elfogadtassuk. Hasznosnak bizonyult az intézményi munka helyszíni bemutatása is. Országgyűlési képviselőinket, tanácsi, majd önkormányzati vezetőket, szakmai bizottságok tagjait hívtuk meg a könyvtárba abból a célból, hogy ne csak jelentések, hivatali beszélgetések alapján, hanem a könyvtári munka sajátosságait is ismerve ítéljék meg az intézményt.

Az intézményi kapcsolatok sorában első helyen állt a tanintézményekkel kialakított együttműködés. Ez a megyeszékhelyre és a megye más településeire is vonatkozott és változatos formákban valósult meg. Az óvodáktól kezdve a tanárképző főiskoláig rendszeres volt az együttműködés. Alapvető célnak tekintettük az oktatás könyvtári

megalapozását, a tanulók és a pedagógusok könyvtári igényeinek kielégítését.

Együtműködési megállapodást kötöttünk a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezetével. Főként az irodalmi szakosztállyal alakult ki jó kapcsolat. Az Ifjúsági Házzal és az Úttörőházzal (Forrás Gyermek Szabadidő Központ) már csak az ott működő részlegeink miatt is folyamatos volt a kapcsolat, több közös programot szerveztünk.

Több közös kiállítást rendeztünk a Dobó István Vármúzeummal, a Megyei Levéltárral, s a helyismereti tájékoztatásban is számíthattunk segítségükre, melyet készséggel viszonzottunk. A Gárdonyi Géza Színház munkáját az előadások sajtó visszhangjának összegyűjtésével és átadásával segítettük, a színészek több alkalommal rendezvényeink közreműködői voltak.

A megye más jellegű könyvtáraival is együttműködtünk. A kapcsolattartást az is segítette, hogy több könyvtárvezető korábban intézményünkben dolgozott (főiskolai könyvtár, orvosi könyvtár, pedagógiai intézeti könyvtár). A szakszervezeti központi könyvtár megszűnésekor szerettük volna az állományt és az épületrészt átvenni, hogy mindezek továbbra is közművelődési célt szolgáljanak, de a fenntartó Megyei Önkormányzat nem vállalta a többletköltségeket. Szerveztünk továbbképzést a megyében működő műszaki könyvtárosoknak is.

48. Szakmai továbbképzés Noszvajon

Rendszeresen áptuk kapcsolatainkat a helyi sajtóval. Tájékoztattuk a helyi lapot és a televíziót a könyvtári eseményekről, eredményeinkről és gondjainkról. Mindezek következtében nemcsak a rendezvények érdekelték a helyi médiumokat, hanem foglalkoztak a könyvtári szolgáltatásokkal, a gyűjtemény értékeivel, a könyvtári munka feltételeivel is. Érdekes és hasznos kezdeményezés volt a megyei lappal közösen szervezett könyvtári ankétok sorozata, melyet megelőzött az adott település bemutatása, a településről megjelent cikkek közreadása. A rendezvények sikeresek voltak, a helyi könyvtárosok ötletesen oldották meg a moderátori szerepet.

49. Népújság ankét a horti könyvtárban

1996-2005

A VÁLTOZÁSOK ÉVTIZEDE

1996 januárjában könyvtárunk nyugdíjba vonuló igazgatónője, Orosz Bertalanné a következő szavakkal köszönt el kollégáitól:

„Több mint két évtizedes vezetői gyakorlat birtokában állítom: a tenni akaró, jó kezdeményezéseket vállaló, vonzó ötletekkel jelentkező könyvtáros nem marad magára. A megye könyvtári eredményei is azt igazolják, hogy ma is lehet eredményesen dolgozni, csak több munkára, igazi szakmaszeretetre van szükség. Móra Ferenc szép gondolata szerint könyvtárba csak az való, aki szerelmes a mesterségébe. Legelőbb nekünk kell hinnünk munkánk fontosságában, mert az igazi meggyőződésnek kisugárzó ereje van. A könyvtár a település kulturális alapintézménye, szellemi kincstár, amely a használat révén naponta kamatozik felhalmozott tudásban, kulturált magatartásban, érzelmi gazdagságban, állampolgári jártasságban.

Ez az írás egyben búcsúzást is jelent a korábbi munkakörtől, az intézményi aktív munkától.

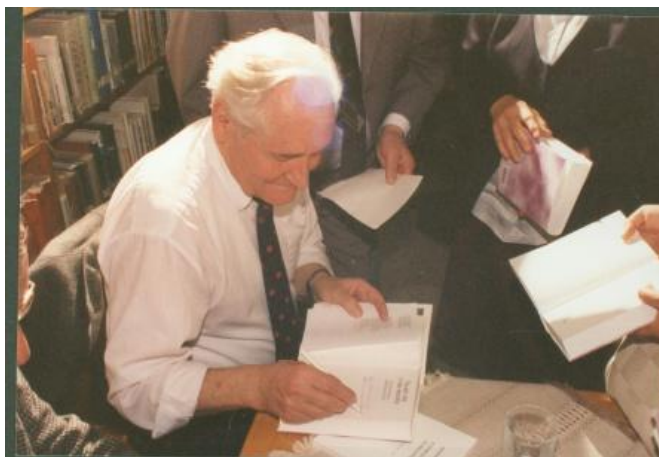
50. Orosz Bertalanné köszöntése nyugdíjba vonulása alkalmából

A Megyei Önkormányzat közös megegyezéssel 1996. augusztus 1-től nyugállományba helyezett, s január 1-től felmentett a munkavégzés alól. Köszönöm a megye valamennyi könyvtárosának eddigi munkáját és remélem, hogy továbbra is jó együttműködés lesz a Bródy Sándor Könyvtár és a többi városi, községi könyvtár között, hiszen közös munkálkodással lehet jó teljesítményt elérni, önmagunk lehetőségein túllépni.”⁴⁸

51. Engel Tibor

Az intézmény vezetői székébe 1996. január 1-től megbízott igazgatóként Engel Tibor igazgatóhelyettes került, aki a fent említett mórai gondolatnak megfelelően mesterségébe szerelmes, komoly szakmai tapasztalattal rendelkező, könyvtárunk addigi tevékenységének folyamatosságát biztosító könyvtáros szakember. A könyvtár akkori fenntartója, Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata márciusban kiírta a pályázatot a vezetői poszt betöltésére. Három benyújtott pályázatot értékelve a közgyűlés úgy döntött, hogy 1996. augusztus 1-től öt éves időtartamra Engel Tibort nevezi ki igazgatónak. Vezetői elképzelései a sajtó hasábjain is nyilvánosságra kerültek: „Engel a képviselők előtt ismertette pályázatát és jövőbeni elképzeléseit, amelyekből az szűrhető le, hogy az új igazgató az informatikai fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. Ez azt jelenti, hogy két-három év múlva

52. Ünnepi Könyvhét 1997. Kányádi Sándor dedikál

⁴⁸ Orosz Bertalanné: A könyvtárakra szükség van!. – In: *Kapcsolat*. –5. évf. 1. sz. (1996), p. 1

már nem csupán a könyvek és a folyóiratok miatt kereshetik föl az intézményt, hanem a világhálón való bőklászásért is.... A könyvtártörténetben forradalmi változásokról nemigen lehet beszélni, hanem inkább minőségi ugrásokról. Most egy ilyen ugrás a számítógépes technika fejlődése. Biztos vagyok benne, hogy történetének legnagyobb feladata előtt áll a könyvtár, mert az elkövetkezendő két-három évben meg kell tanulnunk azt, hogy minden munkát a számítógép segítségével végezzünk el.”⁴⁹

Az első vezetői ciklust még egy követte. Mivel könyvtárunk 1999. február 5-től kettős fenntartás alatt működik, Engel Tibor újabb 5 évre való kinevezéséről mindkét fenntartó döntött: 2001. június 29-én Heves Megye Közgyűlése, 2001. június 13-án pedig Eger város Közgyűlése határozott úgy, hogy 2001. augusztus 1-től 2006. július 31-ig ismét Engel Tibor álljon a könyvtár élén. Igazgatónk ekkor így fogalmazta meg főbb céljait: „Ha egyetlen mondatban kellene összefoglalni a következő öt év feladatát, az úgy hangzana: szeretnénk eljutni az új épület alapkövetélelég... A könyvtáros szakma számára a következő évek nagy kihívása az informatikai robbanás követelményeinek való megfelelés lesz.”⁵⁰

Az 1996-tól 2006-ig tartó tíz év az újdonságok, a változások, az innováció tíz éve volt a könyvtáros szakmában és a mi könyvtárunk életében is. A szakmai köznyelvbe „kulturális törvényként” bevonult 1997. évi CXL. törvény elfogadásával megkezdődött a könyvtárak és a könyvtári

53. Ünnepi Könyvheti forgatag, 2000

tevékenység szabályozásának új korszaka. A törvény megteremtette a könyvtári rendszer-váltás alapját, szabályozta a nyilvános könyvtári ellátás működésének feltételeit, megfogalmazta, hogy a könyvtár az információs társadalom alap-

⁴⁹ Engel Tibor: A könyvtár minőségi ugrás előtt áll. *Beszélgetés Engel Tiborral a Bródy Sándor Könyvtár új igazgatójával.* – In: *Heves megyei nap.* –3. évf. 151. sz. (1996. jún. 29), 9.p.

⁵⁰ Engel Tibor: *Szükség van az új épületre.*[Riporter] Szuromi Rita. – In: *Heves megyei hírlap.* 52. évf. 153.sz. (2001), p. 4.

intézménye. Kifejti, hogy az állampolgárok információhoz, művelődéshez, kikapcsolódáshoz való joga a nyilvános könyvtárakon keresztül érvényesül. A könyvtárost, mint szakembert a rendszer működőképességének humán garanciájaként tekinti, ezért képzését, továbbképzését fontos kérdésnek tartja. A feladatok mellé forrást is rendel biztosítva ezzel a nyilvános könyvtári rendszer számára a fenntartás és a fejlesztés lehetőségét.

A tárgyalt évtizedben a könyvtárak már a szakmai irányítás által megfogalmazott stratégiai tervek mentén dolgozhattak. A magyar könyvtárügy 1997-2002 valamint 2003-2007 időszakára jelölte ki a legfőbb célokat és fejlesztendő területeket. Ehhez igazodva könyvtárunk is átgondolta és írásban rögzítette stratégiai elképzeléseit, elvégzendő feladatait. A megvalósításhoz számtalan pályázati lehetőség adott segítséget, ehhez persze meg kellett tanulnunk a pályázatírás módját, technikáit. Ha címszavakban akarjuk kifejezni a tíz év legfőbb fejlesztési területeit, feladatait és eseményeit, akkor fontossági és időbeli sorrend nélkül a következők jutnak az eszünkbe:

telematikai fejlesztés, szolgáltatási környezetünk változásai, adatbázis építés, állomány ellenőrzés, ODR szolgáltatás, érdekeltségnövelő támogatás, Internet szolgáltatás, használóképzés, regionális könyvtári ellátás, szakfelügyelet, EU-csatlakozás, kötelező továbbképzés, minőségbiztosítás, országos olvasásnépszerűsítő akciók, digitalizálás, honlap fejlesztés, könyvtárbővítési elképzelések, partnerkapcsolatok bővülése.

KÖNYVTÁRFEJLESZTÉSI TÖREKVÉSEK

Az 1996 – 2006 között a sok változás mellett volt egy olyan motívum, amely kitartóan és változatlanul végigkísérte ezt az időszakot: a könyvtárbővítés terve. Könyvtárunk vezetésének és bátran állíthatjuk, minden munkatársának elsődleges álma, jövőbeni célja az új könyvtárpépület felépítése volt. 2000-2003, valamint 2004-2006. évi stratégiai tervünk jövőképe is ezt a gondolatot tükrözte:

„Az új könyvtár a város büszkesége lesz. Sokszínű szolgáltatásaink révén vezető szerepet töltünk be az információt szolgáltató intézmények között. Megőrizve a hagyományos könyvtári funkciót, jelentős kulturális központtá válunk.”

Engel Tibor igazgató már első vezetői pályázatában megfogalmazta a bővítés szükségességét. Gondolatait több ízben a helyi és az országos szakmai sajtó is közreadta.

„ - Az egri könyvtárnak régóta jellemzője a helyszűke, érdemes-e, lehet-e napjainkban nagyobb térről álmodozni?

- A Kossuth utcai műemlék épület nyújtotta lehetőség behatárolt, az ezen a kereten belül lehetséges megoldásokat már jórészt kihasználtuk. Látható igény él a tágabb környezet iránt, viszont térnyerésre egyedül a kertmozi felé kínálkozik mód, és ez már a területrendezési tervben is szerepel. Mostani helyünk 829 négyzetméter, a városban hat helyen működünk a raktárainkkal együtt, és ez bizony nem túl gazdaságos. Ha megvalósul az Egézség ház utcai fejlesztés, akkor együtt összesen 3200 négyzetméteren tudnánk dolgozni, így minden részlegünket ide telepíthetnénk. Nemzetközi normák szerint egyébként egy ilyen városnak úgy 2500-2600 négyzetméter lenne az ideális nagyság, de mivel mi hálózati feladatokat is ellátunk, a 3200 minden szempontból megfelelne. A pénzért persze lobbyzni kell majd a minisztériumoknál, ráadásul a könyvtár épülete egyelőre még egyházi tulajdon. Természetben nem nyújtottak be rá igényt, az állam és az egyház megállapodása alapján rendezik a kárpótlás összegét, ami szintén nem egy-két hónap. Amennyiben a városnak sikerül megszereznie a tulajdonjogot, el lehet majd indítani minden további tervezést. Remélem, az új könyvtári rész alapkövetétele belefér még öt éves megbízatásom idejébe...⁵¹

2002-ben elképzeléseink realizálódni látszottak. Fenntartóink is felismerték a könyvtár bővítés szükségességét.

„A jövő évben címzett támogatási pályázatot kíván benyújtani a Bródy Sándor Könyvtár fejlesztése érdekében a fenntartó megyeszékhely és a megye önkormányzata. A rekonstrukció szükségességét már 1973-ban megfogalmazták, majd húsz év után, 1994-ben készült egy megvalósíthatósági tanulmány. Ezt követően, 1996-ban az egri közgyűlés jóváhagyta, hogy a volt kertmozi területét a könyvtár bővítésének céljára használják fel. A pályázattal kapcsolatos előterjesztésről — mint azt lapunknak dr. Horuczai Csaba egri alpolgármester elmondta — legutóbbi közgyűlésén tárgyalt a város önkormányzata. E szerint a könyvtár mai fizikai környezete nem hozható szinkronba az intézmény társadalmi hasznosságával. A jelenlegi feltételek nem képesek kielégíteni a korszerű szolgáltatások iránti elvárásokat”⁵²

⁵¹ Engel Tibor: *Betűk és bitek könyvtári forradalma. Az állomány, a technika mellett a könyvtár bővítésére is szükség lenne Egerben.* [Riporter] Kovács János. – In: *Heves megyei hírlap*. 7. évf. 268. sz. (1996), *Hétfégi magazin melléklet* p. 4.

⁵² *Sok az olvasó, kevés a terület.* – In: *Heves megyei hírlap*. 13. évf. 78. sz. (2002), p. 1.,5.

A tulajdonjoggal kapcsolatos problémák is megoldódtak mivel a kormány döntött a főépület ellenértékének – az egyház részére - történő kifizetéséről. Kíráásra került a könyvtár bővítésére vonatkozó tervpályázat.

„Tizennyolc terv érkezett arra a pályázatra, amelyet a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár területbővítésére írtak ki. Most, az Őszi Könyvtári Hetek rendezvénysorozatának kezdeteként a hét legjobbat tekinthették meg a látogatók az intézmény aulájában. A pályaművek követelményeit ecsetelve Engel Tibor kitért arra, hogy jó húsz évre előre kell tervezni, gondolkodni, mivel a tervezett bővítés hosszú távra szól.”⁵³

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázati felhívására Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a Heves Megyei Önkormányzattal közösen az Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése 260/2005. (III. 31.) sz. határozata alapján benyújtotta az Eger Bródy Sándor Megyei – Városi Könyvtár rekonstrukció és bővítés címzett támogatási pályázat beruházási koncepcióját. A pályázat a 2005. évben nem került a támogatottak körébe.

A sikertelenség ellenére igazgatónk optimizmusa töretlen maradt. Újabb reményt adott, hogy a könyvtár-bővítés szerepelt abban a nagy ívű pályázatban, amit Eger város Európa Kulturális Fővárosa címért nyújtott be.

54. A könyvtár-bővítés látványterve

„...Az új könyvtár hangsúlyosan szerepel Eger város pályázatában is, amelyet az Európa Kulturális Fővárosa címért nyújtott be. Reményeim szerint tehát a régi álom - a könyvtár bővítése -

megvalósul, és az új könyvtár a város büszkesége lesz. Szándékunk egy olyan új könyvtár-épület létrehozása, amely az új a régit kiegészítve egy funkcionálisan hibátlanul működő, a műemléki környezete felé tisztelgő, kortalan épületegyüttest alkot majd. A tervben az új és a régi - a felszín felett - elválik egymástól. A barokk palota - amelyben nagyon szeretünk dolgozni - így megőrizheti önállóságát, az új épületben is meghatározó hangulati elemmé válik. A meglévő rész térszerkezetét megőrizve befogadja majd az irodai és közösségi funkciókat, az újba pedig a nagyterű, speciális, korszerű igényeknek megfelelő szolgáltatások

⁵³ Örökös könyvtári tagság. – In: Heves megyei hírlap 14. évf. 234. sz. (2003), p. 5.

kerülnének. Azt reméltem korábban, hogy aktív igazgatóként élem meg az új könyvtár megnyitóját. Ma már tudom, hogy legfeljebb az alapkövetésénél lehetek igazgatóként jelen.”⁵⁴

A történet további folytatásáról. 2006. március 9-i „Előterjesztés a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár célszerűségi és működési hatásvizsgálatáról, a címzett támogatási igénnyel összefüggésben” c dokumentumban olvashatunk. Az előterjesztést Kalmár Péter tanácsnok, Eger MJV Kulturális Bizottságának elnöke nyújtotta be a Közgyűlésnek.

„Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Heves Megyei Önkormányzat közös fenntartásában működő Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár felújítására a két önkormányzat együttes jóváhagyásával a korábbi két évben a városi hivatal címzett támogatás iránti kérelmet nyújtott be a könyvtár bővítésére és felújítására...

A két önkormányzat egyeztető fóruma 2005 novemberében tárgyalta a könyvtárral kapcsolatos felújítás kérdéskörét. Az Egyeztető Bizottság úgy határozott, hogy az újabb címzett támogatási igénybejelentést előzze meg egy célszerűségi és működési hatáselemzés, amely megindokolja a beruházás szükségességét, és alátámasztja a fenntarthatóságot.”

A Közgyűlés határozatot hozott: 2006. évben a Heves Megyei Önkormányzattal közösen - a 2005. évi tulajdoni és pénzügyi megosztásnak megfelelően - a pályázatot ismételten be kívánja nyújtani az Eger Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala lebonyolításában.

A pályázat 2006-ban sem került a támogatottak körébe.

Szolgáltatási környezetünk változásai

A nagyszabású fejlesztési törekvések mellett könyvtárunk több szolgáltató helyén tudtunk felújítást, bővítést, átalakítást megvalósítani fenntartói támogatással, illetve pályázati forrásból

1996. a költözések és átalakítások éve volt. Az első komoly megpróbáltatást jelentő feladat közel 100 000 kötet megmozgatását jelentette. Külső raktárunkat ki kellett költöztetni akkori helyéről, a Gyermekváros területéről. Helyette az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola B épületének alapsorában (40 m²) és Sas úti kollégiumának földszinti raktárhelyiségeiben (240 m²) kaptunk elhelyezést. A költözés

⁵⁴ Engel Tibor: *Egerben augusztusban.* – In: *Könyv, könyvtár, könyvtáros. 14. évf. 10. sz. (2005), p. 27.*

fizikai részét kollégáink és családtagjaik végezték, a költségeket az önkormányzat fedezte.

A következő esemény már használóink és kollégáink számára is örömtelibb volt. 1996. szeptember 16.-án megnyitottuk könyvtárunk új szolgáltató pontját, a folyóirat-olvasót.

„Dr. Ringelhann György, Eger polgármestere avatta fel tegnap az egri Bródy Sándor Könyvtár új folyóirat-olvasóját. Ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy a városi önkormányzat mindig nagy figyelmet fordított a kultúrára, s igyekezett biztosítani a város polgárainak, hogy minél gazdagabb választékkal elégíthessék ki a kulturális igényüket.

Nem véletlen, hogy a könyvtár fenntartását ez év januárjától átvállalta az egri önkormányzat, hisz felismerte, hogy ez az egyik legjelentősebb kulturális intézmény Egerben.

- Könyvtárunk már ahhoz kicsinek bizonyult, hogy a lapok, folyóiratok tanulmányozására szívesen időt fordítóknak megfelelő környezetet biztosítsunk az igen igénybe vett olvasói teremben - tájékoztatta lapunkat Engel Tibor igazgató. - Ezért szükségessé vált egy folyóirat-olvasó létrehozása, amivel a kisebb problémákat is megoldottuk.

Továbbá elmondta, hogy nagy segítséget nyújtott a Philip Morris Alapítvány - pályázat útján pénzt nyertek onnan - és a Hevesi Népművészeti és Házipari Szövetkezet, amely a berendezésben támogatta őket. A vezetőség több lehetőség közül az olvasószolgálat munkaszobáját találta a legmegfelelőbb helynek egy csendes, esztétikus helyiség kialakítására. Itt 250 folyóiratot vehet kezébe az olvasó.”⁵⁵

55. A folyóiratolvasó

⁵⁵ Folyóirat-olvasót avattak Egerben. –In: Heves megyei hírlap. 7.évf. 217. sz. (1996), p. 1, 3.

December hónapban nem mindennapi összefogás eredményeként sikerült kialakítani, felszerelni, berendezni a '96-ban még igencsak újdonságnak számító Internet szolgáltatást biztosító helyiséget.

„Ünnepélyes külsőségek között Habis László alpolgármester köszöntő szavaival - adták át tegnap Egerben, a Bródy Sándor Könyvtár belső udvarról nyíló épületében az Internet-szobát. A hat számítógépet és a kapcsolatot a világhálóval az Agria Computer Kft., továbbá az MD Informatika, a SZÜV Computer és a Berényi Irodatechnika ajánlotta fel a bibliotékának.”⁵⁶

„1998 áprilisában a Lajosvárosban található 1. sz. Városi Fiókkönyvtárat költöztettük új helyére. E munka során párhuzamosan végeztünk selejtezést és más járulékos feladatok elvégzésére is sor került. Ennek köszönhetően – egy szellős, jól áttekinthető állományú könyvtár nyílt meg a déli városrész olvasói számára.”⁵⁷

1998 nyarán mindössze 6 hét alatt alakítottuk ki a helyismereti gyűjteményünk méltó elhelyezését szolgáló teret.

„A nyáron az első emeleti raktárat átalakították. Az itt tárolt könyvek közül 144 folyóméter szabadpolcokra került, míg 10 ezer darabot külső raktárakban helyeztek el. A volt tárolószobákban így tágas körülmények között tudták elhelyezni a helytörténeti részleg többeszes könyv-, folyóirat-, képeslap-, mikrofilm-, fotó-, dokumentum-, aprónyomtatvány- és címergyűjteményét. Guszmanné Nagy Ágnes részlegvezető hangsúlyozta: az utóbbi években jelentősen nőtt a helytörténeti kiadványokat keresők, különösképpen a közgyűlések anyagai, jegyzőkönyvei után érdeklődők száma.”⁵⁸

1999-ben mintegy félmillió forintért kifestették és felújították a Megyeházán a közigazgatási szakkönyvtárat. A teljes felújítás mindössze két hét alatt zajlott le, február 15-től 28-ig volt zárva a könyvtár. Az ünnepélyes megnyitás március 1-jén zajlott. A megnyitón részt vett a Heves Megyei Közgyűlés elnöke, Sós Tamás, a főjegyző, dr. Vass Géza és a Közigazgatási Hivatal vezetője, dr. Balás István és a Heves Megyei Önkormányzat intézményi irodáinak vezetői. Avatóbeszédet mondott Dr. Hunyadi-Buzás Ágnes, a Heves Megyei Bíróság elnöke.

⁵⁶ Jámbor Ildikó: *Internet-szoba a könyvtárban.* –In: *Heves megyei hírlap* 7. évf. 286. sz. (1996), p. 1., 2.

⁵⁷ *Beszámoló a Bródy Sándor Könyvtár 1998. évi munkájáról*

⁵⁸ *Szuromi: Raktárból lett kutatószoba.* – In: *Heves megyei hírlap*. 9. évf. 200. sz. (1998), p. 3.

56. A felújított Közigazgatási Szakkönyvtár

2002-ben a NKÖM „Korszerű könyvtári rendszer, korszerű könyvtári környezet” c. pályázatán nyert összeg segítségével sikerült az olvasóterem bútorzatát új székekkel, asztalokkal ellátni. Az újonnan beszerzett fotelek olvasóink komfortérzetét növelték, a forgószékek pedig kollégáink munkavégzését tették kényelmesebbé. Az állományt is alaposan átmozgattuk, az olvasóterem közepén elhelyezett polcokat felszámoltuk, hiszen helyet kellett biztosítani az IHM pályázatán nyert 10 számítógépnek. A polcokon lévő nagyalakú könyvek kikerültek a folyosóra, az előzőleg ott lévő videokazettáknak is új helyet kellett találnunk.

2004 áprilisában régi vágyunk vált valóvá: megnyílt a Felsővárosban a 3. sz. városi fiókkönyvtárunk.

„Dr. Törőcsik Miklós alpolgármester tegnap adta át a város északi részén kialakított fiókkönyvtárat. A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Igazgatója Engel Tibor elmondta: az itt élők kiszolgálásának terve már hosszabb ideje volt napirenden, most azonban – a Szolgáltatóházban, Kallómalom u. 88. – megfelelő feltételek között meg is nyithatták immár harmadik fiókrészlegüket. A könyvtár négyezer kötetes, de állományát mindig frissítik. Az újságolvasók számára is hasznos lesz a bibliotéka, hiszen 22 féle napi-, heti- és havilapot rendeltek meg. A fiókkönyvtár egy nyertes pályázat révén néhány hét elteltével két számítógépet is kap.”⁵⁹

⁵⁹ *Fiókkönyvtár az Északi városrészben. – In: Heves megyei hírlap. 15. évf. 84. sz. (2004), p. 4.*

57. Ideiglenes helyén is zavartalanul működött a Gyermekkönyvtár

A Forrás Gyermek Szabadidőközpont felújítási munkálatai miatt 2004. augusztus 23-án bezárt a Gyermekkönyvtár. Megkezdődött a könyvek szakszerű becsomagolása, a hatalmas mennyiségű doboz és a berendezés átköltöztetése a felújítás idejére biztosított helyre. A költözés ideje alatt a könyvtár valamennyi szolgáltatása szünetelt a nyitás pontos időpontjáról így tájékoztatták az olvasókat: November 8-án hétfőn nyitja meg kapuit az új helyre költözött gyermekkönyvtár. A Forrás Gyermek Szabadidőközpont átalakítása miatt a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára a Felsővárosi Általános Iskola tagiskolájában, a Sertekapu út 38. szám alatt kapott helyet.”⁶⁰

A cédulától az elektronikus katalógusig - adatbázis-építés, állományellenőrzés

Az 1996-ban kezdődött új vezetési időszak első nagy feladata a régóta esedékes állományellenőrzés lebonyolítása és a könyvtári munkafolyamatok számítógépesítése volt. Az előttünk álló projektről igazgatónk a következőket írta.

„A hagyományos könyvtári munkák mellett egyre nagyobb szerepet kapnak az információkövetítés modernebb formái. A hírközlés, a multimédiás eszközök, a digitális információhordozók gyors technikai fejlődése nem hagyhatja érintetlenül a könyvtárakat sem. Egye inkább

⁶⁰ <http://agria.hu/article.php3?sid=4128>

igényné, kezd válni a könyvtári dokumentumok számítógépes adatbázisainak kiépítése.

Könyvtárunkban 1972 óta nem volt teljes körű állományellenőrzés. Ezt semmiképp nem akartuk, nem akarjuk halogatni. Szeretnénk az állományellenőrzést az adatbázis építésével is összekötni. Olyan programok után kezdtünk nézni, amely a feladatot egy művelettel, s csak csekély plusz munkával meg tudja oldani. Így esett a választás a Szirén programra, melynek az ára is elfogadható, ugyanakkor a közművelődési könyvtárakban végzendő egyéb munkanemeket is meg tudja oldani számítógépen. Június közepén létrejött az egyezség, megtörtént a program telepítése. Június utolsó hetében pedig a gyakorlás, betanulás következik.

Június 30-tól augusztus 16-ig bezár a könyvtárunk. Ez alatt a szabadpolcos állományt valamint a kézikönyvtárat teljes egészében számítógépre akarjuk vinni. Így érzük el azt, hogy a további munkákat nem kell az olvasók előtt végezniük – miközben a könyvtári szolgáltatás már beindul. A munkát másfél év alatt szeretnénk befejezni. Ez alatt a több mint 200 000-es állomány adatbázisát kiépítjük, s el tudjuk majd végezni az állományellenőrzés utómunkálatait is.

A program egyszerű, kezelése könnyen elsajátítható. Az adatbázis kiépítése után az olvasók is könnyen megtanulhatják a kezelését, az olvasói terminálok használatát. A különböző modulok – kölcsönzési, katalogizálási, állománygyarapítási, stb. – jól hasznosíthatók a könyvtári munkában.”⁶¹

A tervezett időtartam hosszabbra sikerült. A törléssel kapcsolatos utómunkálatokkal is végezve 2001 márciusában került pont az állományellenőrzés végére. Az állományellenőrzés során 21 005 db könyv hiányát állapítottuk meg, melyeknek leltárkönyvi értéke összesen 1 626 279 Ft. Ez az összeg nem haladta meg a 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM rendelet által megengedett hiány mértékét.

Retrospektív katalóguskonverzió

1999-ben alkalmunk volt két olyan pályázatot is beadni, ami a könyvtári állomány retrospektív katalóguskonverzióját támogatta. A megvalósítás mindkét esetben 2000-re húzódott át.

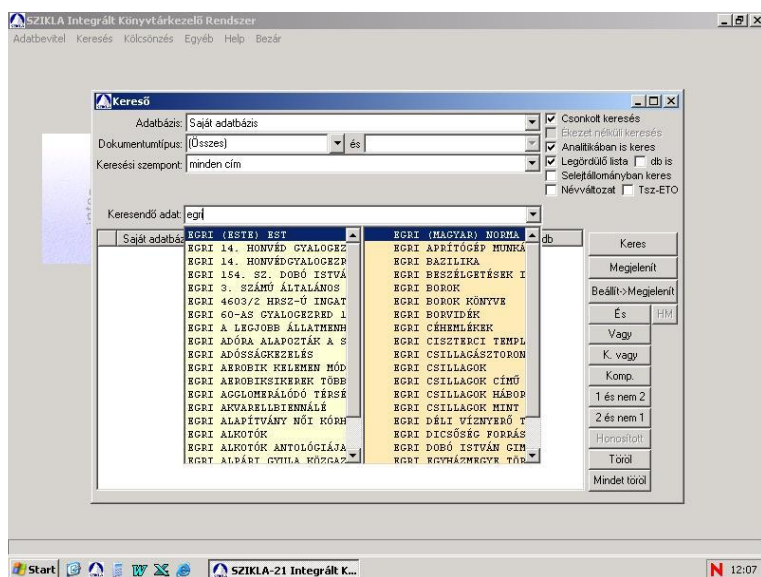
Az NKA Könyvtári Szakmai Kollégiuma kész rekordok honosítására írt ki pályázatot, előnyben részesítve az ODR tagjait. Az MNB adatbázisból származó rekordok honosítására 800 000 Ft támogatást nyertünk. A teljesítési határidőig (2000.06.30.) 40 000 rekord honosítását vállaltuk.

⁶¹ Engel Tibor: Szirén. – In : *Kapcsolat*. 6. évf. 1. sz. (1997), 1. p.

A munkát a feldolgozó osztály 4 munkatársa végezte, munkaidőn túl és szabadság terhére, valamint egy fő közhasznú munkásként alkalmazott kolléga teljes munkaidőben. Az elvégzett munkát naponta regisztráltuk, havonta összesítettük, így tudtuk kontrollálni a teljesítés ütemét.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a Magyar Millennium megünneplésére kiírt Szellemi Örökség Program Pályázatán szintén 800 000 Ft támogatást nyerünk a helyismereti dokumentumok retrospektív konverziójára. Kb. 15 000 tétel rögzítését tudtuk ennek segítségével elvégezni. A pályázat megvalósításának határideje 2001. 06. 30. volt, a feladatot szerződéssel alkalmazott, szakképzett könyvtáros végezte, teljes munkaidőben. A megadott határidőre feldolgoztuk a helyismeret teljes könyv, folyóirat, CD-ROM, videó és mikrofilm állományát.

Mindekét feladat nagy odafigyelést és szakmai precizitást igényelt, hiszen az áttemelt adatoknál is sok esetben kiegészítést vagy változtatást kellett végeznünk. Emellett oda kellett figyelnünk a képernyő előtti munkavégzés szabályaira.

58. A SZIKLA 21 kereső felülete

2000-ben a helyismereti dokumentumok feltárásán kívül bevittük a felnőtt részleg teljes videofilm állományát és elkezdtük a helyismereti sajtófigyelésből származó cikkek rögzítését. 2001-ben elvégeztük a helyismereti részleg könyvállományának analitikus feltárását,

megkezdtek a felnőtt részleg olvasótermi állományának és az idegen nyelvi részleg könyvállományának katalóguskonverzióját.

A gyermekrészleg könyvállományának retrospektív konverziója már 2000-ben elkezdődött 2000. február és 2002. május között 3875 rekord került az adatbázisba. A munkát a feldolgozó osztály két dolgozója folytatta, és kb. 20 000 rekord rögzítésével 2003. elejére a gyermekkönyvtár teljes könyvállománya kereshető a Szirén rendszerben. Az idegennyelvi részleg könyvállományának retrospektív konverzióját 2002-ben pályázaton nyert támogatás segítségével elkezdhattuk. A külföldön kiadott szépirodalmi művek feldolgozását céloztuk meg. A megvalósítás időszaka alatt 1250 könyv és 250 analitikus tétel rekordjainak létrehozását tudtuk munkaidőn túl végzett plusz feladatként elvégezni. 2003-ban került sor a zenei részleg CD állományának a feldolgozására.

A számítógépen megjelenő adatok bővülésével párhuzamosan történt a hagyományos olvasói katalógusok lezárása. A cédulakatalógusokban való keresgélést felváltotta a számítógépen lehetséges sok szempontú visszakeresés. Az általunk használt integrált könyvtári rendszer moduljai folyamatosan bővültek, fejlődtek, hagyományos nyilvántartási feladatokat is kiváltottak, így folyamatosan szüntettük meg a hagyományos címléltárkönyvek vezetését. 1999. jan. 1.-től a könyvekről és bekötött folyóiratokról, 2000. jan. 1.-től a hangzó, az elektronikus és a videó dokumentumokról nem vezetünk írásban egyedi nyilvántartást.

2003 őszétől informatikai rendszerünk fejlesztői új verziót vezettek be, amely a rendszert használó könyvtárak adatait megjelenítő internetes Szinkronizált Központi Lelőhely Adatbázis (SZIKLA) új nevet is kapta. Ennek a rendszernek a 4.0-s verzióját minden olyan Szirén-21 felhasználó ingyenesen megkapta, aki szoftverkövetési jogosultsággal rendelkezett. Így váltunk mi is a NetLib Kft. termékének, a SZIKLA21 integrált könyvtári rendszernek használóivá.

Új igények – új szolgáltatások

Szolgáltatási rendszerünk jövőképe:

- A felhasználók felismert szükségleteire és igényeire alapozott szolgáltatások kialakítása,
- minőségi szemlélet megteremtése,
- az európai színvonal biztosítása könyvtárhasználóink számára.

Informatikai szolgáltatások

A hazai könyvtárügy stratégiai fejlesztési tervének telematikai koncepciója (1998-2000) és az ehhez kapcsolódó pályázatok biztosították a forrást a kezdeti fejlesztésekhez. Később a számítógépek

menyisége, korszerűsége, a hálózat bővítése, a szoftverek aktualizálása, az Internet hozzáférés terén jelentős forrást nyújtottak az IHM-ITP pályázatok.

2005-ben az Év könyvtára cím elnyerésért benyújtott pályázatunk „Korszerű könyvtár-korszerű eszközökkel” c. fejezetében így tudtuk összegezni a szolgáltatás terén elért eredményeinket.

59. Egyre népszerűbbek a számítógépes szolgáltatások

Könyvtárunkban törekszünk számítástechnikai eszközeink folyamatos fejlesztésére, az informatikai lehetőségek minél szélesebb körű felhasználására a szolgáltatás és a belső szakmai munka területén.

Olvasóink számára minden gyűjteményrészben biztosítjuk az ingyenes számítógép- és internethasználatot. Minden részlegünk rendelkezik fénymásolási, nyomtatási és faxolási lehetőséggel. Tanfolyamainkat, belső továbbképzéseinket prezentációs eszközökkel tudjuk látványossá, követhetőbbé tenni. Könyvtári eszközeink kihasználtságát mértük a teljesítménymérés során, s az ott kapott adatok meghatározzák a további fejlesztések irányát. A 2003-ban végzett olvasói elégedettségmérés kapcsán megfogalmazódott az az igény, hogy a fiókkönyvtárakban, a Gyermekkönyvtárban is elérhetővé váljon a világháló, legyen fénymásolási lehetőség. Ezeket a hiányosságokat pályázaton nyert eszközök segítségével pótoltuk, így egységes színvonalú szolgáltatásokat tudunk biztosítani a könyvtár minden szolgáltató pontján.

2005-ben az informatikai hálózat fejlesztésével sikerült olyan állandó online kapcsolatot kiépíteni a város különböző pontján található egységeink között, amely biztosítja a távoli bejelentkezést, a szerver közvetlen elérését. Ezzel lehetőség nyílik az egységes adatbázisépítésre a Szikla21 könyvtári integrált rendszeren keresztül.

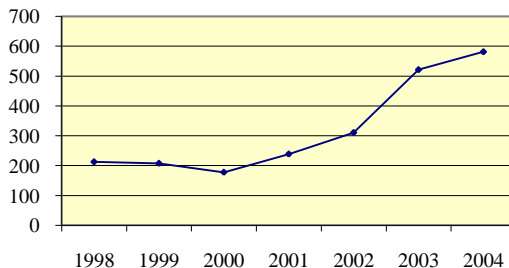
Minden könyvtári munkafolyamatot számítógép segítségével végzünk: a szerzeményezést, a gyarapítást, a katalógus építést, bibliográfiák készítését, a kölcsönzést, statisztikák, leltárkönyvek készítését, a selejtezést, az állományellenőrzést. Az adatbázisépítésnél nagy hangsúlyt fektettünk a gyűjteményes művek (könyvek, CD lemezek) analitikus feltárására. Legnagyobb mélységben a helyismereti gyűjtemény anyagát tártuk föl, így visszakereshetők verscímek, újságcikkek, tanulmányok, a városi közgyűlés teljes anyaga. A mindennapok tapasztalata azt igazolja, hogy olvasóink szívesen használják könyvtári rendszerünket, s könnyedén eligazodnak benne. Önállóan, illetve a könyvtárosok segítségével megismerték a különböző keresési lehetőségeket. A cédulakatalógus használatát ma már felváltotta az elektronikus katalógus használata.

ODR

Az 1997. évi könyvtári törvényt a szakma a hazai könyvtárügy első stratégiai fejlesztési tervének tekinti. Ez pontosan meghatározza a könyvtárügy küldetését: mindenki számára lehetővé tenni a könyvtári rendszeren keresztül az információhoz és dokumentumokhoz való szabad hozzáférést. Még 1998-ban jött létre az Országos Dokumentum-ellátó Rendszer (ODR), melynek hatékony működtetése kiemelkedő jelentőséggel bír a fenti küldetés megvalósítása érdekében.

Könyvtárunk tagja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszernek. A jogszabályi előírásoknak és a szakmai útmutatóknak megfelelően végzi az ODR állomány gyarapítását, nyilvántartását, feldolgozását és a könyvtárközi szolgáltatást.

Annak érdekében, hogy a településeken élők is hozzájussanak a kívánt dokumentumokhoz és elégedett könyvtárhasználók lehessenek, az ODR szolgáltatás igénybevételére igyekeztünk minél

többször felhívni a megyében dolgozó kollégák figyelmét. Továbbképzéseken, módszertani látogatások alkalmával, a szakfelügyeleti vizsgálatok során illetve a Kapcsolat c. módszertani kiadványunk hasábjain folyamatosan népszerűsítettük a könyvtárak közti dokumentum- és információszolgáltatást.

Az ODR-ben való részvételünket segítő támogatások

év	támogatás dokumentum beszerzésre	a vásárolt dokumen- tumok darabszáma	támogatás eszközre	az eszköz típusa
1998	300 000 Ft	275	-	-
1999	1 700 000 Ft	1481	300 000 Ft	fénymásoló
2000	1 500 000 Ft	971	225 000 Ft	számítógép
2001	1 500 000 Ft	888	206 000 Ft	színes nyomtató, hálózatbővítés
2002	2 000 000 Ft	1152	-	-
2003	1 318 000 Ft	525	318 000 Ft	számítógép konfiguráció
2004	1 500 000 Ft	611	200 000 Ft	ARIEL szoftver
2005	1 500 000 Ft		-	
össz.	9 818 000 Ft	5 903	1 249 000 Ft	

Szofi Pont

Az iskolarendszerű oktatás mellett egyre nagyobb teret követelt magának a távoktatás, az önképzés és az e-learning, a programozott tanulásra, az interaktív videóra, a számítógéppel segített tanulásra, az internetre épülő oktatásfejlesztés új formája. Ezzel egy időben fedezték fel a közkönyvtárak jelentőségét, szerepét ebben a folyamatban. Ennek a gondolatnak a jegyében jött létre a Szofi Pont hálózat a könyvtárakban.

60. Gergely Gábor kulturális miniszter a Szofi Pont szolgáltatás átadásán

Könyvtárunkban 2002. szeptember 20-án indítottuk el a táv tanulási szolgáltatást.

„A jelenleg mintegy 30 közkönyvtárban működő országos Szofi Pont hálózatot Gergely Gábor, a kulturális tárca vezetője nyitotta meg ünnepélyes keretek között, Egerben, a Bródy Sándor megyei könyvtárban. A Szofi Pontokon az érdeklődő könyvtárlátogatók bekapcsolódhatnak a Szofi képzési

rendszerébe, felkészülhetnek vizsgáikra, tanulmányaik végén pedig nemzetközi és magyar informatikai végzettséget szerezhettek.”⁶²

A Szofi Pont hálózat célja: megfelelő eszközök biztosítása mindenki számára ahhoz, hogy különböző szintű és elismertségű informatikai végzettséget szerezhessen. Könyvtárunkban az önálló tanuláshoz nyújtunk segítséget, állandóan elérhetőek, helyben használhatók a Szofi saját tankönyvei.

Kolléganőnk egyetemi szakdolgozatát e szolgáltatás sikereiről, kudarcairól készítette 2005-ben, melynek keretében egy kérdőíves felmérést is végzett. Ennek eredménye:⁶³

„Könyvtárunkban három év alatt megközelítően 35 könyvtárhasználó vette igénybe ezt a szolgáltatást, ebből a létszámból három olvasó sikeres vizsgát is tett. Azt tapasztaltuk, hogy főként kiegészítő anyagnak használták az itt lévő jegyzeteket. A Szofi Pont használói a 25-40 év közötti fiatalok, akik életkorukból adódóan nyitottak az informatika iránt, és szívesen próbálnak ki a megszokottól eltérő képzési formákat is.”

Könyvtárunk az uniós csatlakozásért

Könyvtárunk kezdetektől fogva részt vett az európai uniós csatlakozással kapcsolatos tájékoztatásban. Első alkalommal. 2001-ben hirdettek uniós fejlesztési célú pályázatot a közkönyvtárak számára: 130 000 forintos anyagi támogatást biztosítottak a nyertes könyvtáraknak az uniós célú állományok kibővítésére, valamint ingyenesen hozzájuthattak a Külügyminisztérium és az Európai Bizottság Magyarországi Delegációjának kiadványaihoz. Mi is a nyertesek között voltunk! A könyvtáros kollégák pedig szakmai fórumokon bővíthették ismereteiket az Európai Unióról. Ezzel egy időben jelszavas hozzáférést kaptunk az Európa Szerverhez, ezáltal az EU-s internetes adatbázisokhoz és a brüsszeli uniós hírlevélhez.

Az olvasói igények figyelembe vételével alakítottuk ki olvasótermünkben európai uniós különgyűjteményünket. Itt egy helyen megtalálhatóvá váltak mindazok az információhordozók, amelyekből tájékozódni lehet az Európai Unióval kapcsolatban. A könyvtár előcsarnokában az Eusarok kialakításával és az információs anyagok folyamatos biztosításával

⁶² www.szofi.hu/hirek.html

⁶³ VASNÉ Varga Zita. *A Szofi Pont alkalmazása az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban : szakdolgozat. Kézirat*

pedig jelentős részt vállaltunk az Európai Bizottság Magyarországi Delegációjának tájékoztatási munkájában.

Ezen túlmenően könyvtárunk a legkülönbözőbb rendezvények, előadások, vetélkedők színtere is lett. Rendszeres segítséget nyújtottunk azoknak a diákoknak, akik valamilyen európai uniós vetélkedőre készültek, illetve mi magunk is rendeztünk helyi vetélkedőket elsősorban az Internet Fiesta keretében, melynek részét képezték a különböző uniós ismeretekre vonatkozó feladatsorok.

Az EU különgyűjtemény és az EU-sarok mellett helyet kapott könyvtárunkban az EU-vonal tájékoztató szolgálat is. Az EU-vonal az Európai Unióról és tagországairól, a szervezet tevékenységéről, Magyarországi európai uniós lehetőségeiről és kötelezettségeiről nyújt

információt, célja, hogy az uniós csatlakozással kapcsolatban minden kérdésre választ adjon. Elérhető telefonon, e-mailben és az EU-vonal honlapján.

„Együtt Európában!”

A csatlakozás napját az „Együtt Európában” országos rendezvénysorozattal ünnepelte a könyvtári hálózat. A rendezvények az országos és megyei könyvtárak köré csoportosultak 2004. április 27-30. között. Könyvtárunknak ez alkalommal Luxemburgot kellett bemutatni. A csatlakozás előtti napon „Luxemburgi nap Egerben” című egész napos programunkkal vártuk

61. Füles Luxemburgban

olvasóinkat: tartottunk rendhagyó földrajzórát középiskolásoknak luxemburgi totóval összekötve. 120 perces nonstop felolvasásra hívtuk városunk középiskoláinak diákjait luxemburgi szerzők műveiből. A zenei részlegben Rádió Luxemburg programunk keretében a luxemburgi zene világába kalauzoltuk az oda látogatókat. Az aulába telepített számítógépünk segítségével pedig a nagyhercegségről kaphattak információt az interneten az érdeklődők. A délutáni órákban a luxemburgi filmkultúra egyik gyöngyszeme a Trisztán és Izolda című családi romantikus rajz-animáció került vetítésre. E-mailben felvettük a kapcsolatot a luxemburgi Nemzeti Könyvtár könyvtárosaival, akik ez alkalomból könyveket, térképeket, képeslapokat, fotókat, sőt társasjátékokat is küldtek „Mindenféle Luxemburgról” című kiállításunkhoz. Igen nagy sikere volt a „Füles Luxemburgban” óriás keresztretjvényünknek, melyet kicsi és nagy, öreg és fiatal egyaránt

szívesen böngészett a ruhatár előtti falon elhelyezett hatalmas ábrán. A megfejtésben jeleskedők s a játékok résztvevői jutalmat is kaptak. A rövid ünnep után újabb feladatok vártak ránk: most már nem a csatlakozás, hanem a szövetségen belüli megfelelés, helyállás érdekében.

A felhasználóképzés új területe: az informatikai képzés

2001 szeptemberében nagyszabású pályázatot írt ki az Informatikai Kormánybiztosság, ezzel kívánta támogatni a magyarországi nyilvános közművelődési könyvtárak csatlakozását az internethez, az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítását, modernizálását és az erre épülő információs írástudás széles lakossági rétegek számára történő terjesztését, valamint a könyvtár információközvetítő szerepének erősítését.

A támogatás célja volt, hogy az állampolgárok minél nagyobb számban hozzáférhessenek az internethez, mely az információs társadalom alapját jelenti. Ám az otthoni elérés kedvezőtlen mutatói szükségessé tették, hogy ellensúlyozásukra közösségi elérési helyeket biztosítsanak. A pályázat a közkönyvtárakat támogatta jó minőségű internet-kapcsolat és számítástechnikai rendszer kiépítésével, ezzel egy időben internetes szaktanfolyamok elvégzésére ösztönözte a könyvtárosokat, és segítséget nyújtott ahhoz, hogy erejüket a könyvtári látogatók széles rétegeinek képzésére fordítsák.

A pályázatban alap és bővített támogatás elnyerésére volt lehetőség. Mi ez utóbbiban részesültünk. 10 számítógépet nyertünk, ehhez járult egy lézernyomtató, egyéves internet-előfizetés, illetve annak vállalása, hogy 3 könyvtáros képzésének teljes költségét fedezik.

62. Első lépések a világhálón

A pályázatot 2001 szeptemberében hirdette meg az Informatikai Kormánybiztosság, s a gépek a következő év nyarán kerültek beszerelésre olvasótermünkben. Megvalósult hát régi nagy álmunk, az internet közösségi elérésének biztosítása!

A könyvtárunkban dolgozó informatikusok és a különböző képzéseken részt vett könyvtárosok – zömében pedagógus végzettséggel is - már kellőképpen felkészült és elegendő létszámú humán erőforrást biztosítottak ahhoz, hogy 2002-ben eleget téve a pályázatban előírtaknak, elindítsuk az internet-használati ismeretek elsajátítására szervezett tanfolyamokat a lakosság számára. Folyamatos pályázati támogatással 2002-től a mai napig évente 10 alkalommal meg tudjuk tartani a tanfolyamokat.

Idézet egy 2005-ben keltezett pályázati beszámolóból:

„A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár internet-használati tanfolyamai már 5 éve változatlanul nagyon népszerűek. Az eddig lezajlott 50 tanfolyam mely 500 személy képzését jelentette – messzemenően megerősítette előzetes várakozásainkat, széles rétegek számára sikerült új és hasznos ismereteket közvetítenünk a számítógépről, a hálózati alkalmazásokról és az internet lehetőségeiről. A képzések folyamán számos új kisközösség, csoport alakult, amelyek tagjai rendszeresen bejárnak a könyvtárba internetezni, de igénybe veszik egyéb szolgáltatásainkat is. Tanfolyamaink eredményességéről kérdőíves felmérés készült, melyből egyértelműen megállapítható a résztvevők maximális elismerése. Pozitív véleményük fogalmazódik meg a tanfolyam tematikájával, a szervezéssel, az időpontokkal és az oktatók munkájával kapcsolatban.”

RENDEZVÉNYEKKEKEL A KÖNYV ÉS A KÖNYVTÁR NÉPSZERŰSÉGÉÉRT

Sokszínű programjainkat szinte lehetetlen évről évre felsorolni. Kapcsolódunk az országos könyves és könyvtári ünnepekhez és az éves kiemelt akciókhoz, évfordulókhöz. Igyekszünk a különböző korosztályok és olvasói rétegek tetszésének megfelelő, változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni nem csak a regisztrált könyvtárhasználók, hanem minden érdeklődő számára. Könyvtárunk aulája városunk rangos kiállítóhelye; igényes, szép környezetet biztosít a helyi és országos hírű alkotók műveinek bemutatására.

Az Olvasás éve, 2001

Angliai példa alapján indult útjára, és a 2001. évi Ünnepi Könyvhét nyitásától a 2002. évi Ünnepi Könyvhét zárásáig tartott a magyarországi akció. Az országos és helyi médiumok az Olvasás Évében hetente közvetítettek, közöltek, reklámoztak könyveket, írókat, Olvasás Éve-programokat. A legtöbbet persze a könyvkiadás szereplői és a könyvtárosok tették, azok tehát, akikben nem kellett tudatosítani az Olvasás Éve kulturális értelmét, céljait.

Könyvtárunk rendezvényei az Olvasás Évében

2001-ben az új évezred első nem szokványos országos akciójának lehettünk tanúi, melyhez könyvtárunk is csatlakozott. Rendezvényeinkkel szerettünk volna kedvet ébreszteni az ismeretszerzés legősibb formájához, az olvasáshoz egy olyan világban, ahol a képernyők szinte mindent eluraltak, s gyermekeink olvasási készsége egyre riasztóbb képet mutat. Az olvasás nem csak az iskoláért van, egész életre szól, személyes fejlődésünk és életlehetőségeink alapjára, ezért állt az NKA is a rendezvénysorozat mellé.

Gyerekek számára rendhagyó olvasónapló készült a gyermekkönyvtárban „Nem szeretek olvasni” címmel. A feladatok között szerepelt képregény készítése irodalmi mű alapján, újságot lehetett szerkeszteni, egy műrészlet alapján nyomozás részesei lehettek a gyerekek.

A felnőttek Az év olvasója címért pályázhattak. Húsz magyar és külföldi klasszikus egy-egy művét kínáltuk nekik bemutatásra. Aki ötöt elolvasott, és leírta véleményét az adott műről, ősszel vetélkedőn vett részt, s a „2001. Év Olvasói” (1-3. helyezettek) 30-50 ezer forint értékű házi könyvtárat vihetek haza.

Júniusban „Játék a könyvek körül” címmel szellemi akadályverseny és ügyességi torna zajlott 3-5 fős családi csapatokban városunk különböző helyszínein. A játékos feladatok, szellemi akadályok természetesen irodalmi művekhez kapcsolódtak, a mozgalmas délutánt a Gárdonyi Géza Színház művészeinek produkciója zárta, a részvétel feltétele volt, hogy a csapatnak legalább egy tagja rendelkezzen érvényes, a BSK látogatására jogosító olvasójeggyel. A helyezettek a nap végén ismét 10-20 ezer forint értékű családi könyvtárral gazdagodhattak.

A három nagy akciónk mellett minden hónapra jutott egy-egy kisebb, az olvasást népszerűsítő program, melybe községi könyvtárainkat is belevontuk.

A nyár sem maradt események nélkül. 9-14 éves gyermekek számára könyvtártábort szerveztünk háromszor egy hétig egész napos programokkal. Városismereti sétán ismerkedhettek a nebulók városunk

történelmi emlékhelyeivel, múltat őrző iratokat tanulmányoztak az Egri Levéltárban, megtekintették az Egri Főegyházmezei Könyvtárat, s ha már itt jártak, nem mulaszthatták el a Csillagvizsgáló meglátogatását sem, túráztak a Bükkalján a kaptárköveknél. Az újabb médiumokkal is ismerkedtek: a Magyar Katolikus Rádió stúdiójával és a könyvtár számítógépeivel. Természetesen ezek középpontjában is az olvasás állt.

Szeptember 18-án „Olvasómaraton” rendeztünk reggel 9-től este 9-ig Gárdonyi novelláiból általános és középiskolák, helyi hírességek és közéleti személyiségek, valamint olvasóink részvételével. Mindenki csatlakozhatott az akcióhoz, aki kedvet érzett ahhoz, hogy felolvasson hangosan mindannyiunk előtt néhány bekezdésnyit. A résztvevők között értékes könyveket sorsoltunk ki óránként.

Októberben Kepes Andrászt láttuk vendégül egy beszélgetés erejéig, majd Az Év Olvasója vetélkedő zárta 2001. évi rendezvénysorozatunkat.

Nagyszerű évet tudhattunk magunk mögött, főképpen azért, mert elértük, hogy hosszú idő után ismét a könyv lett a szóbeszéd témája, ismét sokat hallhattunk a könyvek szeretetéről, az olvasás hasznáról.

Internet Fiesta – könyvtárak az internet és a digitális kultúra fejlesztéséért

Az évek során nagyszabású, nemzetközi rendezvénysorozattá duzzadt Internet Fiestát évente rendezi meg az Internet Society. Az internet- és digitális kultúra népszerűsítését szolgáló világméretű program célja az információs társadalomba való beilleszkedés megkönnyítése. Ennek érdekében 2000-ben több mint húsz szervezet írta alá azt az együttműködési megállapodást, amelynek célja az internet-kultúra terjedésének felgyorsítása volt. Az Internet Fiesta megszervezésében évek óta a könyvtárak vállalnak kulcsszerepet.

Könyvtárunk 2003 óta szerepel programjaival a rendezvénysorozaton. Ekkor mutattuk be új szolgáltatásunkat, a Szofi Pontot. Mivel a Fiesta nemzetközi bizottságának központja Párizs, ezért 2004-ben a rendezvényfolyam témája a „franciabarátság” lett. Ehhez igazodott két programunk: „Irány Franciaország! Hangulatok és színek a világhálón. Barangolás a gasztronómiától a fociig. nemcsak franciául tudóknak” és a Cl

63. Internet Fiestára hívogató felirat a barokk erkélyrácson

A 2005-ös Fiesta Kolumbiából érkezett hozzánk, s az információs és kommunikációs technológiák témakört helyezte fókuszba.

Ezeken a rendezvényeken minden korosztályt megszólítottunk az óvodásoktól a nyugdíjasokig. A felnőtteknek ismeretterjesztő előadásokkal igyekszünk bővíteni meglévő informatikai ismereteit, a gyerekek számítástechnikai tudását játékokkal, totókkal, online mese- és rajzpályázatokkal tesszük próbára, melyeket e-mailben kell beküldeniük, így vonjuk be őket a nemzetközi akcióba. Honlapunk lehetőséget biztosít arra, hogy bárki benevezhessen játékainkba, vagy szavazataival segítse, támogassa a játékok résztvevőit.

Kezdetben könyvtárunk olvasói jelentették a célközönséget, a később már megyénk községi könyvtáraiba is szerveztünk internetes roadshow-t, szerte a megyében több községben is megjelentünk, programjainkkal terjesztve a digitális írástudás alapjait.

„Összefogás a könyvtárakért – összefogás az olvasókért”

1991-92-ben, Angliában és Svédországban könyvtáros hetet tartottak, s ezalatt minden a könyvtárról szólt. Ezt próbálta a megvalósítani, elhozni Magyarországra is a Könyvtári és Informatikai Kamara, így született az Összefogás országos akció. Megjelent az egységes arculat, amely odáig nem volt tapasztalható a szakmán belül: logó, egységes plakátok, programfüzetek, szórólapok.

1995-ben az épülő kecskeméti könyvtárban került sor az Összefogás megnyitójára, hogy az akciót valós összefogással példázzák, s ennek jelképeként ugyanitt elültették az összefogás fáját is. Alatta tábla hirdeti az állam, az önkormányzatok, a civil szféra, a szakma összefogását, mely megsokszorozhatja a könyvtárosok erejét.

Könyvtárunk 1997. óta vesz részt az őszi könyvtári hetek megrendezésében, az „összefogás” gondolat szellemében. A programok évről évre gazdagabbak, egyre jobban nyitnak a társadalom különböző rétegei felé. Illusztrációként idézzük ide kezdeti próbálkozásunkról, az 1997-es programokról szóló beszámolót.⁶⁴ „1997. október 13-án dr. Jakab István a megyei közgyűlés elnöke nyitotta meg a Bródy Sándor Könyvtárban a Könyvtári Hetek rendezvénysorozatát és ezzel egyidejűleg a Dokumentumok a könyvtárban című kiállítást. Ezt követően egy héten át sokszínű kulturális és szakmai programokon vehettek részt az olvasók és a könyvtárosok. Célunk az volt, hogy

⁶⁴ *Sohajdné Bajnok Katalin: Könyvtári Hetek a Bródy Sándor Könyvtárban. – In: Kapcsolat. – 7. évf. 1.sz. (1998), p.1.*

kitárjuk a könyvtár kapuit a nyilvánosság felé, remélve ezzel új olvasók, könyvtárpártolók megnyerését.

Természetesen ezekben a napokban az olvasók illetve a könyvtárhasználók álltak figyelmünk középpontjában. Más könyvtárakhoz hasonlóan mi is meghirdettük az amnesztiát a késedelmes olvasók számára, nagy sikerrel bonyolítottuk le a használt könyvek vásárát. Belépés nemcsak olvasójeggyel címmel nyílt napot tartottunk a könyvtár valamennyi részlegében. Ezen a héten ingyenes beiratkozási lehetőséget biztosítottunk az év még hátra lévő hónapjaira. Ezzel az akcióval sok új olvasót nyertünk, s nagy volt a régebbi tagságikat megújítók száma is. A régi kedves törzsolvasókról sem feledkeztünk meg: 20 törzsolvasónak adtunk át emlék ex librist egy kis ünnepséggel keretében.

Az akciókon kívül kulturális rendezvényeken is részt vehettek az olvasók a könyvtárosokkal együtt. Találkozhattunk Moldova György íróval, előadást hallhattunk névadónkról, Bródy Sándorról. Élvezhettük a Gajdos zenekar műsorát. A Ki nyer ma? zenei vetélkedőt közvetítette a Rádió Eger. A város könyves-és zeneboltjai kérésünkre szívesen ajánlottak fel CD lemezeket és könyvutalványokat nyereményként.

A gyerekek számára sokáig emlékezetes marad a Mesemondó Furulyás Palkóval való találkozás. Az óvodáskorú olvasók szülei Boldizsár Ildikó meseíró-mesekutató hasznos tanácsait hallgatták a mesemondás fontosságáról.

A szakmai programok sem hiányoztak a kínálatból. Az MKE Heves Megyei Szervezete és a Bibliográfiai Szekció ezen a héten tartotta rendezvényét a hazai számítógépes bibliográfiai adatbázisokról. Együtt az olvasókkal címmel és ennek a gondolatnak a jegyében a városban működő felsőoktatási, egyházi és pedagógiai könyvtárak mutatkoztak be. Alapos és nagyon hasznos előadást hallhattunk. A helyismereti dokumentumok hasznosulása a könyvtárakban címmel.

Mivel a könyvtárműködéséhez elengedhetetlenül fontos a fenntartó támogatása, kerekasztal beszélgetésre hívtuk meg az önkormányzati képviselőket Közérdek-e a könyvtár? témában. Az általunk remélnél szűkebb körben, de jó légkörben zajlott ez a program. A helyi sajtó, rádió, televízió maximális figyelemmel kísérte az eseményeket, így folyamatosan jelen lehettük a médiában. A Könyvtári Hét elmúlt. Reméljük ez alatt a két hét alatt sikerült az „összefogás a könyvtárakért” jegyében együtt gondolkodni az olvasókkal, a fenntartóval, a könyvtárosokkal és tovább vinni az ünnep lendületét a mindennapokba.”

Az összefogás gondolata az évek során egyre szélesedett újabb és újabb tartalommal, ötletekkel nagy ívű elképzelésekkel gazdagodott, külföldi

példák adaptálásával országos akciókhoz vezetett. A 2005. év hozta a nagy robbanást, A Nagy Könyv akciót.

Könyvtárunk A Nagy Könyvért

Óriásplakátok, tévéműsor, szavazás jelezte: 2005. március elsején útjára indult a Nagy Könyv program. A Nagy Könyv alapötlete Nagy-Britanniából származik, ahol 2003-ban a BBC útjára indította olvasást népszerűsítő műsorát The Big Read címmel.

64. Az Egri csillagok napjának győztes csapata

A Nemzeti Kulturális Alapprogramhoz benyújtott sikeres pályázatunk egy egész évre szóló, az olvasókat mozgósító, érdeklődésüket felkeltő program- és játéksorozat megtervezésére és megszervezésére nyújtott alkalmat. A pályázaton elnyert támogatás pedig megyei szinten lehetőséget teremtett a kreatív és ötletgazdag könyvtárak és könyvtárosok számára, változatos és élményt nyújtó programok megvalósításához.

A pályázat benyújtásával egy időben elkezdtek a tájékoztatást, hogy minél előbb ismertté váljon ez az országos mozgalom. Megyei módszertani értekezleten ismertettük a pályázat lényegét, és azokat a lehetőségeket, melyeket egy ilyen nagyszabású kezdeményezés magában hordoz. A sikeres pályázatunk után megyénkben 75 könyvtár és iskola regisztráltatta magát. Ettől a perctől kezdve a helyi médiáknak szinte állandó szereplői lettünk. Minden alkalmat és lehetőséget kihasználtunk

annak érdekében, hogy ráirányítsuk a figyelmet a könyvre, az olvasás fontosságára, a könyvtárak szerepére. A Nagy Könyv játék elindításának hivatalos bejelentését követően megyénkben meglehetősen sokan rendelkeztek annyi információval, hogy minden további szervezés és külön felhívás nélkül valamennyi szavazólapot kitöltve visszaküldjünk.

A szavazatok eredményeként kialakult TOP 100-as lista alapján megkezdjük a pályázatunkban szereplő, az egész éven át tartó program- és akciósorozat megvalósítását a különböző feladatok köré szerveződő munkacsoportok vezetésével. A játékok, akciók, különböző rendezvények és programok célközönsége valamennyi korosztályt érintette. A TOP 100-as lista megszületése után elindítottuk a megye valamennyi településére kiterjedő játék és akciósorozatunkat, melynek legfőbb célja az volt, hogy olyan utakat építsünk, amelyek visszavezetnek az olvasáshoz, és egyre többen vesznek újra könyvet a kezükbe.

Válogatás a megyei programjainkból:

- „Olvasólámpa mellett” pályázat minden könyvbarát, irodalomkedvelő ember számára
- Családi rejtvényfüzet Magyarország kedvenc száz könyve alapján fiatalok és idősebbek számára
- Könyves rejtvény a Heves Megyei Hírlap hasábjain
- Felolvasó estek a Gárdonyi Géza Színház művészeinek tolmácsolásában
- Színes ceruzák- pályázat Heves megye ügyes kezű könyvbarátainak
- Tizenkét regény – Tizenkét könyvtár - olvasásnépszerűsítő játék a megye települései között
- Könyvtár-tábor a Nagy Könyv évében

Válogatás az egri programokból:

- Nagy Könyv – a nagy író. Vendégünk Szabó Magda
- Az Egri csillagok napja a könyvtárban – színes forgatag, izgalmas vetélkedők
- „Eger ünnepe” – A Nagy Könyv Sátor a civil szervezetek ünnepén

65. Felfedező úton a könyvtár táborosok

66. Vendégünk Szabó Magda

A GYERMEKKÖNYVTÁR AZ OLVASÓVÁ NEVELÉSÉRT

Az olvasás örömeinek megismertetéséért, a könyvek megszerettetéséért munkájuk során rengeteget fáradoznak a gyermekkönyvtárban dolgozó kollégáink. A gyerekekkel való mindennapos foglalkozás mellett számtalan programot, rendezvényt, pályázatot, tábort, mesekört találtak ki és szerveztek meg. Gyermekkönyvtáros kollégáink őszinte hittel vallják, hogy a kisgyermek - óvodás, kisiskolás - számára a mese, a mesélés, a mesében való szellemi és érzelmi kaland a tökéletes élmény alapja. Ez az élmény adja számára az örömet, a biztonságot, a boldogságot, amely nélkül az érzelmi intelligencia, a kreativitás sem fejlődni, sem kiteljesedni nem tud. Ezt a vele legtöbbit együttlévő felnőttek, a szülők, nagyszülők, óvónők és tanítónők, - s persze a könyvtárosok- adhatják meg leginkább. A hozzánk látogató csoportoknak tartott foglalkozások is a mese irányába alakultak át már hosszú évek óta.

A számtalan ötlettel megvalósított programok közül néhány hosszú életet élt meg, mint például a Sátorfalva olvasótábor. A tábor első 15

évének történetét 1999-ben Luzsi Margit, gyermekkönyvtáros foglalta össze.⁶⁵

ÁTALAKULÓBAN A HELYISMERETI SZOLGÁLTATÁSOK

A rendszerváltozást követően az új önkormányzatok megszületése, a helyi közelet felpeszsdülése, a megszakadt közösségi tradícióik felélesztésére irányuló törekvések, alaposan felkavarták a könyvtári helyismeret nyugodt vizét. Egyre – másra születtek meg a települések múltját feltáró monográfiák. Az oktatásban a különböző szintű tantervekben is megjelentek a helytörténettel és a környezet alakításával összefüggő témák. Ami pedig a munkamódszerekben beállt változásokat illeti: megtapasztalhattuk az informatikai forradalomnak a könyvtári technológiát gyökeresen átalakító hatását.

Az informatikai fejlődés révén a könyvtárak helyismereti szolgáltatásai kitortek az elszigeteltség állapotából, az országos és az európai tartalomszolgáltatás mértékadó elemeivé váltak. A fent említett tendenciák a mi könyvtárunkban is tetten érhetők. A helyi önkormányzatok nagyobb önállósága, a helyi önkormányzati lapok számának erőteljes növekedését eredményezte, már 1998-ban közel 50 féle önkormányzati, vállalati, iskolai lapot regisztráltunk

1999-2001 között elvégeztük a helyismereti gyűjtemény katalógusának retrospektív konverzióját. Ennek eredményeként visszakereshetővé váltak a könyvek, bekötött folyóiratok, videók, elektronikus dokumentumok, metszetek folyóiratcikkek. Különös figyelmet szenteltünk a gyűjteményes kötetek analitikus feltárásának

A gyűjteményben előforduló dokumentumtípusok közül a fotók gyarapodását kell megemlíteni. Hiánypótló volt az a törekvés, hogy Heves megye valamennyi településéről, az ott található jelentősebb műemlékekről, diplomokról fényképet készítsünk. Ennek eredményeként tíz év alatt közel 3000 fotóval gyarapodtunk.

1991-től kezdtük gyűjteni és analitikusan feltárni Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének anyagát, amiből nyomon követhetők a város életének jelentősebb történései. A megyei és városi vezetők számára ajánló bibliográfiát készítettünk havi rendszerességgel: „Tallózás könyvtárunk sajtótermékeiből - Heves megyei hírtükör : megyénk az országos sajtóban” címmel.

⁶⁵ *Kapcsolat* 8. évf. 3. sz. (1999), p. 4-5.

Folyamatosan részt vettünk ez MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézete által kiadott „Könyvek az Alföldről” c. válogatott bibliográfia összeállításában. A kiadványhoz évekig szolgáltatottuk a Heves megyét érintő alföldi tájra vonatkozó annotált bibliográfiát.

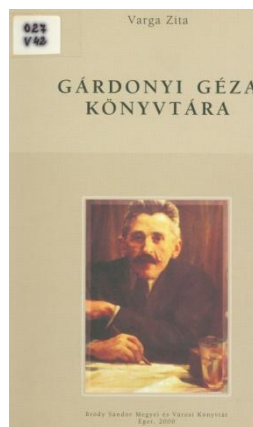
Pályázati segítséggel két jelentős helytörténeti témájú könyvet tudunk megjelentetni. Bátran mondhatjuk, hogy a támogatások nemes célt szolgáltak, a kiadványokat a mai napig nagy érdeklődéssel forgatják a helybéliek. Könyvtárközi kölcsönzéssel sokszor el kell juttatnunk a távolabb élő felhasználókhoz is. Mindkét könyvet ajánlottuk a kollégáknak a Heves megyei könyvtárosok lapjában, a Kapcsolatban.

„Megjelent Dr. Szecső Károly: Ezen a napon című Heves megye jeles személyiséget feltérképező naptára a Bródy Sándor Könyvtár kiadásában. A Szecső Károly történész által készített életrajzi naptár a történelem hagyományaink alapvető részét képező jeles személyiségek megismerését teszi lehetővé születési vagy halálzási dátumaik alapján. Megtalálhatók benne azok a megyénkben született, itt elhunyt, vagy életük jelentős szakaszában ide kötődő írók, költők, művészek, papok, tudósok, iparosok, kereskedők, tanárok, közéleti személyiségek, akik munkásságukkal sokat tettek Heves megyéért.”⁶⁶

„Ez év októberében megjelent a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár kiadásában, Varga Zita Gárdonyi Géza könyvtára című könyve. A szerző a könyvtár olvasószolgálati osztályának munkatársa. A könyvet helyismereti vonatkozásai miatt ajánljuk minden települési könyvtár számára.

Néhány gondolatot a bevezetőből.

Jelen dolgozat a dualizmus kori magyar irodalom egyik legérdekesebb egyéniségét kívánja bemutatni, egy eddig még alig ismert oldaláról. Gárdonyi Gézaról már életében számtalan cikk, tanulmány jelent meg. Halála után ezek száma egyre gyarapodott. Még napjainkban is egymást követik azok a munkák, amelyek valamilyen Gárdonyi-problémát kutatnak, vizsgálnak. E munkák szerzői egyöntetűen elismerik, hogy az író tág érdeklődésű, végtelen tudásvágyú, rendkívül művelt, olvasott és könyvszerető ember volt. Éppen ezért

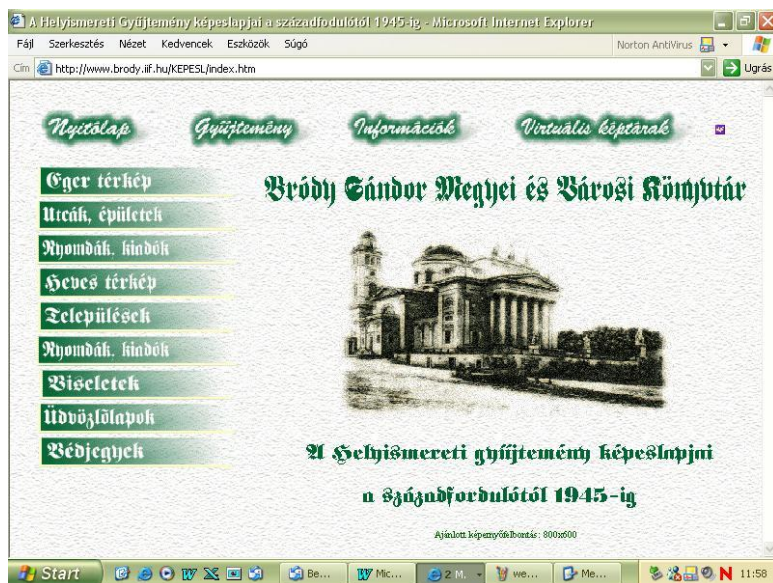

⁶⁶ Könyvajánló. – In: *Kapcsolat*. – 7. évf. 1. sz. (1998), 8. p.

meglepő, hogy csekély mértékben, vagy egyáltalán nem térnek ki Gárdonyi könyvtárára. Pedig élete végére 10000 kötetet számláló, igen gazdag gyűjteményt hozott létre egri otthonában. A témaválasztást elsősorban ez indokolja. Számomra, mint egri könyvtár szakos főiskolai hallgatónak nagyon szép feladatot jelentett, hogy szakdolgozat formájában dolgozhattam az író könyveivel, könyvtárával, illetve annak a Gárdonyi Géza Emlékmúzeumban őrzött részével. Dolgozatom elsődleges célja e könyvtár bemutatása.”⁶⁷

A HEVES MEGYEI ELEKTRONIKUS KÖNYVTÁR

A 90-es évek végén a hazai könyvtárügy stratégiai fejlesztési tervének telematikai koncepciója kiemelt fontosságú célként fogalmazta meg az információs vagyion digitalizálását. A cél mellé forrást is rendeltek, a NKÖM, az NKA és az IHM folyamatosan írtak ki pályázatokat az elektronikus tartalomszolgáltatás, a digitális kultúra fejlesztésére. Ezekkel a pályázati lehetőségekkel élve tudtuk kialakítani és bővíteni a Heves Megyei Elektronikus Könyvtárat. A Kapcsolat c. újságban elindult „A Heves Megyei Elektronikus Könyvtár hírei” c. rovat, és hírt adott a

67. A Helyismereti Gyűjtemény képeplapjai a világhálón

⁶⁷ Könyvajánló. – In: Kapcsolat. – 9. évf. 4. sz. (2000), 5. p.

digitalizált állomány bővüléséről.

„A Heves Megyei Elektronikus Könyvtár a Heves megyei vonatkozású oktatási, tudományos, kulturális célokra használható, szabadon terjeszthető elektronikus dokumentumok könyvtára. Célunk, hogy összegyűjtsük és szolgáltatassuk, közkinccsé tegyük azokat az elektronikus dokumentumokat, amelyek kapcsolódnak megyénkhez, településeinkhez, az itt élő emberekhez. Szolgáltatásunk ingyenes és nyilvános – szeretnénk, ha minden Internet-felhasználó, érdeklődő hasznos információkat, tartalmas web-oldalakat találjon honlapunkon.

Gyűjteményünk műfaji megkötés nélkül tartalmaz olyan dokumentumokat, melyek nem kereskedelmi célú, számítógépes formában történő szabad terjesztése megengedett.

Tartalom szerint:

Heves megyére vonatkozó anyagot
Heves megyében kiadott műveket
Heves megyei szerzők műveinek digitalizált változatát

2001 decemberében készült el – a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával – Balázsy Ferenc, Szederkényi Nándor: Heves Vármegye története c. 4 kötetes - az 1890-es években kiadott - munkájának digitalizált változata. A kötet elérhető a könyvtár honlapjáról.”⁶⁸

„2001 szeptemberétől új szolgáltatást indított el a megyei könyvtár. A Helyismereti gyűjtemény régi, értékes képeslapjait ezentúl nem csak az olvasóteremben lehet nézegetni, hanem az internet lehetőségeit kihasználva a világ bármely pontján hozzáférhetőek a <http://www.brody.iif.hu/adattar> címen.

A gyűjtemény 939 db képeslapot tartalmaz a XIX-XX. század fordulójától a negyvenes évek közepéig. Heves vármegye településeit, népviseleteit ábrázoló lapok alkotják a gyűjtemény gerincét. A legrégebbi több mint száz éves, 1898 szeptemberében adták fel. Megtekintésük, visszakeresésük két szempont szerint lehetséges: téma szerint csoportosítva (településnevek, utcanevek, viseletek stb.) illetve a kiadó vagy nyomda neve szerint.

A képek bélyeg méretben jelennek meg, teljes méretben való megtekintésük a kis képre való kattintással lehetséges. Minden kép jpeg, tömörített formátumú, kis felbontású, hogy az interneten keresztül viszonylag gyorsan megjeleníthető legyen. Könyvtárunkban elérhető

⁶⁸ *A Heves Megyei Elektronikus Könyvtár hírei. – In: Kapcsolat. – 11. évf. 1. sz. (2002), p. 12.*

olyan archivált formátum is CD-ROM-on, melyen a képek mérete nagyobb, nem professzionális nyomtatási célokra, magánfelhasználásra alkalmazható.”⁶⁹

2001 novemberében jelent meg a Széchenyi Terv Információs Társadalom- és Gazdaságfejlesztési Programja keretében meghirdetett „Magyar nyelvű internetes tartalmak fejlesztésének támogatása” című pályázat. Könyvtárunk sikeres pályázatot nyújtott be, s így következő tervünk is megvalósulhatott Gárdonyi Géza halálának 80. évfordulója kapcsán az író összes műve elérhetővé vált az Interneten keresztül. Gárdonyi regényei, elbeszélései, novellái, versei és a sokak által napjainkban is nagyon népszerű Göre Gábor könyvek digitalizálása 2003-ra fejeződött be.

„Könyvtárunk „Az Olvasás Éve telematikai pályázata az országos elektronikus tartalomszolgáltatás fejlesztésére 2002.” pályázaton a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával lehetőséget kapott arra, hogy a Heves Megyei Hírlap 1996-2001. évfolyamának számaikat elektronikus adatbázisban, a teljes szövegre visszakereshetően megjelenesse. Heves megye egyetlen napilapja sok tízezer ember mindennapi információforrását jelenti, feldolgozása megyei szinten s országosan is nagy jelentőségű lépés volt. Segítséget jelent a helytörténeti gyűjtemények szervezésében: a napi sajtófigyelés, az eseménynaptár szerkesztésének automatizálásában, a tájékoztatásban.”

A munkát az Arcanum Adatbázis Kft. végezte el.”⁷⁰

2003-ban az NKA által „elektronikus kommunikáció, digitális kultúra fejlesztés témakörben kiírt pályázat segítségével a korábban elkészült anyaghoz az Arcanum Adatbázis Kft. „hozzárta” a Heves megyei Hírlap 2002-2003. évfolyamait Az így elkészült Heves Megyei Hírlap 1996-2003 c. CD-ROM példányait térítésmentesen átadtuk a megye városi könyvtárainak és más közgyűjteményeinek.

2004-ben ismét jelentősen bővült a Heves Megyei elektronikus könyvtár állománya. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium „24. óra – kulturális kincseink digitalizálása” témában kiírt pályázat segítségével dolgoztuk fel az Eger című lap (1863-1944) 81 évfolyamát. A helyismereti kutatások számára forrásértékű dokumentum (33276 újságoldal 29 mikrofilmtekercsen) a digitalizálást megelőzően csak korlátozottan, helyben használat útján volt hozzáférhető. Az Eger c. lap digitalizált változatának közzétételével egy régóta várt projekt valósult meg. Egy olyan, olvasóink által gyakran keresett dokumentum vált

⁶⁹ Tózsér Istvánné: *A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár*

képeslapgyűjteménye az Interneten. - In: *Kapcsolat.* 10. évf. 4. sz. (2001), 10.p.

⁷⁰ *A Heves Megyei Hírlap CD-ROM-on!* - In: *Kapcsolat.* - 11. évf. 4. sz. (2002), p.7.

könnyen, időtől és tértől függetlenül elérhetővé, mely fontos alapidokumentum a helyismereti kutatás és a lakóhelyének múltja iránt érdeklődő minden állampolgár számára.

A VILÁG NYELVEI – A NYELVEK VILÁGA AZ IDEGEN NYELVI SZAKRÉSZLEGBEN

68. Resource Point átadása

Az idegen nyelvi gyűjtemény megalapozása a 80-as évek közepe táján kezdődött. Az 1996-tól kezdődő tíz év munkájából a partnerkapcsolatok kialakulását, kiegészedését és elmélyülését valamint a rendezvények sokszínűségét érdemes hangsúlyozni.

Fontos pillanat volt a részleg állományának és szolgáltatásainak alakulása szempontjából 1999. február 22, amikor együttműködési megállapodást kötöttünk a British Councillel. Két gyűjteményrész, a British Council Information Corner (Brit Tájékoztató Sarok) és a Resource Point (Forrás Gyűjtemény) a budapesti British Council kezdeményezésére jött létre.

Az Info Corner hálózat a British Council könyvtárának projektje, melynek célja, hogy a megyei könyvtárakon keresztül közvetlen hozzáférést biztosítson a Nagy-Britanniával kapcsolatos angol nyelvű információs forrásokhoz, bemutassa a British Council tevékenységét, aktív kapcsolatot alakítson ki a budapesti British Council könyvtára és a megyei könyvtárak, illetve felhasználók között.

A Resource Point a Council angol tanár továbbképzési projektjéhez kapcsolódik. Célkitűzéseiben - forrásanyag biztosítása Eger város és Heves megye angoltanárai számára, a gyűjtemény mellé/köré szervezett tanfolyamok, találkozók, workshopok révén az angol nyelvoktatás színvonalának emelése, a tanárok munkájának segítése - nem áll távol a részleg egészének céljaitól.

2001-ben a dokumentumok mellé egy személyi számítógépet is kaptunk ajándékba, hogy használóink megismerhessék az interneten elérhető, szabad hozzáférésű. brit információs forrásokat.

A British Council évi rendszerességgel továbbképzést tartott a Tájékoztató Pontban dolgozó könyvtárosok számára, ezeken a mi kollégáink is aktívan részt vettek. Fekete Ildikó kollégánónk a British Council támogatásával birminghami tanulmányúton vett részt.

Szintén rendszeresen biztosítottak számunkra kiállítási anyagokat. Ebből a szempontból a legaktívabb év 2005 volt, amikor a British Council két plakát és egy könyvkiállítását fogadtuk, British design, British science, Schottish writers címmel.

69. Vendégünk Alison Louise Kennedy brit író

bevontuk a kistérség településeit is. Így Füzesabonyban, Besenyőtelken, és Feldebrón is zajlott egy - egy rendezvény, ahol a helyi könyvtárak voltak a partnereink. A rendezvénysorozat előadói Egerben élő külföldiek (angol, francia, görög, ír, és német anyanyelvűek illetve származásúak) voltak, akik társalgási szinten beszélnek magyarul. Az eseménysorozat közös jellemzője volt a jó hangulat, a közvetlenség, az őszinte érdeklődés, ugyanakkor bizonyos szintű szubjektivitás is. Az előadók szemével láthatta a közönség milyenek is ők, és milyenek vagyunk mi – szerintük. Olyan apróságok, gesztusok, mozzanatok fogalmazódtak meg, amelyeket nem olvashatunk útikönyvekben és egy-egy nyaralás során sem tapasztalhatunk meg.

A pályázat keretén belül a British Council támogatásával a részlegben angol nyelvű programokat valósítottunk meg. Larry Olomoffe, szociológus tartott előadást az Egyesült Királyság etnikai-kulturális sokszínűségéről. Ezt követően performance költészeti este került sor, a Dobos Cukrászdában Meet Lucy English, the Poet címmel. A sikeres

A rendezvények sokszínűségének illusztrálására idézzük fel a 2003. évet. Ekkor sikeres pályázatot nyújtottunk be NKÖM-hoz az európai országok kulturális sokszínűségének bemutatására. „Kultúrák találkozása a könyvtárban” címmel előadás és beszélgetéssorozat szerveztünk, melybe

eseményről (80 résztvevő) hírt adott a helyi nyomtatott és elektronikus sajtó.

Az idegen nyelvi könyvtár gyakran adott helyet nyelvtanárok továbbképzésének, akkreditált kurzusoknak. A British Council támogatásával került sor „A brit kultúra tanításának módszertana” és a „Kisiskolások angoltanítása” című kurzusokra, majd helyet adtunk az Oxford Kiadó által szervezett 3 napos akkreditált tanár továbbképzőképző kurzusnak. Tanév elején tartottuk meg az immár hagyományos egy napos tanévkezdő konferenciát, angol tanárok számára. Partnereink az Oxford Kiadó és a Nemzeti Tankönyvkiadó voltak, az eseményt támogatta a British Council.

Heves megye és franciaországi testvérmegyéje, Loire-Atlantique között 1992 óta fennálló sokrétű együttműködés újabb állomásaként 1999-ben idegen nyelvi részlegünk ajándékba kapott egy a francia testvérmegyét bemutató, valamint az Európai Unióval foglalkozó dokumentumokat tartalmazó információs polcot. A könyvekből, folyóiratokból és CD-ROM-ból álló gyűjteményt ünnepélyes keretek között Luc Dejoie a delegáció vezetője adta át könyvtárunk igazgatójának. 2001-ben egy újabb látogatás alkalmával testvérmegyénktől a könyvállomány mellé számítógépet is kaptunk.

2003-ban több éves próbálkozás után, sikerült felvenni a kapcsolatot a Goethe Intézettel, amelynek egyik partnerkönyvtárává váltunk. Az induló évben 4000 Euro értékben növelhettük állományunkat német nyelvű könyvekkel. A megrendelő listát a Goethe Intézet

Könyvtárának munkatársai állítottak össze, figyelembe véve a mi kéréseinket, javaslatainkat. 2004-ben a Goethe Intézet tartalmában és külsejében is nívós kiadványt készített az intézet partnerkönyvtáiról. A mi feladatunk az adatszolgáltatás és a fényképek elkészítése volt. A kiadvány bemutatja a könyvtárakat és körvonalazza az együttműködés jellegét. Büszkék vagyunk arra, hogy az Intézet partnerkönyvtáraként jelen lehetünk ebben a reprezentatív kiadványban.

A Goethe Intézet is biztosított számunkra kiállítási anyagokat. A legsikeresebb az „Einstein vándorkiállítás” volt 2005-ben október 21. és november 4. között. 2005 Einstein év volt Németországban, a relativitáselmélet 100. születésnapja, a világhírű tudós halálának 50. évfordulója. A 8 plakátból és könyvekből álló kiállítás német és magyar nyelven mutatta be Albert Einstein személyes és tudományos életét. A kiállításon megtalálható volt Einstein híres feladványa, amelyről a tudós azt állította, hogy az emberek 98%-a nem képes megfejteni.

A nyelvtanárokkal kialakított partnerség, sikeres együttműködés túlmutat a hagyományos könyvtári tevékenységen. Az Anglophone Oktatási és Módszertani Központtal együttműködve létrehozták az Angol Tanárok Heves Megyei Egyesületét, amelyben a részlegben dolgozó egyik kollégánk, Fekete Ildikó titkári funkciót tölt be. Őt megválasztották az IATEFL (Angol Tanárok Nemzetközi Egyesülete) regionális koordinátorának is. Ezek a funkciók egyre jobban megerősítik és segítik az oktatási intézményekkel, az oktatással való kapcsolatunkat, és tevékenységünk nemcsak az idegen nyelvek iránt érdeklődők dokumentumokkal való ellátására korlátozódik. Egyre nagyobb szerepünk van a tájékoztatásban, formális illetve informális képzésükben, továbbképzésükben.

A nemzetiségi könyvellátás kapcsán alakult ki partnerkapcsolat az Országos Idegennyelvi Könyvtárral. Évente biztosítják számunkra a lengyel és görög nyelvű könyveket és hangzóanyagokat. Az OIK példáját követve kezdtük ünnepelni a Nyelvek Európai Napját.

AZ LP-TŐL A BLOGIG: A ZENEMŰ- ÉS HANGTÁR SZOLGÁLTATÁSAI

Zenemű- és hangtárunk tematikus különgyűjtemény, hiszen a zenével kapcsolatos összes dokumentumot itt gyűjtjük, legyen az szakkönyv, folyóirat, zenemű, különböző műfajú és típusú hangfelvétel, videofelvétel, DVD, elektronikus dokumentum. Feladatunk, hogy a könyvtár hagyományos eszközein és módszerein túl a megváltozott igényeknek megfelelően, elektronikus környezetben is gyűjteményünket folyamatosan fejlesszük, feltárjuk, megőrizzük, gondozzuk, és rendelkezésre bocsássuk. (Az új és régebbi dokumentumtípusok egymás mellett élnek, míg az új kiszorítja a régit, az igényeknek megfelelően).

A speciális dokumentumtípusainkból adódóan a könyvtári munkafolyamatok legtöbbször a részleg munkatársai maguk végzik. 2000-től a dokumentumok leltárba vételét és feldolgozását, valamint a tájékoztatást már a SZIRÉN (ma: SZIKLA21) integrált könyvtári rendszerben tudják megoldani.

A könyvtár épület régi, 30 m²-es kápolnájában nyitáskor (1971) 4 lemezjátszó, 8 pár fejhallgató állt rendelkezésre, a kezdeti állomány 1000 kötet könyv, 4 folyóirat, 30 kotta, 1200 hanglemez volt. A CD megjelenése (1980-as évek) kiszorította ezt a hangdokumentum típust. Népszerű szolgáltatás volt a hangkazettára történő másolás.

1994-ben jelentős változás történt, helyszűke miatt a részleg átköltözött a közel 100 m²-es szomszédos erdészeti épületébe, ahol lehetőség nyílt valamennyi dokumentumtípus szabadpolcos elhelyezésére, korszerű technikai eszközöket, központi erősítőt, 16 lehallgató helyet létesítettek a látogatók számára. Megkezdődött a CD-k térítéses kölcsönzése. Számítógép került a részlegbe, a gyűjtemény bővült a zenei tárgyú CD-ROM-okkal, majd a DVD-vel.

70. A Zenei Részleg vendége Müller Péter Sziámi

Szolgáltatásaink a kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, a helyben használat nálunk nemcsak helyben olvasást, hanem helyben hallgatást is jelent. A szerzői jog megjelenésével megszűnt egyik népszerű szolgáltatásunk: a másolás. Olvasói igényre bevezetésre került az előjegyzés szolgáltatás, előfordult, hogy népszerű CD-kre 30 előjegyzés is volt egyszerre. Folyamatos igényfelmérést végzünk, kívánságlistát üzemeltetünk, kezdetben hagyományos füzet, később már online formában.

A tájékoztatás a zenei információ eljuttatását jelenti olvasóinknak. Tájékoztatunk ma már nemcsak hagyományos formában, hanem telefonon, e-mailben, honlapunkon. Blogunkon keresztül az online referenz is megvalósult. A könyvtár honlapján helyet kapott a zenei részleg is, ami online kaput jelent a gyűjteményhez, hiszen megtalálható itt az összes CD lista. A pedagógusok igényeinek kielégítésére kezdtük el ajánló jegyzékeinket összeállítani a jeles napokhoz kapcsolódóan,

kezdetben kézzel, majd nyomtatva, újabban online. Nagy népszerűségnek örvendenek az alábbiak: ballagás, március 15., október 23., karácsony stb.

A Zenei Részlegben dolgozó kollégáink nagy gondot fordítanak kapcsolataik kiépítésére és fenntartására. Szoros partnerséget ápolnak egyrészt a nagyobb zenei kiadókkal, másrészt a város zenei életében szerepet játszó intézményekkel (Farkas Ferenc Zeneiskola, Eszterházy Károly Főiskola Ének-Zene Tanszék, Gárdonyi Géza Színház), Az említett helyeken dolgozó zenepedagógusoknak, színészeknek, előadóművészeknek beiratkozási kedvezményt adunk. A részleg PR tevékenysége egyrészt a gyűjtemény és a szolgáltatások népszerűsítésében (honlap, blog, kiállítások a vitrinben, faliújság, szórólap, csoportok fogadása), másrészt zenei rendezvények szervezésében nyilvánul meg.

Néhány sikeres rendezvény:

- 1994. Az MKE Zenei szekciójának ülése zenei részlegünkben a szerzői jog alkalmazásáról; a Corelli-trio hangversenye
- 1999. Ki Nyer Ma vetélkedő, Dúdos Műhely népzenei estje ; Gajdos együttes koncertje
- 2000. Szabó Balázs: Pilinszky János megzenésített versei
- 2003. Eger a Marson, Avraam Vasilios koncertje
- 2004. Rádió Luxemburg (Luxemburg nap a könyvtárban az EU-hoz kapcsolódás öröme) Echo Quartet koncertje
- 2005. Karácsonyi koncert a zeneiskola növendékeivel

71. Karácsonyi koncert

VÁLTOZÓ SZEMLELET – VÁLTOZÓ SZERVEZET

A mögöttünk álló évtizedben, a hazai könyvtárakban megérett a helyzet, hogy a könyvtárosok megismerve a menedzsment szemléletet és technikákat továbblépjének a minőségmenedzsment alkalmazásának irányába. A minőségmenedzsmenttel való foglalkozás nem egyszerűen divat, hanem szükségszerű tendencia. Ismerete, elfogadása nélkül nem valósíthatjuk meg közös célunkat, az információs társadalom könyvtárának megszervezését és működtetését, ami nem azért válik a társadalom számára megkerülhetetlen intézménnyé, mert ezt állítják róla, hanem azért, mert a gyűjteménye, a szolgáltatásai révén szükség van rá.⁷¹

*A MINŐSÉGMENTEDZSMENT FOLYAMATA A BRÓDY SÁNDOR MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁRBAN*⁷²

Képzés, továbbképzés

Az új szakmai trendek megismeréséhez kíváncsiság, az elmélet elsajátításához sok és kitartó tanulás szükséges. A kíváncsiságnak nem voltunk híján, a képzési lehetőségeket pedig a kecskeméti Katona József Könyvtárban szervezett tréningek biztosították. Könyvtárunkból 1998 és 2000 között négy könyvtáros vett részt ezeken. Az ott hallottak, tanultak, a tréning módszerei, a csoportmunka, az előadók segítő magatartása, a komoly munka mellett is mindig jelen lévő humor, a közösségformáló, baráti hangulat már az első tréning befejeztével felkeltette azt az igényt, hogy a felsoroltakból házon belül, a saját kollégáink számára is átadjunk valamennyit. Belső szakmai fórumokon, megyei szintű továbbképzéseken, a Heves megyei Könyvtáros Egyesület rendezvényein próbáltuk a minőségmenedzsment szemléletét, fogalmait, módszereit szétsugározni. Előnyünkre szolgált az, hogy nem egy ember magányos küzdelme volt ez a feladat, hanem a tréningeken részt vett négy kolléga

⁷¹ Skaliczki Judit – Zalaiiné Kovács Éva: *Minőségmenedzsment a könyvtárban*. – Veszprém : VEK ; Budapest : IKSZ, 2003. – 199. p.

⁷² Sohajdné Bajnok Katalin: *Minőségmenedzsment a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban*. – In: *Könyv, könyvtár, könyvtáros*. – 14. évf. 10. sz. (2005), p.35-42.

közös, egymást erősítő munkája, amit a könyvtár felső vezetése is támogatott.

2002-2003-ban a négy kolléga közül ketten a kötelező továbbképzés keretein belül tovább mélyítették ismereteiket a Minőségmenedzsment a könyvtárban c. 120 órás akkreditált tanfolyamon. Ekkoriban indult el a Könyvtári Intézet szervezésében a Minőségmenedzsment Műhely munkája, amihez örömmel csatlakoztunk és igyekeztünk minél több munkatársunkat ösztönözni a részvételre.

A képzés, továbbképzés területén újabb lépést azok a tréningek jelentették, amelyeket már könyvtárunk minőségbiztosítás terén képzett munkatársai maguk szerveztek és vezettek. Az NKA támogatásával ez év tavaszán két, egyenként 3 napos, 15 résztvevős tréninget tudtunk megvalósítani igényes technikai és tárgyi feltételek között. A csoportok összetétele a következő volt: 10 fő a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárból, 3 fő Eger város más könyvtáraiból, 14 fő Heves megye települési könyvtáraiból, 3 fő az Országos Idegennyelvű Könyvtárból.

72. A minőségmenedzsment tréning egyik csoportja

A tréning céljaul azt tűztük ki, hogy a kollégák megismerjék a minőségmenedzsment elméleti és gyakorlati kérdéseit, új szakmai tudással a XXI. század könyvtárügyének felkészült gyakorlóí legyenek. Az oktatás során az előadások és a gyakorlatok váltották egymást, sor került a csoportmunka módszerének megismerésére, a különféle szakterületen dolgozó munkatársak kapcsolatának erősítésére. Az utolsó napon kitöltött elégedettségmérő lapok értékelése azt mutatta, hogy a résztvevők hasznosnak ítélték a képzést.

Stratégiai terv készítése

A képzések során megtanultuk, hogy a tudatos tervezés egyik eszköze a stratégiai terv készítése. Elsajátítottuk azt a szemléletet, hogy a stratégiai tervezés egy olyan állandó tevékenység, amely összekapcsolja a különböző folyamatokat, cselekvés- és jövőorientált, közös erőfeszítésen és közös célkitűzésen alapszik, s mindnyájunk munkájának együttes eredménye.

A tervezési folyamat első lépése a stratégiai terv készítésével foglalkozó munkacsoport megalakítása volt. A munkacsoport tagjait a stratégiai fókusz határozza meg. Mivel stratégiai fókuszként a könyvtári szervezet egészét határoztuk meg, azért arra törekedtünk, hogy a munkacsoport összetétele lefedje a könyvtári tevékenységek teljes területét. A munkacsoport vezetője könyvtárunk igazgatóhelyettese, aki egyben a könyvtári minőségfejlesztés irányításáért is felelős az intézményben. A minőségirányítási rendszer bevezetésekor fontos tényező a vezetők elkötelezettsége, ezért elsősorban a könyvtár felső- és középvezetői kerültek a tagok közé, s fontosnak tartottuk, hogy a csoport tagja legyen a könyvtár rendszergazdája, és két nagy tapasztalattal rendelkező olvasószolgálatban dolgozó kolléga.

Könyvtárunkban e munkacsoport megalakítása volt az első lépés afelé, hogy lebontsuk a válaszfalakat az egyes részlegek között, és gyakorlatot szerezzünk a csapatmunkában. Azóta ez a munkamódszer más területeken is elfogadottá és kedvelté vált.

Munkacsoportunk a küldetésnyilatkozat elkészítésekor lényegesnek tartotta, hogy ez a dokumentum vegye figyelembe a könyvtár múltját, hagyományait; a szolgáltató közönség igényeit, a fenntartó elvárásait, a könyvtári rendszerben elfoglalt helyünket és azokat az értékeket, amiket képviselni szeretnénk. Törekedtünk arra, hogy nyilatkozatunk formailag tartalmazzon általános és egyedi jellemzőket is. Küldetésnyilatkozatunkat könyvtárunk honlapján - <http://www.brody.iif.hu/docs/kuldetes.htm> - nyilvánossá tettük.

Az első PGT és SWOT analízis szolgáltatta az alapot könyvtárunk jövőképek kialakításához, megszövegezéséhez. Mindennapi tevékenységünkben nap mint nap érezzük, hogy szolgáltatási és munkakörnyezetünk szűkös, elhasználódott, korszerűtlen. A jövőbe nézve mindannyiunk előtt egy új, korszerű szolgáltatásokat biztosító könyvtárépület jelenik meg. E szempontoknak alapján fogalmaztuk meg jövőképünket, amelyet a mai napig inspirálónak, elérendőnek tartunk.

A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár jövőképe:

Az új könyvtár a város büszkesége lesz. Sokszínű szolgáltatásaink révén vezető szerepet töltünk be az információt szolgáltató

intézmények között. Megőrizve a hagyományos könyvtári funkciót, jelentős kulturális központtá válunk.

Az elvégzett elemzések segítették feltárni azokat az erősségeinket és lehetőségeinket, amikre támaszkodhatunk és a kritikus, gyenge pontokat, ahol változtatásra volt szükségünk, így fogalmazzuk meg először 2000-ben könyvtárunk alapvető céljait.

Középtávú

- felfrissíteni az állományt
- új szolgáltatások kialakítása, bevezetése
- internet, elektronikus dokumentumok szolgáltatása, elektronikus olvasói katalógusok
- az informatikai képzés

Hosszútávú

- új könyvtárépület

Az alapvető célok megvalósítására a következő kulcsfontosságú területeken került sor:

- állományalakítás, állománygondozás
- szolgáltatások
- informatikai fejlesztés
- képzés, továbbképzés
- menedzsment

A stratégiai tervezés első szakasza az éves cselekvési tervek végrehajtásával, 2003. év végén lezárult. Elért eredményeink a következők:

- tervszerű állományapasztással 11676 dokumentum került kivonásra
- internet szolgáltatást 10 gépen, térítésmentesen biztosítottuk
- elkezdtük, és folyamatosan végezzük az Internet használatát, célzó felhasználóképzést
- olvasói terminálok szolgálják az állományban való sokszempontú keresést
- létrehoztuk és hozzáférhetővé tettük a Heves megyei elektronikus könyvtár alapgyűjteményét
- megújítottuk könyvtárunk honlapját, segítségével folyamatos tájékoztatást adunk szolgáltatásainkról, rendezvényeinkről
- 12 dolgozónk vett részt 180 órás számítógépes tanfolyamon
- elkészült és címzett támogatásra a Parlament elé került a könyvtárbővítés terve

Már rutinosabban - de az előző tervkészítés menetét követve - készítettük el könyvtárunk második stratégiai tervét a 2004-2006-os időszakra. Az új terv készítését indokolta, hogy az előző tervben kitűzött

célok nagyrészt megvalósultak, hogy megfogalmazódott a hazai könyvtárügy 2003-2007 közötti stratégiája. „Könyvtári minőségfejlesztés – könyvtári korszerűsítés” c. pályázat megvalósítása során nyert teljesítménymutatók és a használói elégedettség-vizsgálat eredménye is irányt mutatott, merre haladjunk tovább.

Alapvető céljaink, amelyeknek megvalósítása jelenleg meghatározza mindennapi tevékenységünket a következők:

- Heves megye kistélepüléseinek könyvtári ellátásának fejlesztése, szolgáltató rendszer kialakítása
- ODR-ben való részvételünk hatékonyabbá tétele
- minőségfejlesztés és minőségbiztosítás terén elkezdett munka továbbfolytatása
- informatikai fejlesztés – MOKKA kompatibilis integrált könyvtári rendszer
- helyismereti gyűjteményünk digitalizálása – projektterv szerint
- esélyegyenlőséget biztosító szolgáltatások fejlesztése eszközökkel és speciális dokumentumokkal
- folyamatos képzés, továbbképzés intézményi és megyei szinten
- könyvtárbővítés

Pályázati lehetőségek

Mivel a minőségmenedzsment ismeretének kiemelt kezelése, az egységesen magas színvonalú, EU-konform szolgáltatások kialakítása a magyar könyvtárügy előző és jelenlegi stratégiai tervében szerepeltek, számíthattunk arra, hogy munkánkat pályázati források segítségével tudjuk eredményesebbé tenni. A pályázatok segítségével tudtuk, illetve tudjuk megvalósítani könyvtárunk stratégiai terveiben kitűzött alapvető céljainkat.

A NKÖM három évre tervezett fejlesztési projektje a „Könyvtári minőségfejlesztés – könyvtári korszerűsítés” címen ösztönözte az ODR könyvtárakat arra, hogy az olvasói igényekkel és elvárásokkal foglalkozzanak, annak érdekében, hogy olvasóink garantáltan azonos szintű szolgáltatásokkal találkozó elégedett könyvtárhasználók legyenek.

A projekt keretében kiírt pályázatok biztosították a cél eléréséhez szükséges mennyiségi és minőségi kritériumok számbavételét, értékelését.

1. teljesítménymérés, olvasói elégedettségmérés (2003-ban)
2. összehasonlító vizsgálat (2004-ben)
3. minőségi szolgáltatásokat garantáló szolgáltatási irányelvek kidolgozása (2005-ben)

Az első két feladat megoldásán sikeresen túljutottunk. A mérésekkel kapcsolatos számtalan probléma megoldásában segített minket az, hogy egyidejűleg részt vettünk a debreceni Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár által szervezett, magunk között csak „három megyés pályázatnak” aposztrófált innovációs projektben, ahol szintén a teljesítménymérés lebonyolítása és összehasonlítása volt az elérendő cél. Az előkészítő tréningeken megtörtént a fogalmak pontos tisztázása, megszülettek az egységes mérőlapok, egyeztettük a mérési időpontokat. A mérések és az összehasonlító elemzés eredményei sok tanulsággal szolgáltak, megmutatták azokat a pontokat, ahol javítani kell a szolgáltatásaink színvonalát – tartalmát, idejét, stílusát. A kapott eredmények dokumentációja olvasható könyvtárunk honlapján: <http://www.brody.iif.hu/docs/minoseg.htm>

KÖNYVTÁRI MINŐSÉGFEJLESZTÉS 21

2005. február 17-én a NKÖM Könyvtári Főosztálya és a Könyvtári Intézet irányításával munkacsoport alakult a minőségfejlesztés könyvtári bevezetésének gyakorlati megvalósítására. Eddig elért eredményeink elismeréseként könyvtárunkat bekerült a munkacsoportba. A csoport tagjai még a celldömölki Kresznerics Ferenc Könyvtár, az Országos Idegennyelvű Könyvtár és a Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár. A munkacsoport végső célja egy olyan gyakorlati útmutató elkészítése, ami modellként szolgálhat, aminek segítségével a hazai könyvtárak egyre nagyobb körét be lehet vonni a Könyvtári Minőségfejlesztés 21. program megvalósításba.

A munkacsoport első feladata a minőségfejlesztéssel kapcsolatos helyzetelemzés és tervzet elkészítése könyvtáranként.

Intézményünk az alábbi terv szerint kívánta 2006 márciusáig a minőségfejlesztés lépéseit megvalósítani. A tervzet konkrét határidőket és felelősöket tartalmaz, amit itt nem közlünk.

1. minőségi irányító munkacsoport megalakítása
2. a könyvtár egészére vonatkozó SWOT analízist végzünk (az előző 2000-ben készült)
3. széleskörű munkatársi részvétel a könyvtári minőségmenedzsment képzésbenelső és külső kommunikáció fejlesztése
4. külső és belső partnerek azonosítása, súlyozása
5. teljesítménymérés
6. 2005-ben könyvtárunk életében meghatározó lesz „A nagy könyv” akció minőségi szemléletű lebonyolítása. Az akciót kihasználjuk az olvasók számának növelésére. Mérjük és elemezzük a rendezvények eredményességét, a könyvtárhasználók számának alakulását

7. a szervezeti kultúra fejlesztésének érdekében kérdőíves felméréseket végzünk a munkatársaink körében
8. folyamatok azonosítása
9. 2000-2004. évi statisztikai adatok elemzése, a tendenciák elemzése, értékelése

A felelősök munkacsoportot szerveztek a kijelölt feladatok elvégzésére. A program indítása előtt dolgozói értekezlet keretében ismertettük kollégáinkkal a program célját, feladatrendszerét. Ennek ismeretében lehetőséget kaptak munkatársaink, hogy jelentkezhessenek a munkacsoportokba.

A minőségmenedzsment bevezetésének haszna

- sikeres pályázatok
- sikeres projektmenedzsment
- költséghatékony gazdálkodás
- szemléletváltozás
- közös cél és közös felelősség
- elégedett felhasználó

A minőségmenedzsment módszereit és eszközeit nem csak a könyvtár egészére vonatkoztatva tudjuk a gyakorlatban alkalmazni. Egyes részterületeket, egy-egy szervezeti egység munkáját is elemezhetjük, megtervezhetjük segítségükkel. Felhasználhatjuk új szolgáltatások bevezetésénél vagy pályázatok írásánál. Könyvtárunkban sok kolléga kap megbízást pályázatok készítésére. Minden pályázat elkészítésekor első lépés, hogy magunk számára is megfogalmazzuk a feladatokat, a megvalósítás során elérendő célokat és a pályázat jövőképét. Gyakorlatunk, hogy ezt a pályázat szövegében le is írjuk, s a beszámoló elkészítésekor ismét áttekintjük, hogy sikerült-e megvalósítani a kitűzött célokat?

A stratégiai tervezés és a tervek megvalósítása során folyamatos, fokozatos és előremutató változásokat éltünk meg. A változások a szervezetben, a szervezeti kultúrában és a kollégák szemléletében, gondolkodásmódjában következtek be. Már a kezdeti lépéseknél kiderült az, hogy kik az innovatívok, az adaptálók, az elfogadók és a visszautasítók. A belső továbbképzések és az időközben megrendezett minőségmenedzsment tréningek pozitívan befolyásolták a kollégák szemléletét; kiderült, hogy a visszautasítókból is lehet adaptáló és elfogadó. Sikerült a munkatársak széles körének átadni a megszerzett ismereteket, meggyőzni őket a változtatás szükségességéről és hasznosságáról.

A korábbi hierarchikus szervezeti formától elindultunk a tanuló, rugalmas, a változásokat követő, feladatorientált szervezet kialakulása felé. A csoportmunka jó hatással volt a szervezeti kultúrára, javult az

egyes szervezeti egységek közötti kapcsolat, a munkatársak egymáshoz való viszonya. Megtanultuk, hogy számíthatunk egymás segítségére, a saját munkaterületünkön kívüli tevékenységeket is megismertük és értékeljük. A csoportmunka során elsajátított módszerek beépültek a mindennapok munkájába, ez erősíti a munkatársak összetartozástudatát.

A könyvtári minőségfejlesztési folyamat első lépéseit tettük meg. Amit eddig elvégeztünk, folyamatos ellenőrzésre, javításra szorul, hiszen változik a társadalmi környezetünk, a felhasználók igényei, szakmánk követelményei és magunkkal szembeni elvárásaink.

A kezdeti lépések eredményei inspirálnak bennünket arra, hogy további területeket vizsgáljunk és a szükséges változtatásokat végrehajtsuk. A könyvtárunk szolgáltatásaiban és belső életében bekövetkezett változások pozitívan befolyásolták könyvtárunk külső megítélését. Az elkészült dokumentáció – stratégiai terv, teljesítménymérés, olvasói elégedettség mérése, összehasonlító vizsgálatok - a fenntartó számára is kézzelfogható tényeket, adatokat szolgáltatnak munkánkról. A minőségfejlesztés terén elvégzett munkánkat a fenntartónk is elismeri, támogatja, pozitívan értékeli.

A vizsgálati eredmények felhasználásával tudtuk szolgáltatásaink színvonalát emelni, felhasználóink igényeihez alakítani. Naprakész és a szolgáltatás minden területét átfogó könyvtárismertető kiadványunkkal segítjük a könyvtárunk iránt érdeklődők eligazítását. Odafigyelünk arra, hogy könyvtárunk barátságos, segítő, partnerközpontú intézmény legyen.

A fent leírtak jegyében fogalmazzuk meg felhasználóink számára jelmondatunkat: "A mi könyvtárunk az Ön könyvtára!"

*Könyvtár és média – könyvtár és marketing*⁷³

Tömegkommunikációs tájékoztatás

A megyei könyvtár és a települési könyvtárak rendezvényeiről, eredményeiről folyamatos tájékoztatást nyújtunk a sajtó munkatársainak. Igen sok híryanagy, fotó jelent meg a Heves Megyei Hírlap hasábjain, rendezvényeinkről rendszeresen tájékoztatást adtak a helyi rádiók, a TV Eger. Jó kapcsolatot alakítottunk ki az Egercity honlap szerkesztőivel, s több ötlet megvalósításán dolgozunk közösen. 2005-től rendszeres könyvajánló jelenik meg a portálon, programjaink dátum szerinti visszakereshetősége biztosított.

⁷³ Az év könyvtára 2005. A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár pályázata

Honlapunk

Honlapunk legnagyobb erényének tartjuk, hogy mindig naprakész, hiteles információkat közöl. Tartalmában rendkívül gazdag, áttekinthető. A könyvtárunkra és szolgáltatásainkra vonatkozó általános információk mellett szabályzataink, stratégiai tervünk, a minőségbiztosítás jegyében végzett használói elégedettség- és teljesítménymérési adatok is hozzáférhetők. Megyei kitekintés címmel a megye települési könyvtárainak címjegyzéke és statisztikai adatai olvashatók. Minden megjelent híryanag archívumba kerül, így folyamatos tájékoztatási lehetőséget ad évenkénti áttekintéssel. Katalógusunk honlapunkon keresztül közvetlenül kereshető. A web-en közzétett színes ajánlójegyzékek alapján szívesen válogatnak olvasóink.

Elektronikus könyvtár – túl a félmillió látogatón

A Heves Megyei Elektronikus Könyvtár állományát – Gárdonyi Géza összes munkáját, Bródy Sándor válogatott műveit, a megye történetével foglalkozó könyveket – könyvtárunk munkatársai digitalizálták, s tették közzé. Népszerű szolgáltatásunk a „Helyismereti gyűjtemény képeslapjai a századfordulótól 1945-ig c. virtuális képgyűjtemény. Gyűjteményünk néhány darabja a Magyar Elektronikus Könyvtárban is megtalálható. Elektronikus Könyvtárunk és honlapunk látogatóinak száma az elmúlt három évben meghaladja a félmilliót.

Könyvtári tájékoztató

2004-ben elkészült egységes arculattal könyvtárunk több elemű, átfogó tájékoztatót nyújtó promóciós anyaga, mely tartalmaz színes általános tájékoztatót, az egyes szolgáltatásokat népszerűsítő betélapot, meghívót, könyvjelzőt, névjegyeket, dossziét. A nyomtatott promóciós anyagot egy hangalámondásos film egészíti ki, aminek segítségével be tudjuk mutatni könyvtárunk minden szolgáltató helyét. A pályázati támogatás segítségével elkészült kiadványokkal megvalósítható a valós és a potenciális felhasználók igényes, több elemű tájékoztatása, partnereink elégedettségének javítása.

Marketingfelmérés

A Könyvtári Intézet munkatársainak irányításával 2003 őszén, három megyeszékhelyen (Egerben, Szolnokon és Debrecenben) történt kérdőíves vizsgálat, abból a célból, hogy az adott településen milyen megítélése, kisugárzása van a különböző könyvtáraknak. A vizsgálat az adott települések marketingkörnyezetét tárta fel többek között azért, hogy segítséget nyújtson egy tudatos marketingstratégia kidolgozásához.

A mi könyvtárunk az ön könyvtára!

Könyvtárunk, részlegesen igénybe veheti az alábbi szolgáltatásokat:

- Jelenben készülő: digitális gyűjteményeket, felvételeket készítenek.
- Alkalmazható könyvek, hanganyagok, CD-lemezeket, hanganyagokat, videóanyagokat, CD-ROM mellékleteket, weboldalt, felvételeket.
- Szociális feladatok
- Ajánlatokat kérhet könyvtárunk, illetve más könyvtárak gyűjteményéről.
- igénybe veheti a LIBINFO-t, a Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatását, könyvtári feladatokat kérhet.
- Jelenleg az Internet és egyéb számítógépes szolgáltatásokat igénybe veheti.
- Adatok és megfigyelések számára felismeri a helyes-rosszaságait.
- Adatok és cikkeket kínálunk a hangsúlyozott területek területén.
- igénybe veheti közösen szolgáltatásainkat és folyamatos társulási lehetőségeinket.
- megfigyelési lehetőségeinket és szociális feladatok területén.

Az egyes részleg szolgáltatásait bővebb felvilágosítást külön szolgálatokon is veheti a könyvtárról felhívással telefonon, személyesen érdeklődhet, vagy a honlapunkon elérhető információink segítségével tájékozódhat.

A könyvtár részlegei és nyitva tartásuk

Központi könyvtár
Eger, Kossuth Lajos u. 16.
Tel.: (36) 516-632, 516-633 Fax: (36) 516-596
Nyitva tartás: Hé-13-18; K-P:10-18; Sz: 10-18

Zenemű-és hangtár
Eger, Kossuth Lajos u. 16.
Tel.: (36) 516-632/23
Nyitva tartás: Hé-P: 12-18

Képzésszaktudásközpont
Eger, Kossuth Lajos u. 9. (Mogyorósi II. em.)
Tel.: (36) 521-389
Nyitva tartás: Hé-P: 9-12, 13-16

Helyi nyelvi részleg
Eger, Széchenyi u. 16. (Mórácsok Haza II. em.)
Tel.: (36) 411-674
Nyitva tartás: Hé-P: 11-19

1. sz. Földművelésügyi
Eger, Kossuth Lajos u. 25.
Nyitva tartás: Hé, K: 10-12; Sz: 10-18; P: 10-16

2. sz. Földművelésügyi
Eger, Fehérvári u. 35.
Nyitva tartás: Hé, Sz: 9-12, 13-17; P: 13-18
Tel.: 36-411-127

3. sz. Földművelésügyi
Eger, Kalkmalm u. 88.
Nyitva tartás: Hé, K: 10-12; P: 13-18; Sz: 9-13

Összműkönyvtár
Jelenleg költészet alakul. Új anyagok a nyitva tartással rendelkeznek a helyi részleg szolgáltatásainak.

A kiadványt támogatja:

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

3300 Eger, Kossuth Lajos u. 16.
Tel.: (36) 516-632 Fax: (36) 516-596
www.brody.if.hu • e-mail: hmkonyvtar@ella.hu

73. Könyvtári tájékoztató 2004-ből

Marketing – innovációs projekt kidolgozása

Marketing stratégia kidolgozásának folyamata Eger megyei jogú város nyilvános könyvtáraiban c. innovációs projekt pályázatunk megvalósításához 2005 szeptemberében kezdünk hozzá a már elvégzett felmérés alapján.

74. Tózsér Istvánné

Könyvtárunk izgalmas tíz évének története itt lezárult, Engel Tibor igazgató úr nyugdíjba vonult. 2006. augusztus 1-jétől másfél évtizedes könyvtáros tapasztalattal a tarsolyában Tózsér Istvánné Géczi Andrea vette át a könyvtár vezetését. A könyvtáros szakmának is igazodnia kell a felgyorsult világ követelményeihez - nyilatkozta első interjújában az újonnan kinevezett igazgató asszony. Ennek a gondolatnak a szellemében vette kezdetét könyvtárunk életének egy újabb, a változásokra, a szakmai kihívásokra, az innovációra élénken figyelő és gyorsan reagáló, eredményekben gazdag időszaka.

MEGYEI KÖNYVTÁRKÉNT A TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAK SZOLGÁLATÁBAN 1996 UTÁN

1996-tól a hagyományos módszertani munka tartalmán és formáján tudatosan változtattunk. Még nagyobb hangsúlyt fektetünk a formális és informális képzésekre, előtérbe helyeztük azt a szakmai szétsugárzó tevékenységet, mely ösztönzést ad a korszerű szakmai ismeretek befogadására, elsajátítására. Ennek szellemében szerkesztjük a Kapcsolat c. megyei módszertani lapot és szervezzük évente több alkalommal nagy érdeklődéssel kísért továbbképzéseinket, rendszeres helyszíni látogatások kapcsán gyakorlati útmutatást adunk a megyében dolgozó kollégák számára. Könyvtáros asszisztens képzésünk középfokú szakmai végzettséget adó Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakmát ad, melyet 1996 és 2005 között 9 tanéven át szerveztünk meg. Tanfolyamaink sikeresek voltak, 151 hallgatónk eredményes vizsgát tett, többségük a megye és a régió különböző iskolai és közkönyvtáraiban talált állást.

Kerestük azokat az új lehetőségeket, melyek méginkább segítik a kistépelülések könyvtári ellátásának megoldását, készek vagyunk új, innovatív szemléletű szolgáltatások megtervezésére és gyakorlati megvalósítására.

2002-től a szakfelügyeleti rendszer bevezetésével elindult a könyvtári munka olyan szakmai ellenőrzése, mely egységes szemlélet alapján vizsgálja a könyvtári törvényben leírt alapkövetelményeknek való megfelelést és az alapfeladatok megvalósulását. Az eltelt 6 év alatt 118 szakfelügyeleti vizsgálatot és 70 utóvizsgálatot bonyolítottak le a megyénkben dolgozó szakfelügyelők. Mára elmondható, hogy a megyeszékhelyet kivéve minden közkönyvtárban volt olyan vizsgálat, mely lehetőséget adott a könyvtár működésének, alapidokumentumainak áttekintésére, komoly szakmai megbeszélésekre, s kapcsolatépítésre az egyes intézmények fenntartóival.

2004-2005 során A regionális és kistépelülési könyvtári ellátással foglalkozó országos munkabizottság javaslatai alapján a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban kísérleti projektet⁷⁴ dolgoztunk ki, s valósítottunk meg. A KSZR felhasználó-központú, korszerű, minőségi

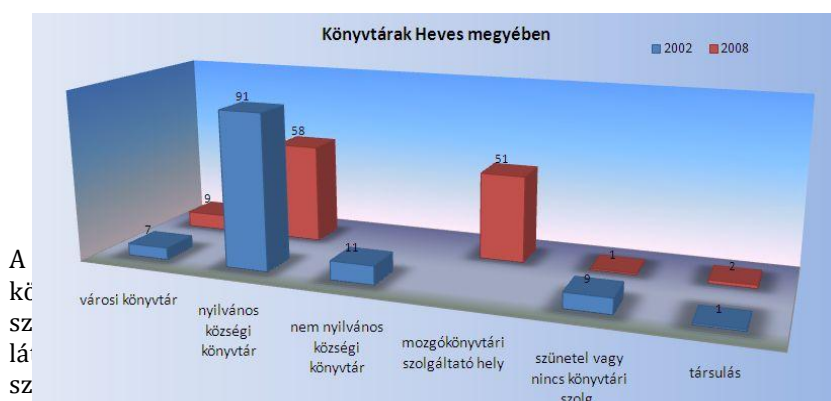
⁷⁴ http://www.brody.iif.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid=58

szolgáltatási rendszert kínál a kistelepüléseken élő lakosság számára a megyei könyvtári hálózaton keresztül. A jövőkép és a küldetésnyilatkozat alapján határoztuk meg a szolgáltatás stratégiai céljait s a munkatervét. Célunk volt, hogy olyan szolgáltatási rendszert kínáljunk, mely a cserélődő letéti állomány és információszolgáltatás mellett egyéb korszerű kiegészítő könyvtári szolgáltatásokat is elérhetővé tesz a kistelepülések lakossága számára.

Mozgókönyvtári szolgáltató rendszerünk segít abban, hogy a községben élő valamennyi állampolgár számára helyben is elérhetővé váljanak a nyilvános könyvtári szolgáltatások.

Két szolgáltatási szintet biztosítunk: a nagyobb települések számára választékbővítést kínálunk folyamatosan cserélődő friss dokumentumállománnyal. A mozgókönyvtári ellátás keretében a kistelepülésen a megyei könyvtár biztosítja a szolgáltató hely működéséhez szükséges szakmai munkát, adminisztrációt, a dokumentum-ellátást, a folyamatos módszertani segítségnyújtást.

1996-ban Heves megyében 114 települési önkormányzat működött; 113 önkormányzat és 1 alapítvány tartott fenn összesen 119 közkönyvtárat, 7 településen szünetelt a könyvtári ellátás. Jelenleg 121 önkormányzat működtet 9 városi és 58 önálló intézményként fenntartott községi könyvtárat. 51 településen mozgókönyvtári szolgáltató hely kínál könyvtári szolgáltatásokat. Nagy eredménynek tekintjük, hogy bár két kistelepülésen még mindig nincs könyvtári szolgáltatás (mindkettő az elmúlt két évben vált önállóvá), de jelenleg nincs szünetelő, bezárt könyvtárunk, s az eddig ellátatlan településeken sikerült mozgókönyvtári szolgáltatást indítani. A legnagyobb változás az önálló könyvtárak számának csökkenésében mutatkozik, s látható, hogy az eltelt időszakban nagyon sok helyen mozgókönyvtári szolgáltató helyként működik tovább az addig esetlegesen gyarapító, szerény keretek közt működő intézmény.

A
k
sz
lá
sz

meiy képes vaaszt adni az inormacios tarsadaiom kinvasaira, s az

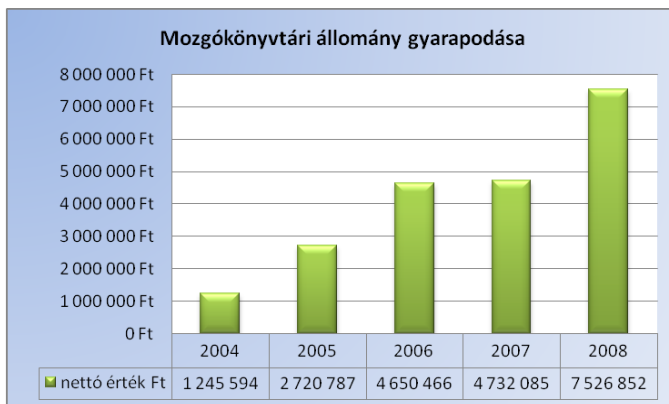
önkormányzatok ösztönzést kaptak a mozgókönyvtári szolgáltatások igénybevételére a kistérségi rendszer keretein belül. A körülöttünk zajló folyamatok kölcsönösen generálták egymást, a szakfelügyeleti jelentésekben leírt, módszertani látogatások és továbbképzések során elmondott javaslatok segítették az önkormányzatok döntését, s a kistéleplülések könyvtári ellátásának új lehetőségei erőteljesen megjelentek a szakmai szolgáltatók, elsősorban a megyei könyvtárak kínálatában.

2009-ben Heves megye 7 kistérségéből 6 kistérséggel állunk szerződéses kapcsolatban:

Bélapátfalvi Kistérség Többcélú Társulása, Egri Kistérség Többcélú Társulása, Füzesabonyi Kistérség Többcélú Társulása, Gyöngyösi Kistérség Többcélú Társulása, Hevesi Kistérség Többcélú Társulása, Pétervásárai Kistérség Többcélú Társulása. Bízunk benne, hogy a szakfelügyelet, az utóvizsgálatok, a módszertani látogatások és továbbképzések során elengedhetetlen szakmai egymásra figyelés és együttgondolkodás eredményei a mindennapi munkában, az intézmények megbízható és stabil működésében – végeredményben a használóközpontú szolgáltatások kialakításában olyan segítséget nyújtanak, mely a könyvtári hálózatot alkalmassá teszi a mindenkori igények kielégítésére, a mindennapi kihívások teljesítésére.

75. Az első mozgókönyvtári kölcsönzés

Könyvtárosok továbbképzése

Pályázati támogatások valamint kollégáink áldozatos szervező munkájának eredményeként évről évre sikerült továbbképzéseket szervezni közvetlen kollégáink és a megyében dolgozó könyvtárosok számára. Mindig arra törekedtünk, hogy a szakmai programok a kollégák érdeklődésének megfelelően. Tájékoztatást adunk a szakma legújabb híreiről, a könyvtárügy aktuális információiról, de lehetőséget teremtettünk a mindennapos gondok megbeszélésére is.

Az alábbi táblázat áttekintést nyújt az elmúlt évek továbbképzéseinek főbb témacsoportjairól.

Dátum	Helyszín	Témák /előadók (válogatva)
1996. szeptember 23-25.	Mátraszentistván	Olvasói igényvizsgálatok eredményeinek alkalmazása a gyűjtemény gyarapításában A készülő könyvtári törvényről Központi szolgáltatások ma / Biczák Péter Számítógépesítés a közművelődési könyvtárban / Nagy László Gyermekkönyvtári foglalkozások, dramaturgiai fogások / Boldizsár Ildikó
1997. május 12-14.	Eger, Lenkey János Honvédgimnázium	PR tevékenység a könyvtárban / Bagdy Mariann A kötelező és ajánlott irodalom változása a NAT követelményeinek tükrében / Nagy Attila A könyvtári törvény hatása a közművelődési könyvtárak jövőjére / Bariczné Rózsa Mária
1999. október 21-22.	Noszvaj, Továbbképző Központ	Nyilvános könyvtárak az ezredfordulón / Fogarassy Miklós Könyvtári törvény és követő jogszabályai/ dr. Kenyéri Katalin Fenntartói pályázat-avagy menekülés előre / Kocsis István A szakmai és munkavállalói érdekvédelem kérdései / dr. Redl Károly, Guszmanné Nagy

		Ágnes, Engel Tibor A CD-ROM, mint a könyvtári tájékoztatás új eszköze / Tózsér Istvánné
2000. május. 30-június 1. (régións szintű)	Felsőtárkány	A szerzői jogi törvény és hatása a könyvtári szolgáltatásokra/ dr. Mann Judit A könyvtári törvény az új könyvtári rendszer alapja / dr. Skaliczki Judit A könyvtár és jogi szabályozása / dr. Kenyéri Katalin A KJT, a Könyvtári Törvény és a követő jogszabályok – szakszervezeti szemmel / Vadász János
2000. október 12-13.	Felsőtárkány, Park Hotel Táltos	A könyvtárak támogatási lehetőségei / Bariczné Rózsa Mária A könyvtárak működési szabályzatai / dr. Gellér Ferencné Jó barátunk a könyv: kiscsoportos foglalkozás Az olvasás éve jegyében / dr. Bartos Éva, dr. Tószegi Zsuzsanna, dr. Pataki Miklósné
2001. január 17-19.	Eszterházy Károly Főiskola Média-informatikai Intézet	Internet-terminológia, az internet működésének alapelve. Elektronikus levelezés / Bányai Gábor Érdekes helyek a weben / Szabó Bálint Könyvtárak és az internet. Internet a tájékoztatásban / Tózsér Istvánné
2001. július 4.	Eszterházy Károly Főiskola Média-informatikai Intézet	Az Európai Unió információs rendszere / dr. Tóvári Judit
2001. október 1-2.	Noszvaj, De la Motte Kastélyszálló	Korszerű digitális technikák alkalmazása a Neumann-házban / Dr. Tószegi Zsuzsanna Gyermekkönyvtári foglalkozások módszertana / Kucska Zsuzsanna Az Olvasás éve programjának tapasztalatai Heves megyében. Fórum – könyvtárosok beszámolóit saját programjaikról Tervek és irányelvek a Könyvtári Intézet Szervezési és Elemző Osztályán / Fehér Miklós A Könyvtárellátó Kht. új szolgáltatásai / Bariczné Rózsa Mária, Légrádi Tibor A Sunbooks-cég bemutatója Az új könyvek megrendelésének internetes lehetőségei / Sohajdáné Bajnok Katalin
2002. október 17-18.	Noszvaj, De la Motte Kastélyszálló	A Magyar Elektronikus Könyvtár / Drótos László Minőségmenedzsment könyvtárosoknak / Ramháb Mária Minőségbiztosítás, minőségmenedzsment a gyakorlatban: beszélgetés és gyakorlat A könyvtár és szabályzatai / Engel Tibor Európai információs források / Koreny Ágnes Heves Megyei Elektronikus Könyvtár / Tózsér Istvánné
2003. november 13-	Felsőtárkány, Park Hotel Táltos	Arculattervezés – a könyvtáraknak is fontos / Tóth Tibor, Tóth Orsolya

14.		<p>A könyvtár, mint a rendezvények alkalmas otthona / Vadásziné Varga Éva</p> <p>A stratégiai terv készítésének folyamata a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban / Sohajdné Bajnok Katalin</p> <p>Fogyatékosok könyvtári ellátása / Dr. Pataki Miklósné</p> <p>A regionális együttműködés kérdései a magyar könyvtárügy fejlesztési tervében / Ramháb Mária</p> <p>A pályázat – mint projekt. Tapasztalatok a pályázatok elkészítéséről, megvalósításáról és lezárásáról / Tózsér Istvánné</p>
2004. november 4-5.	Eger, Szent Hedvig Kollégium	<p>A könyvtári követelmények változásai az Európai Unióban / Dippold Péter</p> <p>A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer kezdeti lépései megyénkben / Tózsér Istvánné</p> <p>A könyvtáros életpálya vonzásában / Dr. Bartos Éva</p> <p>A teljesítmények összevetésének lehetősége a hazai könyvtárakban / Vidra-Szabó Ferenc</p> <p>Teljesítménymérési eredmények a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban / dr. Pataki Miklósné</p>
2005. április 26-28., 2005. május 3-5.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	<p>Könyvtári minőségmenedzsment tréning / a tréning vezetői: Sohajdné Bajnok Katalin, Dr. Pataki Miklósné, Tózsér Istvánné.</p>
2006. március 27.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	<p>„Egyszer volt, hol nem volt...” avagy hogyan irányítsuk gyermekeink figyelmét az olvasásra az internet segítségével?-könyvtári bemutató foglalkozás / Kelemenné Csuhaty Zsuzsanna</p>
2006. május 25-26.	Bocatus János Nyilvános Könyvtár, Kassa	<p>Szolgáltatásközpontú könyvtárak határon innen és túl</p> <p>A kassai városi könyvtár gyűjteményeinek megtekintése</p> <p>Előadások, tapasztalatcserre, beszélgetés a következő témákról: Minőség alapú szolgáltatási rendszer bevezetésének lépései az egeri Bródy Sándor Könyvtárban; Seniorok képzése internethasználatra a Bocatus János Nyilvános Könyvtárban, Kassán; Tapasztalatok a használatképzés-internet-használat területén Egerben</p> <p>Szakmai előadások</p> <p>A svídniki bibliobuszok-második decénium Mozgókönyvtári ellátás-új szolgáltatás megvalósítása Heves megyében</p>
2006. október 16.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára	<p>Gyermekkönyvtárak határon innen és túl</p> <p>„Játsszunk mesét!” Bemutató gyermekfoglalkozás</p> <p>Vezeti: Luzsi Margit, gyermekkönyvtáros</p> <p>A megújult gyermekkönyvtárat bemutatják a könyvtár munkatársai</p>

		Bemutakoznak vendégeink: az érsekújvári és a dolny kubini könyvtárosok Szakmai fórum, tapasztalatcsere
2007. május 24.	Eszterházy Károly Főiskola, Médiainformatika Intézet számítógépes oktatóterme	Digitális megosztottság – információs társadalmi tanácsadás Digitális megosztottság, társadalmi szoftver Információs frástudás – internet, mint kommunikációs eszköz Szociális és állami alapú szolgáltatások, tartalmak
2007. október 18.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	Könyvtártúra – a Bródy Sándor Könyvtár felújított övezeteinek megtekintése Fókuszban az olvasó! – Ötletek, fortélyok a használó igényeinek megismerésére / Dr. Pataki Miklósné, Dr. Balázsné Mihály Andrea Bemutakozik a Nemzeti Audiovizuális Archívum / Zalai Krisztina, a NAVA meghívott munkatársa Gyorsjelentés a megye könyvtáraiból – szakmai beszélgetés
2007. november 8.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	A regionális könyvtári ellátás tapasztalatai az Európai Unió tagországaiban : nemzetközi szakmai konferencia A kistelepülések könyvtári ellátásának magyarországi tapasztalatai / Dr. Bartos Éva A gyergyószentmiklósi Városi Könyvtár szerepe a Gyergyói-medencében / Bákai Magdolna, Gyergyószentmiklós Przemyski Przegląd Kulturalny / Halina Galinis, Przemysl Csehországi könyvtári tapasztalatok / Gabriela Jarkulisová, Kutna Hora A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár KSZR szolgáltatásai – a jelenleg kiépülő kistérségi mozgókönyvtári ellátás tükrében / Tózsér Istvánné Együttműködési megállapodás aláírása
2008. április 7.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	Mozgókönyvtári munkatársak továbbképzése Egerben A mozgókönyvtári ellátás elindításának tapasztalatai Heves megyében / Tózsér Istvánné Mozgókönyvtári mozaik / Farkas Márta, Komlóné Szabó Ágnes A könyvtár, ahová szívesen járunk... Ötletek, módszerek, gyakorlati tanácsok a kulturált könyvtári szolgáltatási környezet megteremtésére. Az olvasó, akit szeretnénk megnyerni... Menedzsmet, lehetőségek a településen lakók érdeklődésnek felkeltésére, a használók igényeinek megismerésére. A könyvtáros, akihez bizalommal fordulunk... A könyvtári szolgáltatások közvetítésének technikái, etikett és viselkedéskultúra a könyvtárban.

2008. november 10.	BSK, Központi Könyvtár	Mozgókönyvtári szakmai nap Számítástechnikai alapismeretek / Vas Gábor Keresési technikák / Komlóné Szabó Ágnes
2009. január 12.	Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár	Olvasásfejlesztés és a látogatottság növelése Köszöntő, bevezető: Sós Tamás, Heves Megyei Közgyűlés elnöke / Péterfi Rita A könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúrális fejlesztése Heves megyében: stratégiai terv a könyvtári és információs szolgáltatások fejlesztésére 2009-2012 / Tózsér Istvánné „Házunktája” - Blogok, hírlevelek, web-es információk, érdekes ötletek / Zsoldos Marianna, Komlóné Szabó Ágnes

76. Heves megye települési könyvtárainak szolgáltatásmegosztása

- Önálló nyilvános könyvtár
- Önálló nyilvános könyvtár, kiegészítő szolgáltatást rendel
- Mozgókönyvtári szolgáltató hely

Közös siker: Az év könyvtára díj

Hogy milyen nagy lépésekkel mérhetjük a haladást? Mennyi tervezés, munka, igyekezet, összefogás, közös projektmunka juttatta oda intézményünket, hogy a 2008. évet áttekintő összdolgozói értekezletén elmondhattuk: „A mi könyvtárunk ebben az évben az év könyvtára”?

Írásomban⁷⁵ igyekszem áttekinteni azokat az elemeket, összetevőket, melyek szinergiája meghatározta munkánk sikerét. Tudom, minden intézmény működése más. Nem lehet egységes receptet adni arra, hogy egy pályázat miért sikeres; miért ítélné úgy egy kuratórium, hogy a beérkezett pályamunkák közül éppen ez a legérettebb, a leginkább megérdemli az elismerést. Sok kiváló könyvtár működik ma Magyarországon, de nem hiszem, hogy bármelyik kettőt összevetve ugyanolyan módszerekkel, munkaszervezettel, szakmai háttérrel találkozhatnánk.

2006-ban kijelöltük azokat a célokat, melyek könyvtárunk munkáját minden területen meghatározták. Feladatunk egy olyan dinamikusan

77. Az Év Könyvtára díjat Schneider Márta kulturális szakállamtitkár adta át Tózsér Istvánné igazgatónak

⁷⁵ Tózsér Istvánné: „Nagy léptekkel haladunk” avagy az „Év Könyvtára” vérért is veszi az olvasónak / Tózsér Istvánné. - In: Könyv, könyvtár, könyvtáros. - 18. évf. 2. sz. (2009), p. 15-23.

fejlődő, megújulásra képes intézmény kialakítása, mely képes a XXI. századi olvasói-használói igények kielégítésére, minőségi és hatékony szolgáltatási rendszerével elébe megy a változásoknak, rugalmasan képes feladatait ellátni. Segíti az állampolgárok helyi identitástudatának erősítését, a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelését. Az országos stratégiai célok megvalósításában való részvétellel segít az innovatív és versenyképes környezet kialakításában, segíti a minőségi humán-erőforrás fejlesztését, javítja az életminőséget. Részt vesz azokban a meghirdetett társadalmi programokban, melyek az egészséges társadalom, a jobb életminőség eléréséhez járulnak hozzá.

A változás tartalma és iránya:

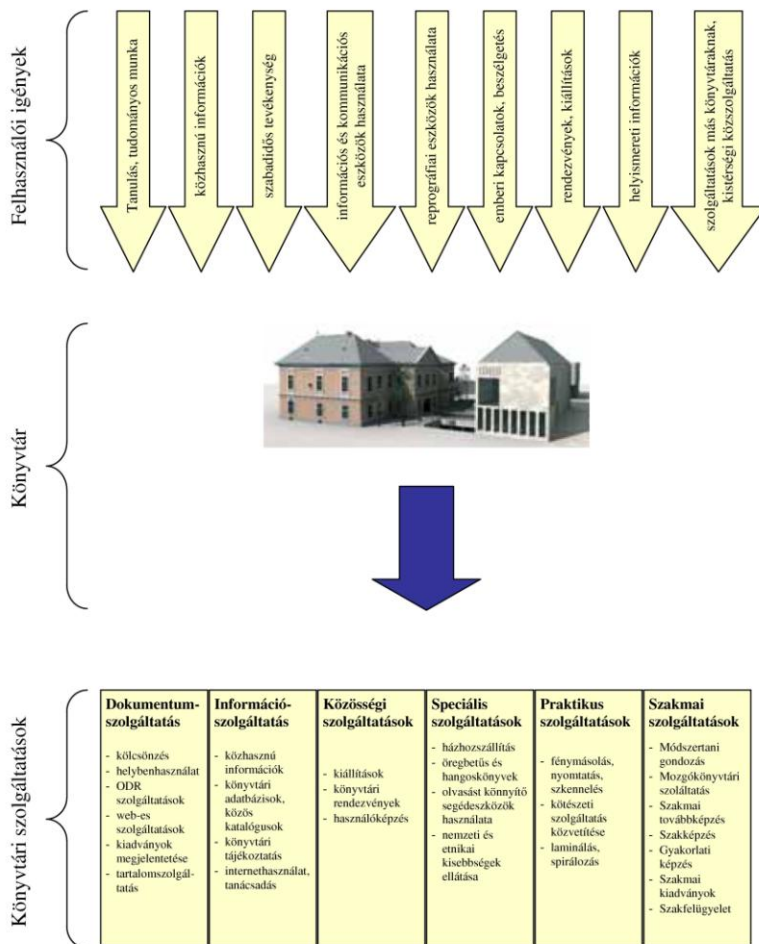
1. a szolgáltatások egységes rendszerben, minőségi alapon történő fejlesztése
2. szervezetfejlesztés-korszerűsítés, a humán erőforrás hatékony foglalkoztatása
3. Könyvtár-ellátási szolgáltató rendszer fejlesztése
4. informatikai fejlesztés
5. dologi eszközök racionalizált felhasználása, költséghatékony gazdálkodás

78. Megújult belső terek

Röngésző 2007

Könyvtárunk szolgáltatásainak rendszere

Szolgáltatási környezet

Sok új ötlettel, szárnyaló lendülettel és sok kreativitással – de remélem, hogy az elmúlt időszak értékeinek szem előtt tartásával kerestünk új lehetőségeket. Sok tervezés, együttgondolkodás előzte meg a változtatások irányát. A kicsi dolgok átalakításával kezdtük, majd egyre tágabb lehetőségeket láttunk magunk előtt. Mindezt annak ellenére, hogy könyvtárunk – bár gyönyörű barokk épületben – de szűkös körülmények közt, állandó helyhiánnyal küszködve működik. Mindezek mellett rengeteg lehetőséget ki tudtunk használni: hiszen mindhárom fiókkönyvtárunk megújult környezetben várja olvasóit, gyermekkönyvtárunk a Gyermek Szabadidőközpont felújításával került méltó környezetbe.

79. II. sz. Fiókkönyvtár, Felnémet

Különösen büszkék lehetünk felnémeti fiókkönyvtárunk európai uniós pályázatból történő külső és belső rehabilitációjára.

Idegen Nyelvi Gyűjteményünk 2008-tól a Zenemű- és Hangtárral egy épületben, megújult belső térben kapott helyet. Központi épületünkben az eddig zárt terek megnyitásával, hivatali helyiségek átszervezésével, egységes színvilágú bútorzat beszerzésével teremtettünk harmonikus, egységes képet, barátságos

és otthonos hangulatot, tágasabb, színesebb, izgalmasabb könyvtári belsőt.

Nem sajnáltunk időt, energiát és pénzt sem, hogy az apró dolgokra odafigyeljünk: hiába az egységes környezet, ha igénytelen hirdetésmények, feliratok csúfítják környezetünket, ha rossz minőségű szórólapokon hívjuk olvasóinkat a legkiválóbb rendezvényekre, ruhatári sorszámaink elhasználdottak – fontos a részletekre, az elsősre lényegtelennek tűnő apróságokra is figyelni. S nem csak a könyvtár falain belül, hanem minden megjelenésünkben igyekszünk ezt az egységet sugározni, még könyvtárunk autóján is megjelenik bordó feliratunk: „Találkozzunk a könyvtárban!”

SZERVEZETI KULTÚRA

Számomra hatalmas megkönnyebbülés volt és egyben örömteli felismerés, hogy bár a fentebb leírt munkákhoz a könyvtár teljes állományát meg kellett mozgatni a tikkasztó nyári forróságban, mégis azt láttam a kollégák arcán, hogy lelkesek, szívesen és örömmel vesznek részt a kivitelezésben. Nyitottak a változásra, az újításra, az átalakulásra – s egy idő után ők váltak ennek kezdeményezőivé, motorjává. Kedvenc képeim a web-en, mikor élő láncot alkotva a kollégák mosolyogva adják tovább egymásnak a könyveket. Talán ez volt a mi első nagy csapatépítő tréningünk... aztán ezeket a képsorokat látva a helyi televízióban több civil szervezet is jelentkezett, hogy szívesen segítenének a munkában –

80. Belső terek átalakítása 2007.

ez olyan előremutató felismeréssé vált, mely megmutatta a helyi közösség támogató erejét, melyre mind a mai napig erősen építhetünk

"Ebben a könyvtárban az emberi kapcsolatok állnak a középpontban" – ezekkel a szavakkal adta át az Év Könyvtára címet Schneider Márta kulturális szakállamtitkár.

Igen, ez valóban így van: a terek átalakítása kapcsán olyan változásokat éltünk meg, amelyek a későbbiekben alapvetően befolyásolták a közös munkát: személyes felelősségvállalás az intézményben folyó munkáért, részfolyamatok megtervezése, egymásra figyelés és egymás munkájának értékelése. Mindezek a valóságban nehéz dolgok: hiszen közel ötven ember munkáját kell úgy megszervezni, hogy egymás partnerei, segítői és ne ellenfelei vagy riválisai legyenek.

A korábbi hierarchikus szervezeti formától indultunk a tanuló, rugalmas, a változásokat követő, feladatorientált szervezet kialakulása felé. Az egyes projektfeladatok során kialakuló csoportmunka jó hatással volt a szervezeti kultúrára, javult az egyes szervezeti egységek közötti kapcsolat, a munkatársak egymáshoz való viszonya. Megtanultuk, hogy számíthatunk egymás segítségére, a saját munkaterületünkön kívüli tevékenységeket is megismertük és értékeljük. A csoportmunka során elsajátított módszerek beépültek a mindennapok munkájába, ez erősíti a munkatársak összetartozás-tudatát.

A nemzetközi trendek szerint a képzésre az összköltségvetés 0,5 %-át fordítják a könyvtárak. Könyvtárunk humán-erőforrás menedzsmentjének mindig legnagyobb erényének tartottuk, hogy ezt az arányt jóval meghaladva kaptak lehetőséget a kollégák továbbtanulásra, továbbképzéseken, konferenciákon való részvételre. Ezek a későbbiekben megalapozták a közös gondolkodást, a legfrissebb ismeretek könyvtári alkalmazásának lehetőségét, az új feladatok vállalását és még szélesebb körben való szétsugárzását.

Felismertük, hogy a máshonnan hazahozott tudás sokszorosan megtérül, s hozama hasznosul a minőségi munkában.

SZOLGÁLTATÁSI RENDSZER – HAGYOMÁNYOS ÉS ELEKTRONIKUS FORMÁBAN

Az utóbbi évtizedben átalakult a könyvtár szolgáltatási struktúrája: a felhasználói igények differenciálódtak, s ehhez igazodott könyvtárunk szolgáltatási rendszere. Hagyományos szolgáltatásainkat folyamatosan felhasználóink igényeihez alakítjuk, fejlesztjük a technikai feltételeket és az új szolgáltatáshoz szükséges ismereteinket.

A folyamatos fejlesztés és tervezés alapja az elmúlt időszakban elvégzett teljesítménymérés, az intézmény használói körében végzett kérdőíves vizsgálat és a Könyvtári Intézet irányításával végzett marketing-felmérés, mely nem csak könyvtárunkban, hanem Eger összes nyilvános könyvtárában zajlott. A felmérések eredményeit összehasonlítottuk két hasonló adottságú megyei könyvtár adataival, ez segítséget nyújtott az önértékelésben és a további célok kitűzésében⁷⁶. Ezen dokumentumok alapján dolgoztuk ki szolgáltatási irányelveinket, s ebben az évben állítjuk össze az eddig elkészült dokumentáció egységesítésével minőségi kézikönyvünket.

⁷⁶ *Sohajdné Bajnok Katalin: Minőségmenedzsment a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban. – Könyv, könyvtár, könyvtáros. – 14. évf. 10. sz. (2005), p. 35-42.*

Fő céljaink:

- a felhasználók felismert szükségleteire és igényeire alapozott szolgáltatások kialakítása, fejlesztése
- minőségi szemlélet megteremtése,
- az európai színvonal biztosítása könyvtárhasználóink számára.

Hagyományos szolgáltatásaink mellett erőteljesen fejlődnek azok a virtuális szolgáltatásaink, melyek színesítik kínálatunkat, növelik a könyvtár elismertségét, új célcsoportokat szólítanak meg. Mivel használóink nagyon sokfélék, igyekszünk mindenkivel személyre szabottan kommunikálni, sokféle csatornán szólni hozzájuk. Ehhez fölhasználjuk a hagyományos és az elektronikus tájékoztatás eszközeit: hírlevél, könyvajánló, rendezvényajánló, rendszeresen frissített és naprakész honlap, személyes megszólítás. Folyamatos tájékoztatással tarjuk ébren a figyelmüket, tudatjuk, hogy a könyvtárban mindig történik valami, amiért érdemes bejönni.

Napi rendszerességgel jelenik meg Hangtárnok címmel hírlevelünk, heti illetve havi rendszerességgel a könyvtár életéről, rendezvényeiről szóló híradások, melyek segítségével erre feliratkozott olvasóink és a weboldalainkat látogató érdeklődők is tájékozódhatnak. 2008 októberében lett egy éves a zenei részleg blogja, a Hangtárnok⁷⁷, mely könyvtárunknak országos elismertséget hozott. A blogon 2008-ban 282.252 látogató fordult meg, átlagosan napi 771-1000 között mozog a látogatók száma, de mostanában ez még feljebb ível. Leggyakoribb keresőkérdések a kotta és ennek variációi, valamint a ballagási dalok, reneszánsz zene. Könyvtárunk jelen van számos közösségépítő oldalon: YouTube (videómegosztás), Flickr (képmegosztás), MySpace (közösségépítő és zenei oldal), LibraryThing (a világ legnagyobb olvasóköre) stb. A könyvtárunkról szóló rövid videofilmeket, rendezvényeink összefoglalóit rendszeresen közzéteszük napjaink legnépszerűbb videomegosztó oldalán. Folyamatosan figyeljük a weboldalainkra érkező keresőkérdéseket, ehhez igazítjuk kisbibliográfiáinkat, ajánló jegyzékeinket. Különösen népszerűek a jeles eseményekhez kapcsolódó ajánló oldalak.

Az iwiw közösségépítő portálon klubbá alakult a Bródy Sándor Könyvtár, mely jelenleg 13100 tagot számlál. Elérhetőek vagyunk MSN-en, skype-on, olvasóink üzenetnek küldhetnek tájékoztató könyvtárosainknak. Weboldalunkat folyamatosan szerkesztjük, hogy naprakészességét tudjuk biztosítani. Ez közös felelősségvállalás alapján működik: minden osztályon van több kolléga, akiknek hozzáférési lehetősége van a szerkesztőfelülethez, s egyes projektfeladatokhoz nem kizárólag a

⁷⁷ hangtarnok.klog.hu

szervezés, hanem a sajtóanyag elkészítése, a web-en történő közzététele, a képek feltöltése is hozzátartozik. Eseménynaptárunk szintén közös munka révén gyarapodik virtuálisan, hálózaton elérhető formában. Ezért év elején a statisztikai adatok összegyűjtése után a rendezvénytár beszámolóba illesztése nem jelent plusz terhet.

TÚL A KÖNYVTÁR FALAIN – PARTNERKÖZPONTÚ SZEMLÉLET

A könyvtárunk szolgáltatásaiban és belső életében bekövetkezett változások pozitívan befolyásolták könyvtárunk külső megítélését. A munkánkról folyamatosan készített dokumentációs anyagok, melyeknek teljes körű nyilvánosságot biztosítunk honlapunkon keresztül – stratégiai terv, teljesítménymérés, olvasói elégedettség mérése, összehasonlító vizsgálatok, munkatervek és beszámolók – a fenntartó számára is kézzelfogható tényeket, adatokat szolgáltatnak munkánkról. A minőségfejlesztés terén elért eredményeket a fenntartónk is elismeri, támogatja, pozitívan értékeli.

Ennek érdekében gondot fordítunk arra, hogy sajtóanyagaink, munkánkról szóló beszámolóink formailag egységesek, a nem könyvtárosok számára is érthetőek, szemléletesek, esetenként látványosan illusztráltak legyenek. Nem egy pozitív visszajelzést kaptunk ennek alapján munkánkról a megye és a város vezetőitől, kulturális bizottságaitól, irodáitól s a fenntartóinkat képviselő Társulási Tanács tagjaitól. Úgy gondolom, hogy egy-egy tervezési időszakban, az évet lezáró értékelés során nincs idő minden egyes kulturális és oktatási intézmény adatszolgáltatását részleteiben átolvasni, de igyekszünk arra törekedni, hogy beszámolóinkat, munkatervünket átlapozva is megnyerő és pozitív képet sugározzon teljesítményünkről, grafikonokkal, képekkel segítve a gyorsabb, könnyebb tájékozódást.⁷⁸

Naprakész és a szolgáltatás minden területét átfogó könyvtárismertető kiadványunkkal segítjük a könyvtárunk iránt érdeklődők eligazítását. Odafigyelünk arra, hogy könyvtárunk barátságos, segítőkész, partnerközpontú intézmény legyen.

Az utóbbi években többször módunk nyílt arra, hogy különböző szakmai fórumokon és intézményekben megmutassuk felkészültségünket, innovatív készségünket, elméleti és gyakorlati tapasztalatainkat. Könyvtárunk falain túl tartottunk előadásokat más könyvtárakban, országos konferenciákon a kistélepülések könyvtári ellátásáról, a könyvtári minőségmenedzsmentről, elektronikus könyvtárunkról,

⁷⁸http://www.brody.iif.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=641&Itemid=253

kiemelt rendezvényeinkről. Munkatársaink megtisztelő felkéréseknek tesznek eleget több országos munkabizottság, szakmai szervezet munkájában. Belső továbbképzéseink rendszeresek, a friss információk megszerzésére irányulnak, kapcsolódnak a szolgáltatás szervezéséhez, folyamatos javításához.

Igyekszünk lehetőséget keresni arra, hogy munkánkról, eredményeinkről tájékoztassuk a szakmabelieket: munkatársaink írásai megjelentek az országos szaksajtóban, a felmérések eredményeit, az azzal kapcsolatos tanulmányokat honlapunkon közzétettük.

SZOKATLAN ESZKÖZÖK, KREATÍV ÖTLETEK

Szokatlan eszközökkel olyan embereket is megszólítottunk, akik nem tagjai a könyvtárnak: Guinness-rekordállítás céljával a Vöröskereszttel együttműködve véradást szerveztünk, különleges alkalmakhoz kötődően kedvezményes beiratkozási lehetőséget kínálunk, diáknapokat szponzorálunk teljes szolgáltatás igénybevételére jogosító könyvtári tagsággal, a legkisebbeknek baba-olvasójegyet és babakönyvet ajándékozunk, a Nemzeti Kulturális Örökség Napján könyvtár-túrát szervezünk más könyvtárakkal együttműködve.

Mára már hagyománynak számít a Bálint-napi zsákbamacska, mely ötletet a British Council által szervezett továbbképzés egyik angoliai könyvtárat bemutató fotója alapján dolgoztunk át.

81. Középkori piac – középkori könyvtár a Dobó téren

Évente több alkalommal „kitelepülőként” jelen vagyunk városunk főterén. Talán az elmúlt évben legemlékezetesebbnek bizonyult a „Középkori könyvtár” régi könyvekkel, a középkori másolóműhelyek, könyvtárak hangulatát idéző képekkel, eszközökkel berendezve. Játékainkkal korhű ajándékokat vagy könyvtári tagságot nyerhettek látogatóink, amely a középkortól datálódott és 2009-ig érvényes. Népszerű volt az a „Hiteles írás”, melyet ügyes kezű kollégáink mesterien kalligrafált betűkkel személyre szólóan készítettek el a piacra látogatóknak.

A Bébillér mesekör azokat a családokat szólítja meg, akik egy-egy mese világát továbbgondolva közös alkotó munkával szeretnének könyvtári élményhez jutni.

82. A Gyermekkönyvtár a mesék otthona

Az Internet Fiesta-Siesta és az Őszi Könyvtári Hetek programjai, köztük a Könyvmolyok Éjszakája rendkívül izgalmas programot kínál a gyermekek-fiatalok számára: a jelentkezés feltételeit teljesítő diákok feledhetetlen éjszakát tölthetnek könyvtárunk tereiben. Játékkal, akadályversennyel, éjféltáncszízzel, jelmezversennyel színesített programunk méltán bizonyult a legnépszerűbbnek 2008-ban.

Minőségbiztosítási alapismereteket nyújtó játékos csapatépítő tréningünkre várjuk Egerbe kiránduló munkahelyi közösségeket, könyvtárosok jelentkezését – úgy hisszük, hogy egy szakmai tanulmányút során sok-sok újdonságot tudunk megmutatni a vidám hétköznapokból.

Tudjuk, hogy hasonló rendezvények más könyvtárakban is vannak, hiszen minden könyvtáros innovatív, találékony és ötletgazdag. Mi is szívesen használunk fel más könyvtárban látott-hallott ötleteket, s biztatunk mindenki arra, hogy bátran használja a mieinket is. Ezek az ötletek színesítik könyvtárunk életét, népszerűsítik a könyvtárhasználatot, kedvet csinálnak ahhoz, hogy bárki felkeresse intézményünket.

Elsősorban azokat az elemeket emeltem ki munkánkból, amelyek az alaptevékenységünkön túlmutatóak, azt a pluszt jelentik, ami alapján az év könyvtára címre pályázhattunk. Intézményünk széleskörű elvárások mentén, szerteágazó folyamatok egységes szemlélettel történő megvalósításával szeretne társadalmi küldetésének megfelelni, környezetének elvárásai szerint dolgozni. Azt hiszem, egy olyan hozzáállást sikerült elsajátítanunk munkánkból, mely a hétköznapi munka során nap mint nap jelen van; a pultban történő adminisztráció, a tájékoztatás, a feldolgozás, a kapcsolattartás minden szintjét átszövi.

Nem egy év alatt elvégezhető feladat, amit véghezvittünk, s nem minden esetben fér bele a napi nyolc órás munkaidőbe sem. Szervezetünk működése nem hibamentes, de arra törekszünk, hogy ezeket a hibalehetőségeket, konfliktushelyzeteket a minimálisra csökkentsük, s emberi módon tudjuk kezelni. A csapatmunka során elsajátított partneri szemlélet, az elért eredmények további lendületet adnak a napjainkban ránk nehezedő gazdasági problémák együttműködésen alapuló megoldásában, a közigazgatási szervezetekkel történő egyeztetésekben.

83. Anqolóra az Idegen Nyelvi Gyűjteményben

SIKER?

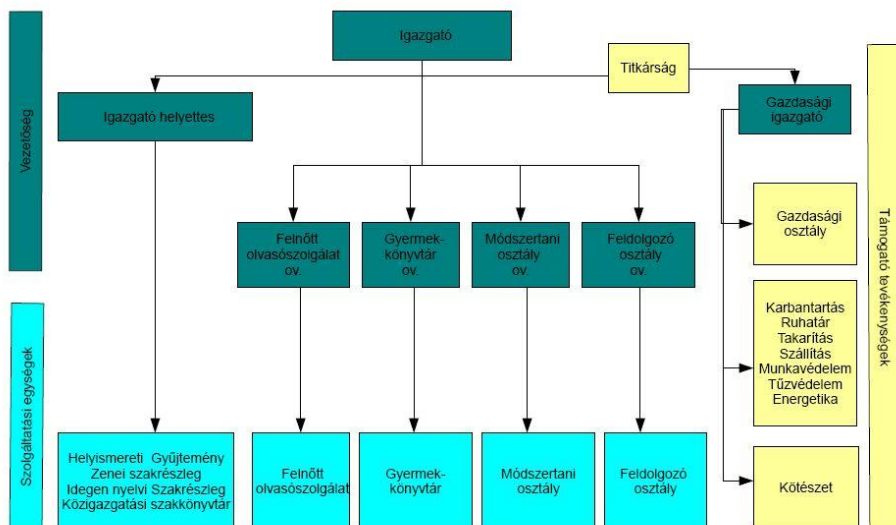
A siker kulcsa az, hogy tisztában vagyunk hátrányainkkal, felismerjük a lehetőségeket, szembenézünk a veszélyekkel és építünk erősségeinkre. Úgy érezzük, hogy az eltelt évek munkája kiemelkedően sikeres volt. Fizikai hátrányainkat szellemi erőforrásainkkal ellensúlyozzuk. Kialakult egy olyan munkahelyi közösség, amely szakmai műhelymunkával képes az újdonságok befogadására, alkalmazására, korszerű minőségi szolgáltatások biztosítására. Törekszünk arra, hogy munkánk a közös célért dolgozás örömét adja, sikerélményt és elismerést nyújtson a feladatot végzők számára. A siker alapja, hogy szolgáltatásunk valós igényeket elégít ki, s az igény megjelenésekor rögtön készen álltunk a feladat megvalósítására. Írásomban igyekeztem azokat a csomópontokat megragadni, amelyek az elmúlt években markánsan meghatározták munkánkat. Azokat az újdonságokat emeltem ki, amelyek szemléletünkben, szolgáltatásainkban és könyvtárunk társadalmi megítélésében érezhető változást hoztak, s nagyban hozzájárultak az „Év Könyvtára” cím elnyeréséhez. Végzett feladataink nem elszigeteltek, hanem igazodnak a magyar könyvtárügy folyamataihoz, szűkebb és tágabb környezetünk változásaihoz, felhasználóink elvárásaihoz. Eredményeink nem elbizakodottságra, hanem további munkára ösztönöznek minket.

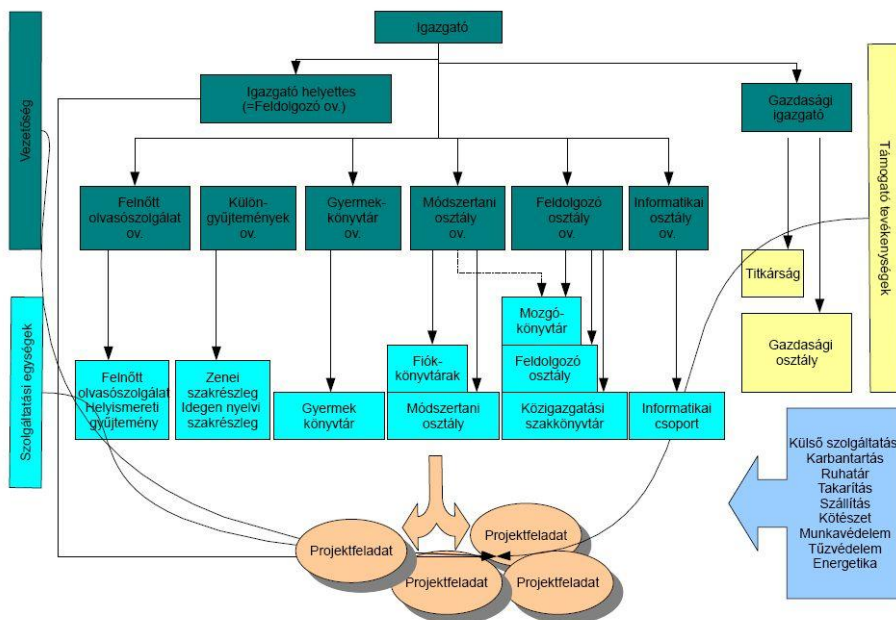
84. A könyvtár korábbi és jelenlegi vezetősége, 2009.

*Bánka József, Varga Lászlóné, Nagy István, Tózsér Istvánné, Orosz Bertalanné,
Engel Tibor, Sohajdáné Bajnok Katalin*

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS 1974.

ORGANOGRAM 2009.

A BRÓDY SÁNDOR MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLJAI 2008-2013

Jövőkép

Könyvtárunk elérhetősége térben és időben kitágul. Valóságos és virtuális közösségi térré válik, ahol a különböző korosztályú és érdeklődési körű használók a felkészült könyvtárosok segítő közreműködésével megtalálják a számukra szükséges információkat, dokumentumokat, élményt nyújtó programokat, az esélyegyenlőséget biztosító partnerséget.

Szűkebb és tágabb működési környezetünkre vonatkozóan a végzett elemzések, adatgyűjtések eredményeit, folyamatban lévő projektjeink, valamint a Portál Program – a könyvtárügy stratégiája 2008-2013 célkitűzéseit figyelembe véve fogalmaztuk meg könyvtárunk stratégiai céljait.

Átfogó célok

A könyvtári szolgáltatások és a könyvtárban elérhető információk igénybevételének lehetősége állampolgári jog, a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételeinek javítása a polgárok életminőségét javító, értékhordozó tevékenységek. A jövő a könyvtárak elé kettős feladatot állít: egyrészt a meglévő dokumentum- és információs vagyon megőrzésének, másrészt a dokumentum- és információs vagyon fejlesztésének, az információ és tudás terjesztésének kötelezettségét. A feladat ellátásához korszerű épületekre, a kor színvonalán álló informatikai háttérre, a dokumentum- és információs vagyon megőrzésére, a korlátlan hozzáférés megteremtésére van szükség.

Az önálló tájékozódás, a gondolkodás meghatározza életünk minőségét, társadalmi méretekben kihat egész létünkre. A könyvtár az a hely, ahol számtalan lehetőség adódik arra, hogy az „egyáltalán nem olvasóktól” az e-könyv használókig mindenki új perspektívákat találjon az olvasási lehetőségek közötti választásban. Azt a gondolatot szeretnénk tudatosítani, vagy inkább felismertetni, hogy olvasás nélkül nem lehet létezni; hogy az olvasásnak a mai kulturális életben van élettere, megfér a XXI. század információ éhségével.

Könyvtárunkban naprakész ismertetekkel rendelkező, a minőségi szolgáltatások biztosításához megfelelő kompetenciájú szakemberek

dolgoznak, akik szerepet tudnak vállalni az egész életen át tartó tanulás segítésében, a használó képzésben, a kulturális sokszínűség, az esélyegyenlőség támogatásában.

Gyarapodik az információban gazdagok száma, és az itt élők kulturális szintje. Ezt a célt akkor tudjuk elérni, ha nő azok száma, akik használják a könyvtárat. Fontos, hogy megismerjük a könyvtárunkkal szemben támasztott valós és látens társadalmi igényeket, mindezek beépítsük a szolgáltatási struktúránkba. A korszerű könyvtárkép társadalmi tudatosítása érdekében a könyvtári szolgáltatásokat minél szélesebb körben kommunikáljuk.

Könyvtárunk vezetésének és minden munkatársának alapvető célja, hogy partnereink a céltudatos, törekvő és szolgálatkész, az új kihívások iránt fogékony, feladatait minőségi módon ellátó szolgáltatót lássák bennünk. Ezért meghatározó fontosságú számunkra tevékenységünk minőségének egyenletes biztosítása, folyamatos javítása, fejlesztése. A minőségi értékelés kritérium rendszerének megfelelően adottságaink és eredményeink számbavételével, szervezeti önértékeléssel törekszünk szervezetünk fejlesztésére.

Célok

1. Heves megye könyvtárai a tudásalapú társadalom alapintézményeként térségünk valamennyi lakosa számára biztosítsák a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést az információk és a dokumentumok teljes spektrumához, s ezzel segítsék elő a település versenyképességének javítását.
2. Gyűjteményünket a használói igények minél jobb megismerésével gyarapítjuk. Az országos programokhoz csatlakozva helyi és megyei programok szervezésével hozzájárulunk az olvasáskultúra fejlesztéséhez. Igyekezni kell a különböző korosztályok és olvasói rétegek tetszésének megfelelő, változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni nem csak a regisztrált könyvtárhasználók, hanem minden érdeklődő számára.
3. Könyvtárosaink könyvtárszakmai, információtechnológiai tudása, információkeresési digitális és kommunikációs kompetenciája folyamatosan fejlődik. A könyvtár menedzsmentje ösztönzi a tanulás és biztosítja a képzési, továbbképzési lehetőségeket. Olyan szervezeti kultúrát igyekszik kialakítani, ahol a tudás megosztása, a folyamatos tanulás és ismeretszerzés, a szervezet tudásbázisának állandó építése a napi munkafolyamatok szerves részét képezik.

4. A könyvtárunkban folyó munka minél pozitívabb megítélése érdekében könyvtárszakmai ismereteken túl szükség van a marketingmunka alapjainak megismerésére, gyakorlati alkalmazására. Fontos, hogy a könyvtárainkban már jelen lévő minőségi szemlélet mellett kialakuljon a marketing szemlélet is. Cél, hogy a marketing tudatos rendszerszemléletű alkalmazásával a munkatársak szemlélete frissüljön, a munkakörök gazdagodjanak, a könyvtári munkában nagyobb hangsúlyt kapjon az olvasók érdekében végzett tevékenység, az olvasók köre szélesedjen és a könyvtárunkról kialakult kép jobban megfeleljen az ott folyó tevékenységnek.
5. Tervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségmenedzsment tevékenység megvalósítása. A könyvtár minőségügyének, minőségpolitikájának, minőségtervezésének, minőségi stratégiájának és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumoknak egységes szerkezetben való megjelenítése.

Kiemelt területek

1. cél:

Heves megye könyvtárai a tudásalapú társadalom alapintézményeként térségünk valamennyi lakosa számára biztosítsák a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést az információk és a dokumentumok teljes spektrumához, s ezzel segítsék elő a település versenyképességének javítását.

Beavatkozások

1. A szolgáltatások egységes rendszerben, minőségi alapon történő fejlesztése.
2. Adatbázisaink közvetlen kapcsolódása a Magyar Országos Közös Katalógushoz, az Országos Dokumentumellátási Rendszerhez
3. 24 órás online könyvtári és tartalomszolgáltatáshoz szükséges korszerű hardver infrastruktúra kiépítése, és megyei szinten egységes integrált szoftver használati feltételeinek megteremtése.
4. Egységes szolgáltatási felület kialakítása, az egyes könyvtárak rendszereire épülő integrált nyilvántartás, katalógus, ami tartalmazza a megye teljes állományáról szóló információkat, közös keresési felületet tesz lehetővé és kapcsolatot biztosít az országos rendszerekkel.
5. Tartalomszolgáltatás infrastruktúrájának kiépítése. A tartalomszolgáltatás központi eleme a megyei tartalomtár-rendszer, ami helyi digitális tárból és egy központi tárból áll. A

nagyobb, önálló városi, közgyűjteményi könyvtárak saját helyi digitális tárban tárolhatják állományait, amelyek automatikusan online módon tükrözve kerülnek a központi digitális tárba. A megyei könyvtár és a kisebb könyvtárak közvetlenül a központi tárba menthetik anyagaikat.

2. cél:

Gyűjteményünket a használói igények minél jobb megismerésével gyarapítjuk. Az országos programokhoz csatlakozva helyi és megyei programok szervezésével hozzájárulunk az olvasáskultúra fejlesztéséhez. Igyekezni kell a különböző korosztályok és olvasói rétegek tetszésének megfelelő, változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni nem csak a regisztrált könyvtárhasználók, hanem minden érdeklődő számára.

Beavatkozások

1. A gyűjteményfejlesztés forrásainak minél jobb kihasználása, költséghatékony gyarapítási stratégia kialakítása, szem előtt tartva a nemzeti kisebbségek és a segítséggel élők igényeit.
2. A mozgókönyvtári szolgáltatáson keresztül biztosítjuk a település igényeihez, a lakosság összetételéhez igazodó, folyamatosan bővülő és cserélődő könyvkínálatot.
3. Interaktív, gyermekbarát honlap valamint blog fejlesztése, működtetése.
4. Helyi és megyei rendezvényekkel csatlakozunk a Portál Programban megfogalmazott „Születéstől az első könyvemig” című olvasásfejlesztési akcióhoz.
5. Kiállító-és közösségi tereink technikai és kényelmi korszerűsítése.

3. cél:

Könyvtárosaink könyvtárszakmai, információtechnológiai tudása, információkeresési digitális és kommunikációs kompetenciája folyamatosan fejlődik. A könyvtár menedzsentje ösztönzi a tanulást és biztosítja a képzési, továbbképzési lehetőségeket. Olyan szervezeti kultúrát igyekszik kialakítani, ahol a tudás megosztása, a folyamatos tanulás és ismeretszerzés, a szervezet tudásbázisának állandó építése a napi munkafolyamatok szerves részét képezik.

Beavatkozások

1. A szervezet szellemi kincsein alapuló tudásbázist nem csupán kialakítani, megszervezni kell, de a biztos és sikeres működés érdekében folyamatosan karban kell tartani.

2. A könyvtár menedzsmentje dolgozza ki az egyes munkaköri feladatok ellátásához szükséges képzettség, szakmai ismeretek, kompetenciák, a szervezeti viselkedésnormák követelményrendszerét, végezze el a munkakörhöz szükséges követelmények és a munkakört betöltő munkatárs szakmai tudásának és alkalmasságának felmérését, összevetését, értékelését.
3. A képzési igények felmérése, tervezése, összehangolása az egyén és az intézményi stratégiai célokkal, a képzési források és lehetőségek arányos elosztása a menedzsment és a beosztott munkatársak között.
4. Biztosítani kell a belső továbbképzések rendszerességét. A témaválasztást a szolgáltatások minőségének javítása, a változások menedzselése érdekében határozzuk meg.
5. A kreativitás ösztönzése a szakmai műhelyekben, munkacsoportokban való részvétel támogatása.
6. A munkatársak bevonását, innovatív és alkotó gondolkodását és hozzáállását értékelő, fejlesztő feladatok biztosítása (pályázatírás, rendezvények szervezése, részvétel a felhasználóképzésben stb.).

4. cél:

A könyvtárunkban folyó munka minél pozitívabb megítélése érdekében könyvtárszakmai ismereteken túl szükség van a marketingmunka alapjainak megismerésére, gyakorlati alkalmazására. Fontos, hogy a könyvtárainkban már jelen lévő minőségi szemlélet mellett kialakuljon a marketing szemlélet is. Cél, hogy a marketing tudatos rendszerszemléletű alkalmazásával a munkatársak szemlélete frissüljön, a munkakörök gazdagodjanak, a könyvtári munkában nagyobb hangsúlyt kapjon az olvasók érdekében végzett tevékenység, az olvasók köre szélesedjen és a könyvtárunkról kialakult kép jobban megfeleljen az ott folyó tevékenységnek.

Beavatkozások

1. Előadások, tréningek szervezése az intézményeinkben a marketing, a kommunikáció témakörében. Képzéssel, tréningekkel fejlesszük azokat a képességeket, amelyek növelik a szolgáltatás piaci értékét (törődés a használókkal, empátia, problémamegoldó képesség, udvariasság, kommunikációs képesség, panaszhelyzetek kezelése, média-szereplés, dokumentációs készség).

2. A piac, vagyis a használók körének bővülése érdekében a potenciális használókat bizonyos élethelyzetekben el kell érni: pl. oktatási, kulturális és egészségügyi intézményekben, a felnőttképzés színterein, a civil szervezetekben. Meg kell célozni az új diákokat, az újonnan munkába állót, a kismamát, a friss nyugdíjast, de törődni kell a hátrányos helyzetűek, a segítséggel élők könyvtári ellátásával is (pl. jelelés megtanulása, indukciós hurok beszerelése).
3. A szolgáltatások minél jobb megismerése és használata érdekében foglalkoznunk kell a felhasználók képzésével. Célszerű a különböző korosztályokkal történő, az életkori sajátosságoknak megfelelő tartalmú és stílusú differenciált foglalkozás. Új szolgáltatás bevezetésekor tanítsuk meg felhasználóinkat annak használatára (pl.: internet tanfolyam, elektronikus katalógus használata, e-kormányzati szolgáltatások használata).

5. cél:

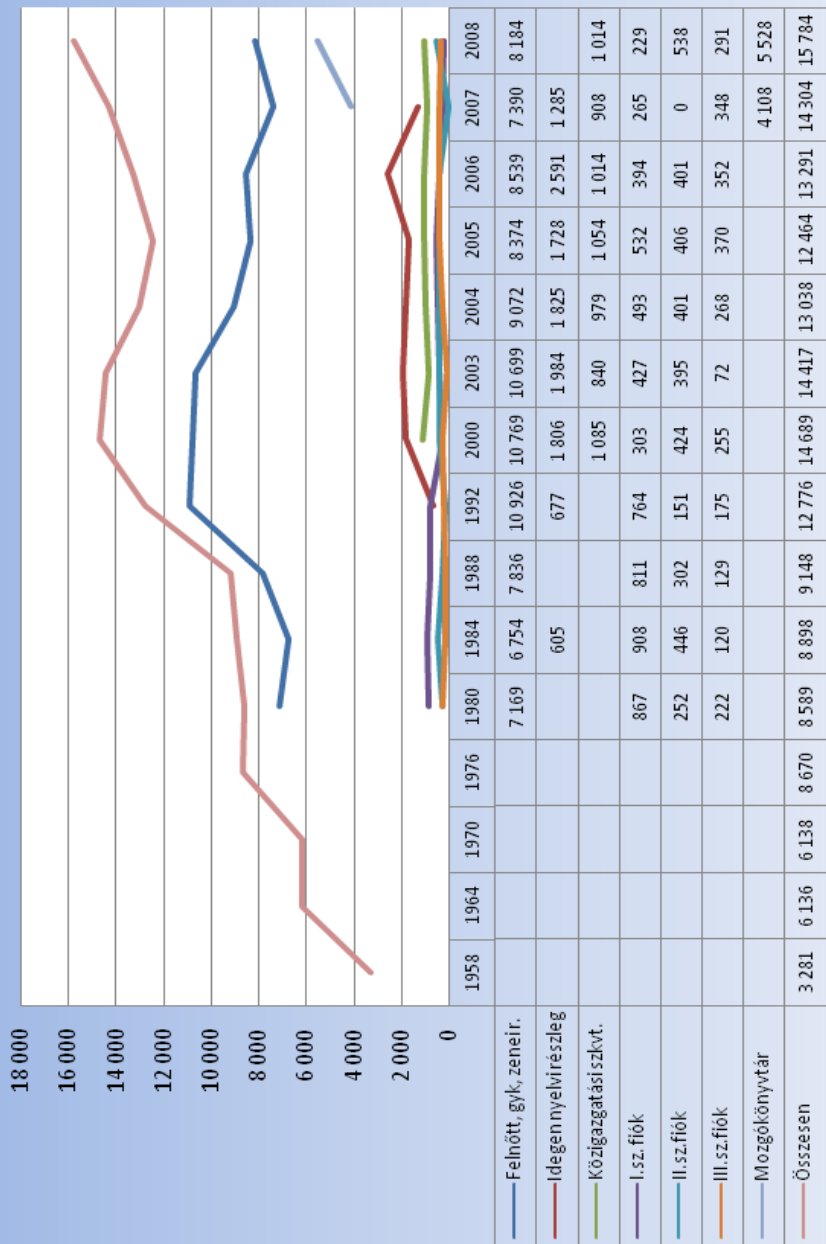
Tervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségmenedzsment tevékenység megvalósítása. Könyvtárunk minőségügyének, minőségpolitikájának, minőségtervezésének, minőségi stratégiájának és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumoknak egységes szerkezetben való megjelenítése.

Beavatkozások

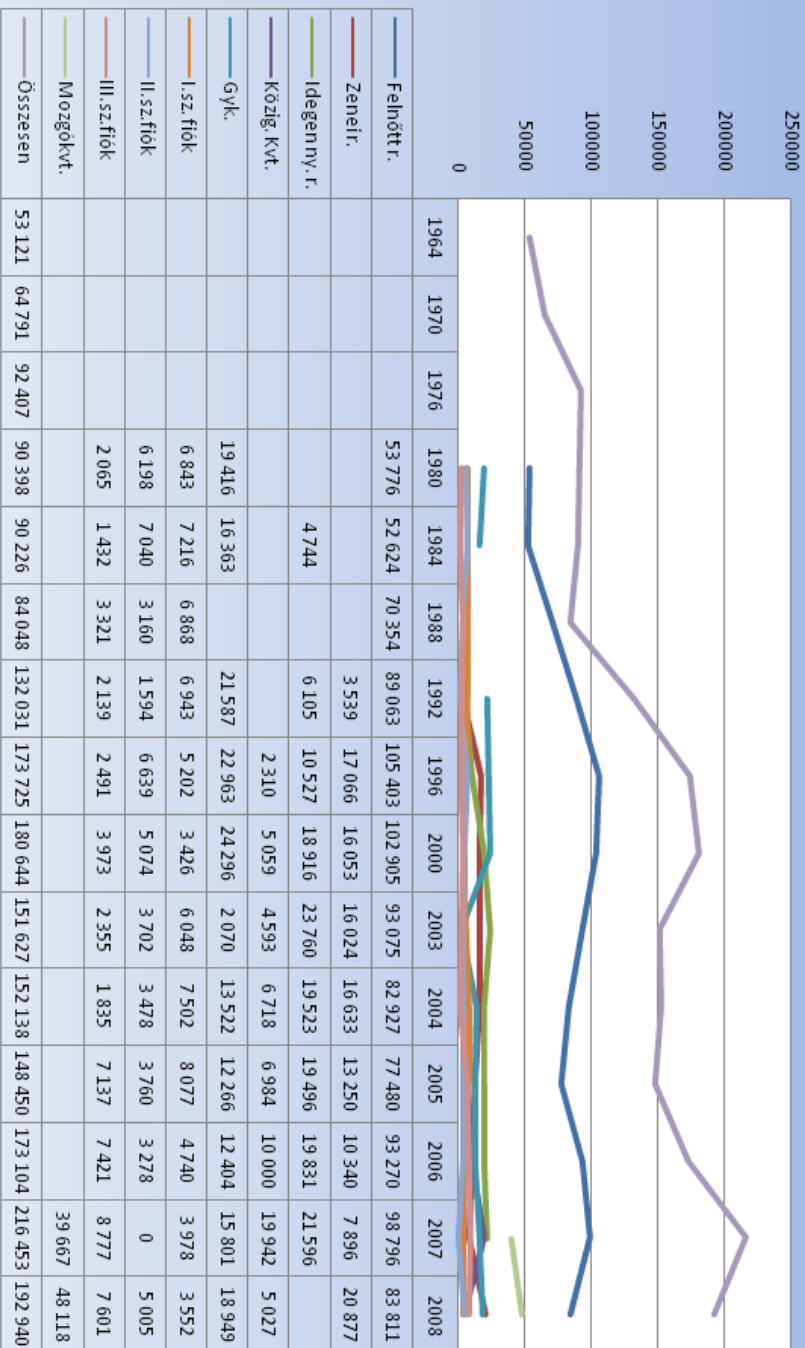
1. Továbbra is aktívan részt veszünk a „Könyvtári minőségfejlesztés 21” elnevezésű országos projektben.
2. A már meglévő, és folyamatosan készülő dokumentumok összeállításával, egységes szerkezetbe rendezésével elkészítjük a könyvtár minőségmenedzsment tevékenységének legfontosabb dokumentumát, a Minőségi Kézikönyvet.
3. Adottságaink és eredményeink számbavételével, az intézményi helyzetkép megismerésével a javítást célzó intézkedések meghozatalával elősegítjük a szervezeti önértékelést.
4. A használóközpontú könyvtár megvalósításával, a minőségi szemléletmód kiterjesztésével, a Minőségi Kézikönyv összeállításával, az intézményi önértékeléssel felkészülünk arra, hogy minősített könyvtárrá válhassunk.

TÉNYEK, SZÁMOK, ADATOK

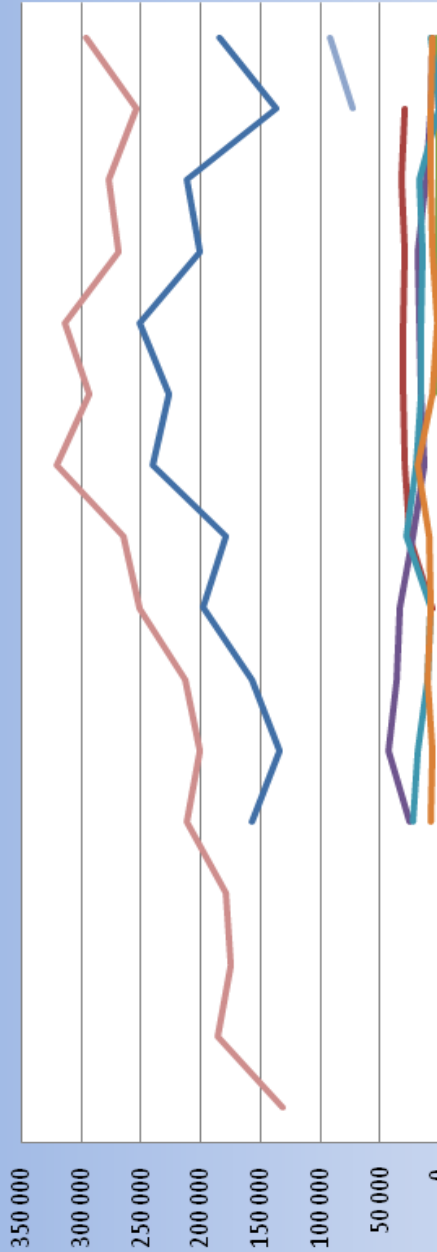
Beiratkozott olvasók száma

Látogatók száma

Kölcsönzött dokumentumok száma

	1958	1964	1970	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008
F., gyk., zr.					156 674	133 934	156 467	197 316	179 180	239 223	226 599	250 378	200 151	210 493	136 191	183 416
Iny. r.								6 011	24 996	29 511	29 855	30 189	28 415	31 651	29 446	
Közig. r.									1 728		0	0	1 661	0	0	1 483
I.sz. fiók					25 127	42 711	35 477	33 155	21 422	12 607	15 821	17 016	17 876	11 027	7 428	5 495
II.sz. fiók					22 437	17 842	10 148	6 707	27 944	20 212	14 854	14 709	14 271	16 833	0	7 495
III.sz. fiók					7 650	5 928	10 291	7 244	8 751	18 932	6 412	1 428	6 035	7 201	7 254	6 452
Mozgókv.															73 084	92 181
Összesen	131 079	186 172	175 344	178 414	211 888	200 415	212 383	250 433	264 021	320 485	293 541	313 720	268 409	277 205	253 403	296 522

OLVASÓINK, KOLLÉGÁINK VÉLEMÉNYE KÖNYVTÁRUNKRÓL

Mint irodalomkedvelő ember, valamennyi könyvszerető társam nevében köszönettel tartozom az egeri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár dolgozóinak. Az Eger Ünnepe rendezvény keretében ebben az évben is képviseltették a kultúra irodalmi formáját az egeri Dobó téren szeptemberben. Családom számára idén is a könyvhöz, az olvasáshoz és az ahhoz kapcsolódó játékhöz fűződött a legkedvesebb élmény. És hogy mennyire nem társadalmi réteg és életkor függvénye az irodalom szeretete, azt bizonyítja a nagy érdeklődés és a hároméves Virág lányom játékban való részvétele is. Örülnénk, ha minél több lehetőség és segítség adódna az ilyen jellegű rendezvények, programok életre hívásához. Bizonyára nem vagyok egyedül azzal a véleményemmel sem, hogy a könyvtár bővítésének kérdése is évek óta megoldatlan feladat, ami nem halasztható tovább. Külön köszönet illeti meg dr. Pataki Miklósnét az élményért és a tartalmas beszélgetésért. További jó munkát, sikereket kívánunk neki és a könyvtár valamennyi dolgozójának. Utassy Beatrix és családja Eger⁷⁹

Jelnyelvi tanfolyam – könyvtárosok véleménye

„...Ahogy elkezdtük tanulni a jelnyelvet, más módon kezdtünk el kommunikálni: ha eddig arra törekedtünk, hogy választékos szavakkal, a lehető legkevesebbet gesztikulálva fejezzük ki magunkat, jelelve ennek éppen ellenkezőjére kellett törekednünk: kevés jel, s hozzá érzelmeket, hangulatokat kifejező mimika. Az újfajta beszéd azt is jelenti, hogy egy kissé más módon kell megpróbálni gondolkodni. Gondolkodni azok fejével akik a világot csak látják de nem hallják. Akik számára a mozdulat, a gesztus, a szemek és arcizmok játéka hordozza a fő mondanivalót. A tanfolyam hetei alatt számunkra is fontossá vált, hogy egymás felé fordulva és egymásra nézve beszéljünk. Aki jelnyelven beszél, nem teheti meg, hogy ne figyeljen őszintén a másikra, hogy ne próbáljon azonosulni vele. Csak így tudja észrevenni az apró jeleket az arcon, a testtartáson – amelyek szavak nélkül is teljessé teszik a mondanivalót.

Segíthetünk-e vajon tudásunkkal egy hallássérültnek, aki a könyvtárban „megszólít”? Talán mi magunk lépünk oda hozzá látva tanácsalanságát. Még mielőtt szakmai segítséget nyújtanánk, azzal, hogy odafigyelünk rá, hogy meg akarjuk érteni a szándékát – máris segítségére voltunk. Ha már

⁷⁹ *Köszönet a könyvtár dolgozóinak az élményért = Heves Megyei Hírlap 2006. 9. 27.*

a hallható világ nem tárulhat fel számukra maga teljességében, legalább a látható, olvasható, a képi világ befogadása váljon lehetővé a könyvtár, a könyvtáros emberi és szakmai segítségével.”

Egri hősök: De jó! Vagy kezdeném úgy is, hogy tudtam! A szakmai kuratórium javaslata alapján 2008-ban az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár kapta az Év könyvtára címet. Nem véletlenül. Az egri könyvtárral kapcsolatban naprakész vagyok, mióta olvasom zenei részlegük blogját, a Hangtárnokot. A blog nagyon-nagyon jó, ezt már tudtam, de most feltűnt, hogy a honlapjuk is pazar. És ez csak a “hálós” rész. Ott van még a csalogató rendezvények sora, meg egy csomó más munka, amikről képeket láttam, meg most kicsit olvastam is a pályázati anyagban. És akkor még Dobóróól és a bikavérről nem is beszéltem. Jó helyen lesz ez a cím, csak gratulálni tudunk.;

Minőségbiztosítás: A lényeg: Egerben történt valami jó és működik valami jó. Volt ott munkaátszervezés, létrejöttek olyan munkacsoportok, ahol olyan kollégáknak kellett együttműködni, akik még nem dolgoztak együtt..., de profi kommunikációval élhető könyvtárat varázsoltak. Nem is szaporítom tovább a szót, tessék elmenni Egerbe, vagy megnézni ezt, vagy olvasgatni ezt. Az utóbbi egy országosan egyedülálló könyvtári blog, mely nemcsak az egri könyvtár zenei részlegének tevékenységét mutatja be, de számos zenei különlegességet tartogat a nagyközönségnek. Ilyen például ez a speciálisan Anyák napjára összeállított ötletadó video.

A könyvtári terek átalakítása – olvasói vélemények 2007.

- Szép, kellemes, jó itt lenni.
- Sokkal tágasabb lett minden, levegősebb! Gratulálok a változtatáshoz, jól sikerült!
- Köszönjük, hogy nyitottabbá vált a könyvtár az olvasóterem felszabadításával.
- Nagyon barátságos, kellemes a légkör. Örülök, hogy itt időzhetek.
- Még ilyen gyorsan nem látok át mindent, de világos és kényelmes lett a könyvtár!
- Első benyomásaim a legjobbak, ezért bátran adom a legjobb osztályzatot. Esztétikailag is csodálatos változás történt. Ez a szép, régi épület a belső adottságaival hangsúlyossá vált. Az összenyitott terek gyönyörűek és otthonosak, egyszóval nagyon sikeres az átalakítás.
- Most, hogy korszakunkra a kultúra fogalomnak eredeti értelme már rég elveszett, és sok máshoz hasonlóan értékét veszítette, óriási feladat egy könyvtár fenntartása is, nemcsak fejlesztése. Ez itt nagyon szépen sikerült. Gratulálok!

- Kívánjuk a töretlen érdeklődést az olvasóktól és az alkotóktól (könyvtárosok és munkatársaik), a további ötleteket és töretlen hitet a könyvtár önállóságának megtartásában. Gratulálunk!
- Maradjon továbbra is önálló a könyvtár, hiszen a mostani felújítás is mutatja, hogy képesek megújulni, előre lépni. Gratulálók!
- 14 éve vagyok tag. Ehhez az ötletes, kreatív választáshoz csak gratulálni tudok!
- Nagyon szép lett minden. Köszönjük mindazoknak az embereknek a munkáját, akik ezen dolgoztak, fáradoztak, munkájukhoz kívánunk további sok sikert és jó egészséget!
- Gratulálók, látni, hogy nemcsak sok munkával, hanem nagy szeretettel alakították át a könyvtárat. Köszönet illeti meg Önöket.
- Nagyon szép itt minden, otthon érzi magát az ember. Megvan a kényelem, a csend és a biztonságos érzés komfortot ad számomra, jobb az új, mint a régi, mert ott elveszettnek éreztem magam.

Zenei részleg blogja

Szívből örülök ennek a sikernek. Felemelő érzés hogy egy EGRI könyvtár megkapja a legjobbnak járó országos elismerést. Jómagam több mint 10 éve vagyok tagja a zenerészlegnek. Mondhatom óriásit változott előnyére ez a részleg. Mivel mozgássérült vagyok a dolgozók minden segítséget megadnak nekem, hogy eljussanak hozzám a kért CD és DVD lemezek. Talán majd egyszer azt is megérem, hogy legyen egy kicsiny LIFT is amin feltudok jutni. Talán csak álom, de bízunk benne.

A Hangtárnok, az egri Bródy Sándor Könyvtár zenei részlegének blogja hanggal, képpel, prezentációkkal, videóval hívja fel a használói figyelmét a könnyű- és komolyzene kínálatára. Házon kívüli forrásokra is gyakran hívja fel a figyelmet, mely által könnyen válhat virtuális zenei tanácsadóvá, és 'kályhává', ahonnan érdemes barangolásra indulni.

Nagyon jó olvasni a blogodat - mindennap vagy mindennap többször is. Sokat tanulhattunk eddig is belőle, Tóled - zenei könyvtárosok, ill. egyáltalán: könyvtárosok, zeneszeretők... Végül: olyan vállveregetőnek hatna, ha azt mondanám: csak így tovább, ehelyett : alig várom az újabb írásokat.

Ez az a blog, ahova többször is benézek naponta, mert mindig történik valami! Hihetetlen munka van mögötte! Nem volt nyáron sem olyan időszak, hogy ne fordulhattam volna hozzátok, mindig önzetlenül segítettek!!! Ez manapság nagy szó és köszönöm nektek!!!

KÖNYVTÁRUNK VENDÉGEI VOLTAK

Válogatás

Ágh István	Fábián Zoltán	Lengyel Anna
Ancsel Éva	Fehér Klára	Levendel Júlia
Apor Elemér	Fekete Gyula	Lőkös István
Bárány Tamás	Ferdinandy György	Lőte Attila
Bánffy György	Fodor András	Lukac, Emil Boleslav
Bálint Görgy (Bálint gazda)	Garai Gábor	Márkus Béla
Baranyi Ferenc	Gennadij Ajgi	Marton István
Bata Imre	Gerelyes Endre	Mester Ákos
Bárczy János	Görgey Gábor	Mesterházi Lajos
Beke György	Görög Ibolya	Mezei András
Bella István	Görömbei András	Mocsár Gábor
Berek Katalin	Gyárfás Endre	Mohás Livia
Bertha Bulcsu	Gyárfás Miklós	Moldova György
Bihari Klára	Havas Judit	Moldoványi Ákos
Bihari Mihály	Hegedűs Géza	Móricz Virág
Bitskey István	Hegedűs D. Géza	Müller Péter Sziámi
Bitó László	Hitel Szerkesztősége	Nagy Gáspár
Boldizsár Iván	Horgas Béla	Nagy László
Böszörményi Gyula	Horváth János	Nemes László
Brody, Alexander	Hunyady József	Nemeskürthy István
Budai Ilona	Ilkei Csaba	Nemere István
Czigány György	Illés Endre	Oplatka András
Czine Mihály	Illés Lajos	Oravecz Imre
Chrudinák Alajos	Iszlai Zoltán	Ördögh Szilveszter
Chusack, Dymphna	Jókai Anna	Pálffy József
Cs. Varga István	Juhász Ferenc	Palotai Boris
Csák Gyula	Karinthy Gábor	Parti Nagy Lajos
Csanády János	Kálnoky László	Polcz Alaine
Császár István	Kányády Sándor	Ráday Mihály
Cseh Károly	Kertész Ákos	Rakovszky Zsuzsa
Cseres Tibor	Király István	Rapcsányi László
Csurka Istvány	Kisfaludi Strobl	Ratkó József
Darvas József	Zsigmond	Sánta Ferenc
Dinnyés Lajos	Kiss Gy. Csaba	Schaffer Erzsébet
Dobos László	Koczkás Sándor	Schmidt Egon
Dobozy Imre	Kosáry Domokos	Simándy József
Dojcsák Győző (Dr)	Kovács András Ferenc	Simon István
Endrei Judit	Kőrösi Zoltán	Simonffy András
Erneyi Béla	Ladányi Mihály	Somlyó György
Erőss Pál (Dr)	László Anna	Somogyi Tóth Sándor
	Lázár Ervin	Sükösd Mihály

Szabó Magda
Szakonyi Károly
Szécsi Margit
Szentiványi Jenő
Szirtes Ádám
Szócs Géza
Tamás Menyhért
Tarján Tamás

Tímár Béla
Tolvaly Ferenc
Tompa László
Tüskés Tibor
Tverdota György
Újhelyi János
Utassy József
Váci Mihály

Vadas Zsuzsa
Vargha Balázs
Varnus Xavér
Végh Antal
Vekerdi László
Závada Pál

KÖNYVTÁRUNK KIADVÁNYAI

1956 / [kiad. Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – [Eger]: [Bródy S. M. Kvt.], 1993. – 69 p. ; 30 cm

Agria '76 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Nagy Ágnes] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, 1976. – 93 p. : ill. ; 30 cm

Agria '77 : sajtóvisszhang / [Az anyagot gyűjtötte és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1978. –155 p., újrakezdődő számozás : ill. ; 30 cm

Agria '78 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár . – Eger : Megyei Könyvtár, [1978]. – [216] p. : ill. ; 30 cm

Agria '79 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjtötte és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, 1979. – 152 p. : ill. ; 30 cm

Agria '80 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjtötte és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes] ; [kiad. a] Megyei könyvtár . – Eger : Megyei Könyvtár, 1981. – [17], 205 p.: ill. ; 30 cm

Agria '81 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1982. – [2], 123 p. : ill. ; 30 cm

Agria '82 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjtötte és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1983. – [2], 174 p. : ill. ; 30 cm

Agria '83 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1984. – 155 p. : ill. ; 30 cm

Agria '84 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. — Eger : Megyei Könyvtár, 1988. – 227 p. : ill. ; 30 cm

Agria '85 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1988. – 122 p. : ill. ; 30 cm

Agria '86 : sajtóvisszhang / az anyagot gyűjt. és összeáll. Guszmanné Nagy Ágnes. – Eger : Megyei Könyvtár, 1988. – 116 p. : ill. ; 30 cm

Agria '95 : sajtóvisszhang / [az anyagot gyűjtötte Bartók Sándorné] ; [szerk. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Bródy S. M. K., 1995. – 101 p. : ill. ; 30 cm

Ajánló bibliográfiák / [készült a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Zenei Gyűjteményében]. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 1996-1999. – Újrakezdődő számozás : ill. ; 21 cm

Ankli József, Hámán Kató, Nemezc József, Semperger Sándor életrajzai / Szecskó Károly . – Eger : Megyei Könyvtár, 1967. – 15 p. ; 29 cm

Április 4. : Hazánk felszabadulásának ünnepe / [összeáll. Bodnár Józsefné] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, [1976]. – 46 p. ; 20 cm

Balázs Ignác / Szecskó Károly. – Eger : Megyei Könyvtár, 1967. – 6 p. ; 29 cm

Bródy Sándor Megyei Könyvtár életéből [Kép] / fotókat készítették a könyvtár munkatársai. – Eger : Bródy S. M. Könyvtár, 1989. – diakép, 48 kocka : sz. ; 35 mm

A Bródy Sándor Megyei Könyvtár idegen nyelvi gyűjteménye: Záródolgozat / Sándor Imréné . – Eger : [Házi soksz.], 1995. – 24 p., [2] t. : ill. ; 30 cm + mell.

Cseh Károly versei a Népújságban és a Hevesi Szemlében 1976-1990 : [bibliográfia] / összeáll. Tóth Norbert; [kiad. a] Bródy Sándor Könyvtár. – Eger : Bródy S. Kvt., 2002. – [8] p. ; 21 cm

Csuvasia: útirajz és bibliográfia / Mihail Juhma ; [ford. Könczöl Ernő] ; [bibliogr. összeáll. Szecskó Károly] ; [kiad. a] Heves Megyei Könyvtár. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1972. – 127 p. ; 20 cm . – (Heves Megyei Könyvtár füzetek; 24.)

Dia alapjegyzék / [összeáll. a Megyei Könyvtár bibliográfiai munkaközössége]. — Eger : Megyei Könyvtár, 1960. – 18 p. ; 20 cm . – (Heves megyei könyvtár füzetek ; 3.)

Dia jegyzék / [kiad. a] Megyei Könyvtár. – 2. bőv. kiad. – Eger : Megyei Könyvtár, 1961. – 22 p. ; 21 cm . – (Heves Megyei Könyvtár füzetek ; 9.)

Diakatalógus / [szerk. Fekete Ildikó]; [kiad. a Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – 60 p. ; 20 cm

Egri csillagok / Gárdonyi Géza ; ill. Pásztor Péter. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1960. – [4] p., 84 t. ; 25 cm

Együtt Európában [elektronikus dok.]: képek a csatlakozást megelőző nap eseményeiről : a megyei könyvtárak rendezvényei / készítette Tumbász István ; közread. Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár. – Képek. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, [2005]. – 1 CD-ROM ; 12 cm

Extázis koncert [DVD-felvétel] / [készítette Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvtár, 2008. – 1 DVD ; 12 cm

Ezen a napon... : Heves megye jeles személyiségeinek naptára / [összeáll. Szecső Károly] ; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár]. – Eger : Bródy S. Kvt., 1997. – 116 p. ; 24 cm

Ezer éves az egri egyházmegye : Milleniumi kiadvány / [az ismertetőt írta Löffler Erzsébet, Kiss Péter]; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár] ; [fotó Fejér István, Majoros Tamás, Molnár István Géza]. – Eger : Bródy Sándor Könyvtár, 1999. – 23 p.: ill, színes fotók ; 20 cm. - Megjelent az 1999. november 15-én a Bródy Sándor Könyvtárban megnyitott azonos című kiállításra

Ének Leninről : Lenin a magyar nyelvű dalokban és zeneművekben: bibliográfia dokumentumokkal / [gyűjt. és jegyz. ell. Tiszay Andor] ; [kiad. a Heves megyei Könyvtár]. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1970. – 112 p. ; 20 cm. –(Heves megyei könyvtár füzetek ; 20.)

Év Könyvtára [DVD-felvétel] : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár : beszélgetés Tózsér Istvánné igazgatónővel / [riporter] Pilisy Csenge ; [készítette a TV Eger] ; [közread. Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy Sándor M. és Vár. Kvt., 2008. – 1 DVD ; 12 cm

Fiesta-Siesta [DVD-felvétel] : 2008. 03. 28-29. : 1. rész / [készítette a Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. és V. Kvt., 2008. – 2 DVD ; 12 cm

Fiesta-Siesta [DVD-felvétel] : 2008. 03. 28-29. : 2. rész / [készítette a Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. és V. Kvt., 2008. – 2 DVD ; 12 cm

Filozófia – társadalomtudományok : ajánló katalógus / [összeáll. ... Csák Józsefné, Korsós Lászlóné, Nagy Józsefné, Turcsányi Györgyné]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1964. – 352 p. ; 20 cm. –(Heves megyei könyvtár füzetek ; 14.)

Folyóiratok Heves megye könyvtáraiban : lelőhelyjegyzék / [összeáll. Nagy Józsefné, Oláh Istvánné] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, 1978. – 223 p. ; 20 cm

Gárdonyi Géza : emlékbibliográfia születésének 100. évfordulójára / [összeáll. az egri Megyei Könyvtár bibliográfiai munkaközössége]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1963. – 108 p. ; 30 cm. – (Megyei Könyvtár füzetek ; 13.)

Gárdonyi Géza könyvtára / Varga Zita. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 2000. – 83 p. ; 24 cm

Gyermekkuckó: Ajánló jegyzék gyermekeknek szóló hangdokumentumokról / összeáll. Zsoldos Marianna, Pauer Erika. – Eger : Bródy S. M. és Vár. Kvt. Zenemű és hangtár, 2004. – [42] p. : ill. ; 21 cm

Három forradalmi tavasz : műsorajánlat a Forradalmi Ifjúsági Napok megünnepléséhez / [összeáll. Sipos Istvánné]. – Eger : Megyei Könyvtár, [1976]. – 51 p. ; 29 cm

Helyismereti munka a Bródy Sándor Megyei Könyvtárban : Záródolgozat / Bartók Sándorné. – [Eger]: Bródy S. M. K., 1995. – 29 p. : ill. ; 30 cm + mell. 15 p.

Heves megye helyismereti irodalma : 1987 / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes] ; [kiadja a Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvt., 1990. – 206 p. ; 21 cm

Heves megye helyismereti irodalma : 1988 / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes]; [kiad. a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvtár, 1992. – 154 p. ; 21 cm

Heves megye helyismereti irodalma : 1989 / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes] ; [kiad. a Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Könyvt., 1995. – 191 p. ; 21 cm

Heves megye helyismereti irodalma, 1990 / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes] ; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár]. – Eger : Bródy S. Kvt., 1998. – 137 p. ; 22 cm

Heves megye helyismereti irodalma, 1991 / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes] ; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár]. – Eger : Bródy S. Kvt., 1998. – 101 p. ; 22 cm

Heves megye helyismereti irodalma, 1996: I. negyedév / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes] ; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár]. – Eger : Bródy Sándor Kvt. – 59 p. ; 22 cm

Heves megye helyismereti irodalma, 1997: I-II. félév / [összeáll. és szerk. Guszmáné Nagy Ágnes]; [kiad. a Bródy Sándor Könyvtár]. – Eger : Bródy S. Könyvtár, 1997. – 123 p. ; 22 cm

Heves megye ünnepi programja a felszabadulás 30. évfordulójának tiszteletére / [kiad. az MSZMP Heves megyei Bizottsága megbízása alapján összeáll. a Megyei Könyvtár] ; [szerk. Fekete Péterné, Orosz Bertalanné]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1974. – 104 p. ; 20 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1978 / [kiad. az] Egri Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, 1979. – [94] p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1979 / [kiad. az] Egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – 117 p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1980 / [kiad. az Egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei könyvtár, 1986. – [117] p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1981 / [kiad. az Egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – 125 p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1982 / [kiad. az Egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – 123 p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1983 / [kiad. az Egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei könyvtár, 1986. – [113] p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1984 / [kiad. az Egri Megyei Könyvtár]. — Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – [87] p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1985 / [összeáll. Pataki Miklósné]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1986. – 63 p. ; 29 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1986 / összeáll. Kiss Péter. – Eger : Megyei Könyvtár, 1987. – 52 p. ; 30 cm

Heves megyei eseménynaptár : 1987 / [összeáll. Kiss Péter, Kárpátiné Ézsiás Edit]. — Eger : Megyei Könyvtár, 1988. – 74 p. ; 30 cm

Heves megyei sajtóbibliográfia : 1838-1970 / [összeáll. a Heves Megyei Könyvtár feldolgozó csoportja]. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1972. – 159 p. ; 20 cm. – (Heves megyei könyvtár füzetek ; 26.)

Heves megyei sakk-közlöny 1990-1992 / szerk. Engel Tibor; kiad. a Heves Megyei Sakkszövetség. – 1. évf. 1. sz. - 3. évf. 2. sz.. – Eger : Bródy S. Megyei Kvt., 1992. – 30 cm

Heves megyében történt : 1988 / [összeáll. Lukács Béláné, Engel Tibor]. – Eger : Bródy S. Megyei Kvtár, [1991]. – 67 p. ; 30 cm. - Előzménye: Heves megyei eseménynaptár

A Hevesi szemle repertórium : szépirodalom, irodalomtudomány : 1973-1990 / Futó Bernadett. – Eger : Bródy S. Könyvtár, 1996. – 87 p. ; 30 cm. - Szakdolgozat

Húsvét a zenében : ajánló bibliográfia / [szerk. Pap Zoltánné, Repka Magdolna] ; [kiad. a Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – Eger : Bródy S. Megyei Kvt., 1990. – 10 p. ; 21 cm

Irodalmi lemezeink : Bibliográfia / Repka Magdolna. – Eger : Megyei Könyvtár, 1979. – 71 p. ; 21 cm

Ismerjük meg Erdélyt! : ajánló bibliográfia / [összeáll. Oláh Istvánné]. – Eger : Bródy Sándor Könyvtár, 1990. – 28 p. ; 21 cm

Kapcsolat 1992-1998 : A Heves megyei könyvtárosok lapja / [kiadja a Bródy Sándor Megyei Könyvtár] ; [szerk. Engel Tibor, Balogh Béláné,

Biczó Jánosné, Bodó Boglárka Rita]. – 1-7. évf. (1-17). sz. – Eger : Bródy Sándor Megyei Könyvtár, 1999. – 30 cm

Kapcsolat 1992-95 : a Heves megyei könyvtárosok lapja / [kiadja a Bródy Sándor Megyei Könyvtár] ; [szerk. Engel Tibor, Biczó Jánosné, Bodó Boglárka Rita]. – 1-4. évf. (1-10). sz. – Eger : Bródy Sándor Megyei Könyvtár, 1992-1995. – 30 cm

Kapcsolat 1996-2002 : a Heves megyei könyvtárosok lapja / [kiad. a Bródy Sándor Megyei Könyvtár] ; [szerk. Biczó Jánosné, Bodó Boglárka, Engel Tibor et al.]. – 5. évf. 1. sz.-11. évf. 4. sz. (33. sz.). – Eger : Bródy Sándor M. és V. Könyvtár, 1996-2002. – 30 cm

Kapcsolat 1999 : a Heves megyei Könyvtárosok lapja / kiad. a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár ; szerk. Tózsér Istvánné, Farkas Márta. – 8. évf. 1-4.sz. (18-21). – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 1999. – 30 cm

Karácsony : ajánló jegyzék a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Zenemű- és hangtárának gyűjteményéből / [összeáll. Zsoldos Marianna és Pauer Erika]. – Eger : Háziny., 2005. – 25 p. ; 30 cm

Könyvmolyok éjszakája [DVD-felvétel] : 1. rész / [készítette Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. V. Kvt., 2008. – 1 DVD ; 12 cm

Könyvmolyok éjszakája [DVD-felvétel] : 2. rész / [készítette Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. V. Kvt., 2008. – 2 DVD ; 12 cm

Könyvmolyok éjszakája [video-felvétel]: 1. : Extázis koncert: gyerekkönyvtár / [készítette a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvt., 2008. – 3 videodok. ; 12 cm

Könyvmolyok éjszakája [video-felvétel] : 2. / [készítette a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvt., 2008. – 3 videodok. ; 12 cm

Könyvmolyok éjszakája [video-felvétel] : 3. / [készítette a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. Kvt., 2008. – 3 videodok. ; 12 cm

A könyvtár szerepe a helyi közösség életében : Füzesabony közművelődési könyvtára a változó világban / Blahó Istvánné. – [Eger]: [Bródy S. M. K.], 1995. – 194 p. : ill. ; 30 cm

Könyvtári jegyzetek 1973 : Heves megye könyvtárosainak tájékoztatója / szerk. a szerk. biz. – (1-2. sz.). – Eger : Megyei Könyvtár, 1973. – 20 cm

Könyvtári jegyzetek 1974 : Heves megye könyvtárosainak tájékoztatója / szerk. a szerk. biz. – (1-2. sz.). – Eger : Megyei Könyvtár, 1974. – 20 cm

Könyvtári jegyzetek 1975 : Heves megye könyvtárosainak tájékoztatója / szerk. a szerk. biz. – 1975. 1,2. sz. – Eger : Megyei Könyvtár, 1975. – 20 cm

KÚT : szöveggyűjtemény és ajánló : a „KÚT – Képzésben Újítás és Tapasztalat”tréning a nyitott könyvtárakért programsorozat segédkönyvecskéje / kiad. a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár ; összeáll. és szerk... Luzsi Margit, Bálintné Fadgyas Eszter, Pauer Erika. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 2009. – 46 p.

Március 15. : Nemzeti ünnepünk / [összeáll. Bodnár Józsefné] ; [kiad. a] Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei Könyvtár, [1976]. – 20 p. ; 20 cm

A mi könyveink : ajánló bibliográfia fiatalok számára a szépirodalom köréből / [összeáll. Tiszay Andor]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1960.- 145 p. ; 21 cm. – (Az Egri Megyei Könyvtár füzetek ; 4-5.)

Millecentenáriumi események Heves megyében / [Az anyagot gyűjtötte és készítette Bartók Sándorné] ; [szerk. Guszmanné Nagy Ágnes]. – Eger : Bródy Sándor Megyei Könyvtár, 1996. – 24 p. ; 21 cm

Mit olvassunk a mezőgazdasági termelőségtervezetek szervezéséhez és fejlesztéséhez? / összeáll. Godó Ferencné és Mezey Sándor. – Eger : Megyei Könyvtár, 1955. – 16 p. ; 20 cm. – (Egri Megyei Könyvtár kiadványai ; 1.)

Módszertani füzetek 1. / [szerk. Pintér Mária] ; [kiad. Heves Megyei Könyvtár]. – Eger : Heves megyei Könyvtár, 1985 (Hatvan : Ady Endre Városi Könyvtár soksz.). – 37 p. ; 29 cm

Módszertani füzetek 1985-1988 / kiadja a Heves Megyei Könyvtár ; szerk. Pintér Mária. – 1-5. sz. + különszám. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1985-1988 (Szolnok : Versey Ferenc Megyei Könyvtár). – 21 cm ; 21 cm

Módszertani füzetek 1985-1988 / kiadja a Heves Megyei Könyvtár ; szerk. Pintér Mária, Baranyi Imre. – 1-5. sz. + különszám. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1985-1988 (Szolnok : Versey Ferenc Megyei Könyvtár soksz.). – 21 cm ; 21 cm

Módszertani füzetek 1989 / [szerk. Baranyi Imre]; [kiad. Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – 1989. 6. sz. – Eger : Bródy Sándor M. Kvt., 1989. – 104 p.: ill. ; 20 cm

Módszertani füzetek 1991 / [szerk. Baranyi Imre] ; [kiad. a Bródy Sándor Megyei Könyvtár]. – 1991. 7. sz. – Eger : Bródy Sándor M. Könyvtár, 1991. – 63 p. : ill. ; 20 cm

Műemléki barangolások : kigyűjtések a Heves Megyei Nap cikkeiből, 1997-1999 / [összeáll. a Bródy Sándor Könyvtár helyismereti gyűjteménye]. – Eger : Bródy S. Könyvtár, 1999. – 42 p.: ill. ; 43 cm

Nagy Olvashow: Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 2007 : Országos Könyvtári Napok : 2007. október 2-12. / [készítette a] Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár. – Eger : Bródy S. M. Kvtár, 2007. – 12 cm

Napilapok Heves megyei sajtóvisszhangja : 1981-87 / összeáll. a Megyei Könyvtár helyismereti részlege. – Eger : Megyei Könyvtár, 1987. – 25, 23, 14, 18 p. ; 21 cm. - Bibliográfia a Népszabadság, a Magyar Nemzet, a Népszava és a Magyar Hírlap cikkeiből

Narszpi, szép leány : Elbeszélő költemény / [Konsztantin Ivanov ; fordította Bede Anna ; a nyersfordítást készítette és az utószót írta Róna-Tas András ; illusztrálta Urai Erika]. – Eger : [Megyei Könyvtár], 1977 ([Eger]: Révai Ny. Egri Gyáregység). – 83 l., [10] t.lev. : ill. ; 21 cm

A nemzeti bizottságok kulturális tevékenysége 1944-1949 / [Szecska Károly] ; [kiad. a Heves megyei Könyvtár]. – Eger : Heves Megyei Könyvtár, 1970. – 76 p. ; 19 cm. — (Heves megyei könyvtár füzetei ; 18.)

Népújság: az MSZMP Heves megyei Bizottságának és a Megyei Tanács napilapjának repertórium 1955-1975-ig / [bev. és összeáll. Sipos Istvánné]. – [Eger] : [Megyei Könyvtár], [1975]. – 325 p. ; 30 cm

Népújság repertórium 1955-1975 : az MSZMP Heves Megyei Bizottságának és a Megyei Tanács napilapjának repertórium / [bev. és összeáll. Sipos Istvánné]. – [Eger] : [Megyei Könyvtár], [1975]. – 325 p. ; 30 cm

Nők a társadalomban: életrajzok, könyvek, cikkek a nők nemzetközi éve alkalmával / [összeáll. Bodnár Józsefné] ; [kiad. az] egri Megyei Könyvtár. – Eger : Megyei könyvtár, 1975. – 41 p. ; 20 cm

Pedagógiai Irodalom 1970-1980 1-10.sz. : bibliográfia : válogatás / [kiad. az egri Megyei Könyvtár] ; [összeáll. Fekete Péterné, Sipos Istvánné, Pataki Miklósné]. — Eger : Megyei Könyvtár, 1980. – [711] p. össz. ; 19 cm. – (Heves megyei könyvtár füzetei ; 22273132.)

Pedagógiai irodalom, 1-5. füzet : válogatás : bibliográfia / [összeáll. Fekete Péterné, Sipos Istvánné] ; [kiadja az egri Megyei Könyvtár]. – Eger : Megyei könyvtár, ny. 1970-1974 (Heves M. Tanács házi ny.). – [434] p. ; 19 cm. – (Heves megyei könyvtár füzetei 22., 27., 31., 32.)

Renner Kálmán érmei : Nagy alkotók érmeiken, Eger, 1971. szept. 1 - október 1. / [bev. tanulmányt írta és jegyz. összeáll. Csengeryné Nagy Zsuzsa] ; [a kiállítást rend. Csont István] ; [a katalógust terv. és szerk. Hamar Imre]. – Eger : Megyei Könyvtár, 1971. – [12] p. : ill.; 19 cm. – (Heves megyei könyvtár füzetek ; 23.)

A régi Eger városképei / [kiad. a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár] ; [készítette Vincze László papírmerítő mester] ; [beköszöntő Nagy Imre polgármester]. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 1999. . [14] p. : ill., fotók ; 32 cm. - Ez a kiadvány valódi kézzel merített papírból készült a Vincze Papírmerítő Műhelyben Szentendrén és Fedémesen, 1999 szeptemberében 50 számozott példányban. - Ezen példány száma: 25

Tallózás könyvtárunk sajtótermékeiből 1999 : ajánlás vezetőknek ; Heves Megyei hírtükör 1999 : megyénk az országos sajtóban : ajánló bibliográfia / [kiad. a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár] ; [összeáll. az Olvasószolgálat és a Helyismereti részleg]. – Eger : Bródy Sándor M. és Városi Könyvtár, 1999. – VIII., [57] p. ; 31 cm

Tallózás könyvtárunk sajtótermékeiből 2000 : ajánlás vezetőknek ; Heves Megyei hírtükör 2000 : megyénk az országos sajtóban : ajánló bibliográfia / [szerk. Guszmanné Nagy Ágnes, Kárpátiné Ézsiás Edit]. – Eger : Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, 2000. – [87] p. ; 30 cm

Tallózás könyvtárunk sajtótermékeiből 2001: ajánlás vezetőknek / [szerk. Guszmanné Nagy Ágnes, Kárpátiné Ézsiás Edit] ; [kiad. Bródy S. Megyei és Városi Könyvtár]. – Eger : Bródy S. M. és Vár. Kvt., 2001. – számozatlan p. ; 30 cm

Ünnepeink / [összeáll. Bodnár Józsefné]. – Eger : Megyei Könyvtár. – [ism. lapsz.] ; 19 cm. - Tart.:Március 15.; Március 21.; Április 4.; Május 1.; November 7

Ünnepeink / [összeáll. Bodnár Józsefné]. – Eger : Megyei Könyvtár. – 20 p ; 20 cm. - Tart.: Nők a társadalomban; Március 15.; Március 21.; Április 4.; Május 1.; Augusztus 20.;November 7

Zene és könyvtár : A Bródy Sándor Könyvtár Zenemű- és Hangtárának bemutatása : szakdolgozat / Balázsné Mihály Andrea. – Eger : Bródy S. Könyvtár, 1999. – 39, [19] p. : ill. ; 30 cm

Zenei részlegek Magyarországon, különös tekintettel az egri Bródy Sándor Megyei Könyvtár zenei részlegére : szakdolgozat / Zsoldos Marianna. – Eger : Házi soksz., [1992]. – 77 p. : ill. , 30 cm

KÖNYVTÁRUNK MUNKATÁRSAI

Név	Munkakör			
Ács Rózsa	Könyvtáros	1963. december 16.	-	1964. augusztus 31.
Antal István	Könyvtáros	1966. december 31.	-	1971. január 1.
Aradiné Kovács Judit	Ruhatáros	1996. november 1.	-	1996. december 31.
	Könyvkötő szakm.	1997. január 1.	-	2008. október 6.
	Kisegítő alkalmazott	2008. október 7.	-	
Bach Sándorné	Ruhatáros	1986. január 1.	-	1987. január 31.
Bajzáth Istvánné	Ruhatáros	1994. január 15.	-	1994. december 31.
Bakó Csabáné	Gazdasági előadó	1974. április 1.	-	1984. december 31.
	Könyvtárkezelő	1985. január 1.	-	1993. december 31.
	Gazdasági ügyintéző	1994. január 1.	-	2000. december 30.
Balázs Jánosné	Irodakezelő	1952. március 10.	-	1970. január 1.
	Könyvtáros	1970. január 2.	-	1988. október 1.
	Ruhatáros	1988. december 1.	-	2000. október 31.
Bálintné Fadgyas Eszter	Könyvtáros	2008. június 2.	-	
Báló József	Gépkocsivezető	1987. március 16.	-	1987. július 12.
Balogh Béláné	Könyvtáros	1987. szeptember 15.	-	1996. július 31.
	Osztályvezető	1996. augusztus 1.	-	2000. június 1.
	Könyvtáros	2000. június 2.	-	2002. május 31.
Baltigh Laura	Könyvtáros	2007. március 19.	-	2007. május 31.
Bánka József	Gazd. igazgató helyettes	1998. január 1.	-	2007. június 30.
Bányai Lajosné	Könyvkötő bet.munkás	1970. augusztus 16.	-	1988. szeptember 15.
Bányi Lászlóné	Ruhatáros	1987. március 3.	-	1990. február 15.
Baranyi Imre	Könyvtáros	1977. április 1.	-	1977. május 21.
	Módszertani főmunkatárs	1978. január 1.	-	1991. május 31.
Baráz Jánosné	Kisegítő alkalmazott	2000. február 14.	-	2001. január 11.
Barczy Erzsébet	Ruhatáros	1990. február 1.	-	1990. december 31.
Bartók Sándorné	Adminisztrátor	1973. január 5.	-	1977. augusztus 31.
	Könyvtáros	1977. szeptember 1.	-	1981. december 31.
	Ügyviteli alkalmazott	1984. január 1.	-	1984. december 31.
	Könyvtárkezelő	1985. január 1.	-	1993. augusztus 31.
	Segédkönyvtáros	1993. szeptember 1.	-	
Bartucz Margit Katalin	Adatrögzítő	1996. november 28.	-	1997. november 17.
	Adatrögzítő	1997. december 1.	-	1999. január 31.
	Adatrögzítő	1999. június 1.	-	1999. október 29.
	Igazgatási ügyintéző	1999. december 20.	-	2007. december 31.
Bata Teréz	Segédkönyvtáros	1957. október 1	-	1959. január 15
Benke Ferencné	Gazdasági ügyintéző	1988. május 6.	-	1992. október 6.
Benyovszki Pál	Könyvtáros	2000. március 1.	-	2004. június 30.
	asszisztens			
	Könyvtáros	2004. július 1.	-	2005. február 28.
Bessenyei Istvánné	Takarító	1960.	-	1972.
Biczó Jánosné	Könyvtáros	1993. október 1.	-	1998. december 31.
	Osztályvezető	1999. január 1.	-	2000. december 31.
Birincsik Lászlóné	Raktáros	1972. december 1.	-	1992. június 30.
	Könyvtárkezelő	1992. július 1.	-	1997. június 15.
Bíróné Czákó Andrea	Könyvtáros	1999. október 18.	-	2000. június 30.
	asszisztens			
	Könyvtáros	2000. július 1.	-	2001. január 31.
Bocsi Béla	Raktári kisegítő	1977. február 1.	-	1977. május 7.
Bocsiné Nagy Mária Ágnes	Könyvtáros II	1973. szeptember 1.	-	1977. december 31.
Bodnár Józsefné	Könyvtáros II	1965. augusztus 1.	-	1984. augusztus 22.
Bodnár Tamás	Raktárkezelő	1989. június 27.	-	1990. április 30.
Bodó Boglárka Rita	Könyvtáros	1992. szeptember 1.	-	

Bodó Ferencné	Takarító	1991. október 22.	-	1992. január 31.
Dr Borhy Istvánné	Ruhatáros	1973. október 1.	-	1991. december 31.
Born Miklósné	Könyvtáros	1958. március 1.	-	1959. augusztus 15.
Boros Miklós	Gépkocsivezető	1980. október 22.	-	2004. augusztus 9.
Bóta Tünde	Könyvtárkezelő	1982. augusztus 26.	-	1983. június 30.
Bögösné Bozsik Judit	Könyvtárkezelő	2008. augusztus 25.	-	
Ceglédi Ivánné	Takarító	2001. január 1.	-	2005. november 30.
Csák Józsefné	Kisegítő	1952. január 2.	-	1962. április 30.
	Könyvtáros I	1962. május 1.	-	1971. december 31.
	Kisegítő pénzügyi adm.	1972. január 1.	-	1981. december 24.
Csegezi Gyuláné	Takarító	1989. március 25.	-	2008. november 30.
Cseh András	Fűtő	1983. október 24.	-	1984. április 30.
Csepányi Elemér	Könyvtári informatikus	1999. november 1.	-	2003. november 23.
Cseriné Bodnár Orsolya	Könyvtáros asszisztens	1996. szeptember 1.	-	2001. július 19.
Csont István	Grafikus, műszaki ügyintéző	1970. szeptember 1.	-	1992. szeptember 25.
Csont Istvánné	Betanított munk.II.	1980. április 1.	-	1980. május 31.
Csóke Imréné	Kisegítő alkalmazott	1977. március 1.	-	1996. december 28.
Czank László	Gondnok	1986. szeptember 1.	-	
Czinege Lászlóné	Könyvtörténet szakm.	1963. január 1.	-	1979. február 1.
Dán Gyuláné	Könyvtáros	1953. január 1.	-	1959. december 31.
Daru Zoltán	Operátor	1996. szeptember 1.	-	1996. november 24.
Dávid Józsefné	Takarító	1975. szeptember 8.	-	1977. november 5.
Dienes Ágnes	Könyvtáros	1997. március 10.	-	1999. augusztus 31.
Díós Lajosné	Ruhatáros	1984. szeptember 17.	-	1985. december 31.
Dobiné Józsa Erika	Gazdasági ügyintéző	2004. január 6.	-	
Dolovai Kálmánné	Adminisztrátor	1967. január 20.	-	1974. október 8.
	Raktáros	1974. október 9.	-	1976. május 26.
Domokos Dezsőné	Takarító	1982. április 19.	-	1983. május 22.
Domokos Zoltánné	Kisegítő teremőr	1981. augusztus 31.	-	1981. szeptember 12.
Dudás Vilmosné	Könyvkötő	1996. november 1.	-	1996. november 30.
	Kisegítő alkalmazott	1997. február 1.	-	2000. június 24.
Ebergényi Tibor	Igazgató	1959. február 1.	-	1973. december 31.
Elek Piroska	Adminisztrátor	1973. április 08.	-	1975. március 31.
Emődi Istvánné	Kisegítő alkalmazott	2000. január 4.	-	2000. január 31.
Emődi Klára Katalin	Könyvtárkezelő	1980. október 1.	-	1981. április 30.
Engel Tibor	Főmunkatárs	1987. szeptember 1.	-	1988. június 30.
	Igazgató helyettes	1988. július 1.	-	1995. december 31.
	Mb. igazgató	1996. január 1.	-	1996. július 31.
	Igazgató	1996. augusztus 1.	-	2006. július 31.
Erdélyi Béla	Könyvtárosi m.erő	1954. augusztus 1.	-	1956. december 31.
Erdélyi Zsuzsanna	Adatrögzítő	2008. március 3.	-	2008. május 16.
Fábián Zoltánné	Ruhatáros	1970. november 2.	-	1975. augusztus 31.
Faludi Lászlóné	Raktáros	1971. augusztus 22.	-	1972. november 30.
Farkas Márta	Könyvtáros	1985. szeptember 1.	-	2006. július 31.
	Osztályvezető	2006. augusztus 1.	-	
Fehér Marianna Klára	Adminisztrátor	1975. október 20.	-	1975. november 30.
Fekete Ildikó	Könyvtáros	1983. augusztus 1.	-	
Dr Fekete Péterné	könyvtáros	1955. március 16.	-	1959. március 1.
	Csoportvezető	1959. március 2.	-	1971. június 30.
	Osztályvezető	1971. július 1.	-	1995. szeptember 30.
Fodor Tivadarné	Takarító	1976. december 15.	-	1977. március 16.
Forgách Ilona	Adminisztrátor	1975. szeptember 12.	-	1976. április 30.
Földessy Edina	Irattáros	1987. szeptember 1.	-	1988. március 31.
Dr Földessy Botos Zsófia	Könyvtáros	1973. december 1.	-	1984. január 30.
	Osztályvezető	1984. január 31.	-	2008. augusztus 31.
Franyó Kálmán	Könyvtáros II	1976. január 1.	-	1976. augusztus 8.

Fülöp Istvánné	Takarító	1977. március 1.	-	1996. június 30.
Gál Antónia	Operátor	1994. május 2.	-	1999. november 30.
Gál Istvánné	kisegítő munkaerő	1959. január 1.	-	1960. február 28.
Gál Sándor	Segédkönyvtáros	1953. szeptember 1		1955. március 1
Galván Károlyné	Könyvtáros	1955.-		1957.
Gemenci Noémi	Könyvkötő szakm.	1988. szeptember 1.	-	1992. február 29.
Generál Ferenc	Gépkocsivezető	1959. szeptember 7.	-	1980. augusztus 31.
Gerhát Gábor	Rendszerszervező	1997. május 1.	-	1997. november 30.
	Könyvtáros	1997. december 1.	-	1999. szeptember 17.
	asszisztens			
Gerhát Sándorné	Könyvtáros	1963. december 16.	-	1964. december 31.
Godó Ferencné	Igazgató	1952. június 1.	-	1957. augusztus 16.
Göbölly Istvánné	Könyvkötő szakm.	1982. január 1.	-	2007. november 7.
Gömöri Jánosné	Könyvkötő sm.	1970. október 18.	-	1987. október 15.
Gömöri Zsuzsanna	Kisegítő teremőr	1981. július 27.	-	1981. augusztus 27.
Guszmáné Nagy Ágnes	Könyvtáros	1975. augusztus 1.	-	
Gyimesi Alajos	Könyvtáros	1969. december 1.	-	1976. április 30.
Halmai Béláné	Könyvtáros	1958. július 1.	-	1971. május 30.
	Csoportvezető	1971. június 1.	-	1977. augusztus 31.
	Osztályvezető	1977. szeptember 1.	-	1982. január 28.
Hangácsi Simonné	Takarító	1978. október 1.	-	1981. február 28.
Hargitai Gyözőné	Ruhatáros	1982. február 1.	-	1985. július 31.
Hartmanné Czank Katalin	Adminisztrátor	1975. június 16.	-	1979. július 31.
Havassy György	Könyvtár kezelő	1982. január 1.	-	1984. szeptember 30.
	Ügyviteli dolgozó	1984. október 1.	-	1985. január 14.
Hegedűs András	Igazgató helyettes	1956. október 1.	-	1981. november 12.
	Mb. igazgató	1957. augusztus 16.	-	1959. január 31.
Hegedűs Istvánné	Könyvtáros	1975. április 21.	-	1975. június 4.
Hegyi Tamás	Könyvtáros	1988. augusztus 1.	-	1991. július 31.
Dr Hidegkuty Antalné	Könyvtáros II	1963. szeptember 16.	-	1968. január 30.
Hirman Józsefné	Takarító	1957. január 1.	-	1957. február 15.
Holló Katalin	Könyvtáros I	1974. szeptember 1.	-	1975. augusztus 14.
Huppauer Judit	Könyvtáros	1992. november 18.	-	2004. augusztus 10.
Huszárné Vitai Bernadett	Adatrögzítő	2006. szeptember 4.	-	2008. február 28.
	Könyvtáros	2008. március 1.	-	
Iglai Istvánné	Segédkönyvtáros	1952. augusztus 16.	-	1958. július 30.
Illésné Sípó Jolán	Könyvtáros	1986. szeptember 1.	-	1990. július 31.
Ilonczai Józsefné	Adminisztrátor	1971. november 30-	-	1973. március 31.
Ivány Éva	Könyvtáros	2002. április 1.	-	2002. szeptember 29.
Jáger Istvánné	Könyvtáros	1967. június 1.	-	2007. november 30.
Jakab Andrásné	Takarító	1983. július 14.	-	1989. március 12.
Dr Jáky Sándorné	Ruhatáros	1975. szeptember 1.	-	1979. december 31.
Juhász Eszter	Könyvtáros	2002. szeptember 16.	-	2003. július 31.
Jurányi Józsefné	Kisegítő	1964. január 1.	-	1977. december 31.
Kalicz Tamás	Könyvtári informatikus	2004. augusztus 15.	-	2005. augusztus 31.
	Ügyviteli alkalmazott	2005. szeptember 1.	-	
Kaló Aladár	Gépkocsivezető	1970. október 26.	-	1971. július 18.
Kaló Józsefné	Takarító	1988. január 1.	-	1988. február 6.
Kaposvári Józsefné	Kisegítő	1964. február 16.	-	1968. december 31.
Karanyitz Anna	Adatrögzítő	1997. június 23.	-	1999. december 31.
	Könyvtáros	2000. január 1.	-	2003. február 21.
	asszisztens			
Kárpátiné Ézsiás Edit	Könyvtáros	1977. január 1.	-	2009. március 31.
	Osztályvezető	2009. április 1.		
Kátai Gáborné	Könyvtáros	1968. február 22.	-	1973. augusztus 31.
Kecskeméti Erika	Adatrögzítő	1996. december 3.	-	1997. április 30.
Kelemenné Csuahy	Könyvtáros	2001. június 5.	-	

Zsuzsanna				
Keller Józsefné	Könyvtárkezelő	1983. június 1.	-	1992. június 30.
	Ügyviteli alkalmazott	1992. július 1.	-	
Keller Miklósné	Ruhatáros	1997. január 1.	-	2008. szeptember 30.
Kemenes Jenőné	Könyvtáros	1970. október 22.	-	1975. május 15.
Kerekesné Szedlacsek Zsuzsanna	Könyvtáros	1996. február 1.	-	1997. december 28.
Kincs Józsefné	Ruhatáros	1970. november 2.	-	1973. március 31.
	Ruhatáros	1978. március 6.	-	1984. augusztus 15.
Király Barnabás	Gépkocsivezető	1978. május 29.	-	1978. június 29.
Kiss Béla	Gépkocsivezető	1974. október 5.	-	1976. március 9.
Kiss Csabáné	Ügyviteli alkalmazott	1975. augusztus 1.	-	1988. június 30.
	Könyvtáros	1988. július 1.	-	
Kiss Jánosné	Kisegítő	1978. július 1.	-	1980. augusztus 31.
Kiss Péter	Raktáros	1975. augusztus 26.	-	1977. augusztus 31.
	Könyvtáros	1977. szeptember 1.	-	1987. július 14.
Kiss Tiborné	Gyors és géprítő	1987. április 22.	-	1992. június 30.
	Könyvtárkezelő	1992. július 1.	-	1995. december 28.
Kobolák Péter	Könyvtárkezelő	1990. február 1.	-	1992. június 30.
	Operátor	1992. július 1.	-	1997. február 13.
	Adatrögzítő	1997. február 14.	-	1998. december 31.
	Operátor	1999. január 1.	-	1999. szeptember 30.
Komlóné Szabó Ágnes	Adatrögzítő	1999. szeptember 1.	-	2000. február 28.
	Könyvtáros	2000. március 1.	-	
Korsós Lászlóné	Könyvtáros	1958. szeptember 1.	-	1970. január 31.
Kovács István	Gépkocsivezető	1978. május 29.	-	1978. június 29.
Kovács Józsefné	Kisegítő alkalmazott	1996. szeptember 1.	-	1997. május 5.
Kovács Péter	Raktáros	1975. augusztus 16.	-	1976. április 30.
Kovács Tibor	Gépkocsivezető	1976. április 1.	-	1989. június 30.
Kovácsné Halmi Rita	Kisegítő raktáros	1973. február 1.	-	1974. december 31.
	Könyvtáros	1975. január 1.	-	
Kricsfalusi Ákos	Raktáros	1984. október 1.	-	1985. április 30.
Kulcsárné Király Mária	Könyvtáros	2002. június 1.	-	
Lakatos László	Fűtő	1970. január 1.	-	1979. április 30.
Lamos Szivia	Ügyviteli alkalmazott	1994. február 1.	-	1995. január 31.
Lassu Józsefné	Könyvtáros	1987. május 1.	-	1987. június 20.
Lehotai Benjámin	Műszaki ügyintéző	1985. szeptember 1.	-	1985. december 31.
Lengyel István András	Könyvtáros asszisztens	2000. február 14.	-	2002. május 31.
Leopold Rezső	Ruhatáros	1964. szeptember	-	1964. november vége
Lévai Ferencné	Könyvtáros II	1966. január 2.	-	1973. augusztus 15.
		1980. március 17.	-	1987. május 31.
Lippay Ferencné	Könyvtáros	1978. szeptember 16.	-	1987. október 25.
Lóczy Endre	Szakkönyvtáros	1964. február 16.	-	1974. november 30.
Ludányi Mária	Könyvtáros II	1971. szeptember 27.	-	1974. július 31.
Lukács Béláné	Könyvtáros	1967. április 1.	-	1989. december 31.
Lukács Krisztina	Takarító	1991. május 27.	-	1991. július 12.
Dr Lupták Zoltánné	Könyvtáros I	1973. szeptember 1.	-	1991. december 28.
Luzsi Margit	Könyvtáros	1976. július 16.	-	2008. augusztus 31.
	Osztályvezető	2008. szeptember 1.	-	
Magyar Simonné	Könyvkötő	1998. május 1.	-	2000. március 31.
Majoros Sándorné	Takarító	1990. június 1.	-	1990. október 31.
	Takarító	1997. május 1.	-	1998. március 15.
Marmolyné Szabó Éva	Géprítő	1981. október 1.	-	1983. május 15.
Mátrainé Baranyi Piroska	Könyvtáros	1996. február 1.	-	2001. augusztus 31.
Melczer Jánosné	Kisegítő	1976. március 1.	-	1976. május 31.
Mester Vinczéné	Könyvkötő szakm.	1981. március 9.	-	1996. június 2.
	Könyvkötő szakm.	2000. április 17.	-	2004. július 8.
	Könyvkötő szakm.	2006. január 16.	-	2006. május 16.

Mészáros Jánosné	Könyvtáros II	1959. január 16.	-	1964. április 30.
Mezey Sándor	Főkönyvtáros	1951. augusztus 1.	-	1968. szeptember 30.
Mihály Andrea	Könyvtáros	1994. február 1.	-	
Mirkovszki Anikó	Kisegítő teremőr	1981. július 16.	-	1981. augusztus 7.
Mirkovszki Bernát	Fűtő	1980. október 15.	-	1993. április 30.
Mirkovszki Bernátné	Kisegítő munkaeőr	1958. december 15.	-	1959. március 31.
	Könyvkötő szakm.	1959. április 1.	-	1971. június 1.
	Ügyintéző	1971. június 1.	-	1976. december 31.
	Ügyviteli alkalmazott	1977. január 1.	-	1999. december 31.
Dr Misi Ernőné	Könyvkötő	1959. december 1.	-	1975. április 1.
Molnár Istvánné	Könyvtáros II	1959. március 2.	-	1969. február 28.
Molnár Krisztina	Könyvtáros	2003. szeptember 15.	-	
Molnár Lászlóné	Raktáros	1979. január 1.	-	1980. augusztus 31.
	Könyvkötő bet.munkás	1980. szeptember 1.	-	1985. január 15.
Müller János	Könyvtáros	1976. szeptember 1.	-	1979. december 31.
Náfrády Ida	Könyvtáros	1953 -	-	1956-
Nagy Erzsébet	Könyvtárkezelő	1982. augusztus 12.	-	1982. december 31.
Nagy István	Pénzügyi főelőadó	1966. július 16.	-	1971. november 30.
	Gazdasági igazgató	1971. december 1.	-	1998. július 30.
Nagy Józsefné	Csoportvezető	1953. január 1.	-	1977. augusztus 31.
	Osztályvezető	1977. szeptember 1.	-	1981. július 23.
	Könyvtáros	1985. január 2.	-	1985. január 28.
	Könyvtáros	1988. január 18.	-	1989. június 30.
Nagy Lászlóné	Könyvkötő műhelyvezető	1958. január 1.	-	1981. április 15.
Nagy Margit	Adminisztrátor	1972. május 9.	-	1972. szeptember 30.
Nagy Mária Ágnes		1973. szeptember 1.	-	1977. december 31.
Nagy Marianna	Raktáros	1976. szeptember 1.	-	1979. december 31.
Nagy Mihályné	Ruhatáros	1996. február 1.	-	2008. szeptember 30.
Nagy Zoltánné	Könyvkötő szakm.	1976. szeptember 10.	-	1982. december 31.
	Könyvkötészeti műhelyvezető	1983. január 1.	-	1998. március 31.
Nagyné Fejes Erika	Könyvtáros	1975. július 15.	-	1978. július 31.
Noszvai Lajosné	Kisegítő alkalmazott	2001. október 1.	-	2001. december 10.
Novák Emese Evelin	Könyvtáros gyakornok	2003. február 1.	-	2003. június 30.
Óhegyi Istvánné	Takarító	2004. augusztus 25.	-	2004. október 1.
	Takarító	2005. december 1.	-	2009. január 31.
Oláh Istvánné	Könyvtáros	1975. január 16.	-	1983. január 31.
	Osztályvezető	1983. február 1.	-	1994. december 28.
Oláh Katalin	Könyvtárkezelő	1991. szeptember 10.	-	1993. április 30.
	Operátor	1993. május 1.	-	1994. október 31.
Orosz Bertalanné	Igazgató	1974. január 1.	-	1995. december 31.
Oroszi Katalin	Könyvtáros	2007. augusztus 27.	-	
Orsó Éva	Könyvtárkezelő	1998. szeptember 1.	-	
Palicz Zsuzsanna	Könyvtáros	1994. november 1.	-	
Pap József	Gépkocsivezető	1964. november 25.	-	1974. szeptember 15.
Pap Józsefné	Könyvkötő szakm.	1971. február 3.	-	1973. december 19.
Dr Pataki Miklósné	Könyvtáros	1970. október 1.	-	2009. március 31.
	Olv.szolg. csoport vezető	1985. január 1.	-	1989. december 31.
	Osztályvezető	1990. január 1.	-	2009. március 31.
Pataki Zsuzsanna	Kisegítő teremőr	1981. június 25.	-	1981. július 25.
Pauer Erika	Könyvtáros	1999. szeptember 27.	-	
Pfaflné Lovász Mária Lidia	Könyvtáros	1982. április 5.	-	1984. december 31.

	Gazdasági ügyintéző	1985. január 1.	-	
Pintér Károly	Ruhatáros	1959. szeptember 1.		
Pintér Mária	Könyvtáros	1977. szeptember 1.	-	1992. augusztus 16.
Pintérné Pordány Mária	Könyvtáros	1996. szeptember 1.	-	
Poczik Istvánné	Adminisztrátor	1970. július 1.	-	1977. augusztus 31.
	Könyvtáros	1977. szeptember 1.	-	2008. december 29.
Polonkai Péter	Könyvtárkezelő	1991. február 11.	-	1991. március 10.
Práger Rozália	Takarító	1999. szeptember 1.	-	2000. június 15.
	Takarító	2000. június 16.	-	2008. augusztus 31.
Prokaj Béláné	Olvasószolgálati adminisztrátor	1984. december 3.	-	1988. január 17.
Rapcsók Zsófia	Adatrögzítő	1998. október 20.	-	1998. december 20.
Rátkai István	Könyvtárvezető	1969. január 16.	-	1976. december 31.
Rauch Ferenc	Ruhatáros	2000. május 29.	-	2008. augusztus 31.
Rausz Gyuláné	Könyvkötő bet.munkás	1973. január 9.	-	1980. április 6.
Repka Magdolna	Könyvtáros II	1964. április 1.	-	1964. március 31.
	Főkönyvtáros	1975. január 1.	-	1993. április 30.
Repka Nándorné	Ruhatáros	1980. február 11.	-	1981. december 31.
Román Éva	Könyvtáros	1978. augusztus 1.	-	1985. augusztus 31.
Sándor Andrásné	Könyvtáros	1955. november 5.	-	1959. december 31.
Sándor Imréné	Könyvtárkezelő	1985. január 16.	-	1997. január 31.
	Segédkönyvtáros	1997. február 1.	-	2006. január 23.
Sári Lászlóné	Igazgatói ügyintéző	2007. december 1.	-	
Sasvári Boglárka	Könyvtáros	2007. április 1.	-	
Sebályné Gergely Katalin	Ruhatáros	2000. szeptember 11.	-	2001. május 20.
Dr Sebestény Sándor	Főkönyvtáros	1967. augusztus 1.	-	1971. augusztus 15.
Semperger Antalné	Üzemviteli alkalmazott	2008. január 16.	-	2008. április 30.
Simon Ágnes	Könyvtárkezelő	1995. december 18.	-	1996. augusztus 15.
Simon József	Gépkocsivezető	1962. október 1.	-	1964. november 23.
Dr Sipos Istvánné	Könyvtáros I	1961. szeptember 1.	-	1974. december 31.
	Főkönyvtáros	1975. január 1.	-	1975. december 31.
	Igazgatóhelyettes	1976. január 1.	-	1982. augusztus 19.
	Igazgatóhelyettes	1982. szeptember 15.	-	1988. szeptember 15.
	Könyvtáros	1989. február 1.	-	1989. december 31.
Sohajdné Bajnok Katalin	Könyvtáros	1976. szeptember 1.	-	1993. december 31.
	Főkönyvtáros	1994. január 1.	-	1996. január 1.
	Igazgatóhelyettes	1996. január 2.	-	
Somfai Lajosné	Ruhatáros	1984. október 16.	-	1996. január 31.
Surányi Lászlóné	Kisegítő alkalmazott	1994. október 6.	-	1999. december 31.
Sütő Józsefné	Takarító	1981. március 1.	-	1985. december 31.
Dr Szabó Endréné	Kisegítő- teremőr	1981. augusztus 8.	-	1981. augusztus 19.
Szabó Gitta	Könyvtári üi	1987. április 1.	-	1988. március 31.
Szabó Györgyné	Könyvtárkezelő	1991. szeptember 23.	-	1991. december 8.
Szabó Györgyné	Takarító	1985. szeptember 24.	-	1988. április 1.
Szabó Lajos	Ruhatáros	1970. november 1.	-	1970. december 31.
Szabó Veronika	Könyvkötő szakm.	1959. január 27.	-	1962. december 27.
Szalay Istvánné	Előadó	1970. október 8.	-	1971. január 1.
Szalkai Lajosné	Takarító	1978. április01.	-	1978. szeptember 30.
Számel Jánosné	Takarító	1996. augusztus 1.	-	2006. június 30.
Szavuné Wéber Erika	Gazdasági ügyintéző	1999. szeptember 20.	-	
Szecskó Károly	Szakkörvezető	1971. január 1.	-	1973. december 31.
Dr Szecskó Károlyné	Gyak.könyvtáros	1967. július 1.	-	1967. július 15.
	Raktáros	1970. március 27.	-	1971. október 30.
	Könyvtáros II	1971. november 1.	-	1981. augusztus 31.
	Könyvtáros	1981. szeptember 1.	-	2008. november 30.

Dr Szederkényi György	Könyvtáros	1959. szeptember 7.	-	1967. július 31.
Szemerédi Sándorné	Könyvtárkezelő	1981. január 1.	-	1981. március 31.
Szilágyi Lajos	Ruhatáros	1964. december 7.	-	1970. december 31.
Szirmay Endre	Könyvtáros	1958. január 1.	-	1958. szeptember
Dr Szokodi Józsefné	Könyvtáros	1954. augusztus 26	-	1955. szeptember 30
Takács Jánosné	Adminisztrátor, gépiró	1974. október 25.	-	1977. július 31.
	Adminisztrátor, gépiró	1980. szeptember 15.	-	1981. november 6.
Tátrai Józsefné	Könyvkötő bet.munkás	1987. augusztus 1.	-	1998. április 8.
Tersztyánszky Éva	Könyvtáros	1973. szeptember 6.	-	
Tilcsik Zoltánné	Takarító	1964. január 1.	-	1964. június 31.
Tóth Istvánné drné	Könyvtáros	1959. augusztus 16.	-	1977. február 28.
Tóth Józsefné	Takarító	1971. június 1.	-	1975. december 31.
	Takarító	1976. március 1.	-	1976. március 2.
Tóth Józsefné	Takarító	1964. január 1.	-	1964. december 31.
Tóth Norbert	Könyvtáros gyakornok	2003. február 1.	-	2003. június 30.
Dr Tóthné Tersztyánszky Ágnes	Adatrögzítő	1999. március 1.	-	2000. február 28.
	Könyvtáros asszisztens	2000. március 1.	-	2008. december 27.
Tóthpál Györgyné	Takarító	1970. március 18.	-	1977. február 28.
	Takarító	1977. április 2.	-	1982. március 31.
Töltéssy Zoltán	Könyvtáros	1975. július 1.	-	1975. július 31.
	Könyvtáros	1975. szeptember 1.	-	1976. július 31.
Töröcsik Miklósné	Könyvtárkezelő	1983. február 10.	-	1992. december 31.
Törökné Mirkóczki Marianna	Könyvtáros	1996. február 1.	-	1996. február 29.
Tózsér Istvánné	Könyvtáros Osztályvezető	1992. szeptember 7. 2001. január 1.	-	2000. december 31. 2006. július 31.
	Igazgató	2006. augusztus 1.	-	
Trajtler Géza	Könyvtáros	1957. március 1.	-	1957. október
Troskin Nyikolájné	Könyvtáros	1975. június 23.	-	
Tumbász István	Könyvtári informatikus	2003. november 24.	-	
Dr Turcsányi Györgyné	Könyvtáros	1956. szeptember 14.	-	1977. december 31.
Turcsányi Miklós	Gazdasági igazgató	1955. augusztus 1.	-	1966. július 31.
Vágó Gizella	Ügyintéző	1984. január 4.	-	1986. december 31.
Várallyay Árpád	Könyvtáros II	1962. március 1.	-	1968. november 30.
Varga Béláné	Könyvtáros	2008. április 1.	-	
Varga István László	Könyvtári ügyintéző	1985. november 11.	-	1988. december 31.
Varga Katalin	Könyvtáros	2009. január 5.	-	
Varga Lászlóné	Gazd. igazgató helyettes	2007. december 1.	-	
Vas Csabáné	Könyvtáros	1984. november 28.	-	1990. október 16.
Vas Gábor Tamás	Könyvtári informatikus Osztályvezető	2001. május 7. 2003. szeptember 1.	-	2003. augusztus 31.
Vasné Varga Zita	Könyvtár kezelő Könyvtáros	1996. február 1. 1998. július 1.	-	1998. június 30
Vass Lászlóné	Könyvkötő szakm. Ruhatáros	1959. január 12. 1971. január 1.	-	1970. december 31. 1973. december 31.
Venczel Tiborné	Könyvtárkezelő Könyvtáros asszisztens	1999. március 1. 1999. október 1.	-	1999. augusztus 31.
Veres Tiborné	Könyvtárkezelő	1981. október 1.	-	1983. május 15.
Veresné Lefler Katalin	Könyvtárkezelő Könyvtárkezelő Könyvtárkezelő Adatbázisépítés közhasznu Adatrögzítő Könyvtáros	1996. július 1. 1996. december 2. 1997. október 20. 1998. november 1. 1999. január 19.	-	1996. augusztus 31. 1997. augusztus 31. 1998. október 19.

Villányi Frigyesné	Operátor	1994. október 11.	-	1995. november 14.
Vitkóczi Jánosné	Könyvtáros asszisztens	1996. március 1.	-	
Vongrey Gusztávné	Kisegítő ruhatáros Kisegítő teremőr	1973. április 1. 1981. augusztus 23.	- -	1980. február 10. 1981. szeptember 25.
Zakar János	Kisegítő ruhatáros Ruhatáros	1982. január 1. 1987. február 2.	- -	1982. január 31. 1987. február 22.
Zalányi Gyuláné	Kisegítő	1976. március 1.	-	1976. május 31.
Zerényi Endre	Könyvtárkezelő Könyvtárkezelő	1991. március 14. 1980. január 1.	- -	1991. június 30. 1988. december 31.
Zsoldos Marianna	Könyvtáros Osztályvezető	1988. augusztus 1. 2009. április 1.	- -	2009. március 31.

Tartalom

Köszöntő	5
Névadónk: Bródy Sándor	7
A Megyei Könyvtár épületének története	9
1949 – 1954	13
A “HŐSKOR” – A KÖRZETI KÖNYVTÁRTÓL A MEGYEI KÖNYVTÁRIG	13
Az egri Körzeti Könyvtár	15
Az Egri Városi Lenin Könyvtár	16
A Megyei Könyvtár megalakulása.....	17
1955 – 1970	22
A ZÁRT KÖNYVTÁRI RENDSZERTŐL A SZABADPOLCIG.....	22
A zárt könyvtári rendszertől a szabadpolcig	28
Helyismereti gyűjtés	33
A könyvtár épületének felújítása 1968-1970.....	35
A TANÁCSI KÖNYVTÁRHÁLÓZAT KIÉPÍTÉSE.....	41
1970 -1996	48
SIKEREK ÉS GONDOK... TÖBB MINT KÉT ÉVTIZED A MEGYEI KÖNYVTÁR SZOLGÁLATÁBAN.....	48
Működési feltételek.....	49
A szakmai tevékenység alakulása	60
Állománygondozás, feltárás	65
1996-2005	76
A VÁLTOZÁSOK ÉVTIZEDE	76
Könyvtárfejlesztési törekvések.....	79
Rendezvényekkel a könyv és a könyvtár népszerűségéért	96
A gyermekkönyvtár az olvasóvá nevelésért	103
Átalakulóban a helyismereti szolgáltatások	104
A Heves Megyei Elektronikus Könyvtár.....	106

A világ nyelvei – a nyelvek világa az Idegen Nyelvi Szakrészlegben	109
Az LP-től a blogig: a Zenemű- és Hangtár szolgáltatásai	112
Változó szemlélet – változó szervezet	115
A minőségmenedzsment folyamata a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtárban	115
KÖNYVTÁRI MINŐSÉGFEJLESZTÉS 21	120
Megyei könyvtárként a települési könyvtárak szolgálatában 1996 után	125
Közös siker: Az év könyvtára díj	133
Szervezeti kultúra	137
Szolgáltatási rendszer – hagyományos és elektronikus formában	138
Túl a könyvtár falain – partnerközpontú szemlélet	140
Szokatlan eszközök, kreatív ötletek	141
Siker?	144
Szervezeti felépítés 1974.	145
Organogram 2009	145
A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár stratégiai fejlesztési céljai 2008-2013	146
Tények, számok, adatok	152
Olvasóink, kollégáink véleménye könyvtárunkról	155
Könyvtárunk vendégei voltak	158
Könyvtárunk kiadványai	160
Könyvtárunk munkatársai	169
Tartalom	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

